03 | 2011

QUY HOẠCH ĐÔ THỊ

VIETNAM URBAN JOURNAL

DIỄN ĐÀN CỦA HỘI QUY HOẠCH PHÁT TRIỂN ĐÔ THỊ VIỆT NAM

Xuân Tân Mão 2011

NHIỆT LIỆT CHÀO MỪNG ĐẠI HỘI ĐẢNG TOÀN QUỐC LẦN THỨ XI

www.ashui.com ISSN 1859 - 3658

Xanh Villas

Kết tinh của không gian sống hoàn hảo

Một khu biệt thự với vị trí địa lý và địa hình đắc địa nằm gần trung tâm Hà Nội được quy hoạch tổng thể đồng bộ, ngăn nắp với các ngôi biệt thự cổ điển bền vững với thời gian lại tinh tế, khoáng đạt, và hiện đại nằm hòa mình giữa màu xanh trong lành như khẳng định mạnh mẽ sự trở về với thiên nhiên.

Giữa cuộc sống bộn bề và sôi động ở một thủ đô hiện đại trên đà phát triển như Hà Nội thì mong ước về môi trường sống trong lành, khoáng đạt và tiện nghi hiện đại lại không quá xa nơi làm việc đường như khó có thể trở thành hiện thực. Xanh Villas là khu biệt thự được hình thành từ sự thấu hiểu và mong muốn mạnh mẽ được trở lại với thiên nhiên của nhà đầu tư. Xanh Villas mang đến những tiêu chí về sự hài hòa giữa môi trường thiên nhiên ban sơ và kiến trúc tổng thể cũng như vị trí địa lý đắc địa lại được đầu tư tối đa và công phu cho mặt nước và triển xanh.

Trải dài trên những triền đồi, giữa không gian thuần khiết và trong lành, Xanh Villas tọa lạc tại trung tâm của Hòa Lạc, đô thị vệ tinh lớn nhất Hà Nội, và kề bên Đại lộ Thăng Long kéo dài (trục đường Láng – Hòa Lạc) với giao thông thuận tiện, chỉ khoảng 30 phút chạy xe ô tô từ trung tâm Hà Nội. Các công trình trọng điểm quốc gia cũng đang được triển khai trong khu vực này như Khu công nghệ cao Hòa Lạc, Trường Đại học Quốc Gia, Làng văn hóa các dân tộc Việt Nam và đây cũng là tâm điểm giao thoa của các điểm du lịch nổi tiếng như Sân golf Kings Island và Phoenix, Khu du lịch Ba Vì, Đồng Mô, Làng cổ Đường Lâm, suối khoáng Kim Bôi…Ngoài lợi thế về vị trí địa lý, Xanh Villas còn nằm trong thế đất đẹp về phong thủy, về địa hình với triền đồi, mặt suối trên nền phong cảnh non xanh.

Thiết kế quy hoạch của Xanh Villas đồng bộ, ngăn nắp, tôn trọng tối đa địa hình tự nhiên. Theo Công ty TNHH Bất động sản Xuân Cầu, công ty chủ đầu tư, Xanh Villas là dự án trọng điểm của công ty, ngay khi bắt đầu dự án công ty đã chú trọng đến quy hoạch tổng thể, kiến trúc cảnh quan và kiến trúc cho từng khu biệt thự. Xanh Villas phải là sự kết hợp của lợi thế địa lý và giải pháp quy hoạch tạo môi trường sống bền vững. Vẻ đẹp tự nhiên vốn có ở nơi đây được gìn giữ và đưa vào quy hoạch hợp lý. Những ngôi biệt thự nằm thoải trên các triền đồi và dòng suối trong xanh dọc theo khu biệt thự là điểm nhấn thanh tao. Thêm nữa hệ thống giao thông trong Xanh Villas cũng tạo nên nét đặc trưng nổi bật không thể tìm thấy ở bất kỳ một khu đô thị nào của Hà Nội. Nếu như ta đã quá quen mắt với đường đi được vẽ ra vuông thành sắc cạnh thì ở Xanh Villas hệ thống đường đi được bo góc mềm mại và nằm uốn lượn theo địa hình nhưng vẫn đảm bảo tiện ích, công năng của đường giao thông. Nằm trong quy hoạch tổng thể, kiến trúc cảnh quan cũng được quan tâm đến từng chi tiết. Dòng suối được trau chuốt từ cây hoa, đá cảnh, cỏ mọc ven bờ đến các cây cầu và ngầm bắc ngang qua. Cây và tiểu cảnh trong khu biệt thự được lựa chọn và chăm chút kỹ lưỡng tạo sự xanh tươi suốt bốn mùa.

Phối cảnh mẫu biệt thự

Xanh Villas nằm trong một khu vực rộng gần 50ha với hơn 400 biệt thự đơn lập và song lập được chia làm ba khu A, B và C. Trong Xanh Villas hội tụ đầy đủ các tiện ích của đô thị hiện đại như trường học, nhà trẻ, trung tâm chăm sóc sức khỏe, trung tâm mua sắm, nhà hàng, bar, clubhouse, spa… đảm bảo cuộc sống tiện nghi và văn minh. Hơn thế nữa, các ngôi biệt thực được xây dựng chỉn chu, tiện nghi và sang trọng. Trong quá trình tìm kiếm những kiến trúc sư để thiết kế mẫu biệt thự, Công ty TNHH Bất động sản Xuân Cầu đã có sự gặp gỡ về ý tưởng với YWK, một công ty giàu kinh nghiệm trong thiết kế mẫu biệt thự cao cấp tại Malaysia. Các kiến trúc sư đã mất gần một năm để tạo ra những mẫu biệt thự đẳng cấp và riêng biệt cho Xanh Villas. Mẫu thiết kế đáp ứng được yêu cầu khắt khe về sự hài hòa với tổng thể kiến trúc, với môi trường cảnh quan và khí hậu của khu vực dự án. Các thiết kế biệt thự theo phong cách cổ điển bền vững với thời gian kết hợp những đường nét văn minh, tinh tế của kiến trúc hiện đại. Mỗi biệt thự lại được thiết kế phù hợp với từng dạng địa hình trong từng khu vực tạo nên một không gian đa dạng nhưng hài hòa trong một tổng thể thống nhất mang tính chuẩn mực. Các ngôi biệt thự được sắp đặt theo triền đồi và bờ suối có độ dốc từ đỉnh đồi đến mặt suối với mật độ xây dựng thấp, khuôn viên biệt lập tạo không gian riêng tư cho chủ nhân. Với những ưu thế khác biệt nói trên, Xanh Villas là sự hòa quyện giữa con người với thiên nhiên, không những mang lại một không gian sống hoàn hảo mà còn thể hiện sự thịnh vượng và tôn vinh đẳng cấp của chủ nhân.

ĐỂ BIẾT THÊM THÔNG TIN VỀ XANH VILLAS XIN LIÊN HỆ:

Công ty TNHH Bất động sản Xuân Cầu

Tầng 2, 22 Nguyễn Thái Học, Ba Đình, Hà Nội

Điện thoại: 04. 3747 5266/ Fax: 04. 3747 5268

Website: www.xanhvillas.com.vn

Phối cảnh tổng thể Xanh Villas

Ganesa
Nơi khởi nguồn hạnh phúc

NẰM Ở VỊ TRÍ THUẬN LỢI VỀ PHÁT TRIỂN KINH TẾ DU LỊCH CỦA TỈNH NINH THUẬN NÓI RIÊNG, KHU VỰC NAM TRUNG BỘ NÓI CHUNG, KHU DU LỊCH SINH THÁI **RESORT GANESA NINH THUẬN VÀ GANESA GOLF CLUB RESORT** (GANESA VILLAS RESORT AND GOLF CLUB) VỚI TỔNG DIỆN TÍCH 245,5 HA CÁCH SÂN BAY QUỐC TẾ CAM RANH KHOẢNG 30KM VỀ PHÍA TÂY NAM, NẰM TRÊN BÌNH NGUYÊN BA TRI-MA TRAI CAO 146M SO VỚI MỰC NƯỚC BIỂN, CẠNH VỊNH CAM RANH. TỪ VỊ TRÍ KHU RESORT ĐẾN THÀNH PHỐ NHA TRANG KHÁCH DU LỊCH CHỈ 1GIỜ ĐI Ô TÔ, TỚI THÀNH PHỐ PHAN RANG THÁP CHÀM 25 PHÚT ĐI Ô TÔ, TỚI THÀNH PHỐ ĐÀ LẠT 1 GIỜ 45 PHÚT Ô TÔ, THÀNH PHỐ PHAN THIẾT – MŨI NÉ 2 GIỜ Ô TÔ, ĐẾN THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH 45 PHÚT MÁY BAY VÀ THÀNH PHỐ HÀ NỘI 1 GIỜ 30 PHÚT MÁY BAY. ĐƯỢC GIỚI CHUYÊN GIA TRONG LĨNH VỰC BẤT ĐỘNG SẢN DU LỊCH ĐÁNH GIÁ, ĐÂY SẼ TRỞ THÀNH ĐIỂM ĐẾN HẤP DẪN CỦA KHÁCH DU LỊCH TRONG VÀ NGOÀI NƯỚC KHI DỰ ÁN ĐƯA VÀO KHAI THÁC DỊCH VỤ NĂM 2013.

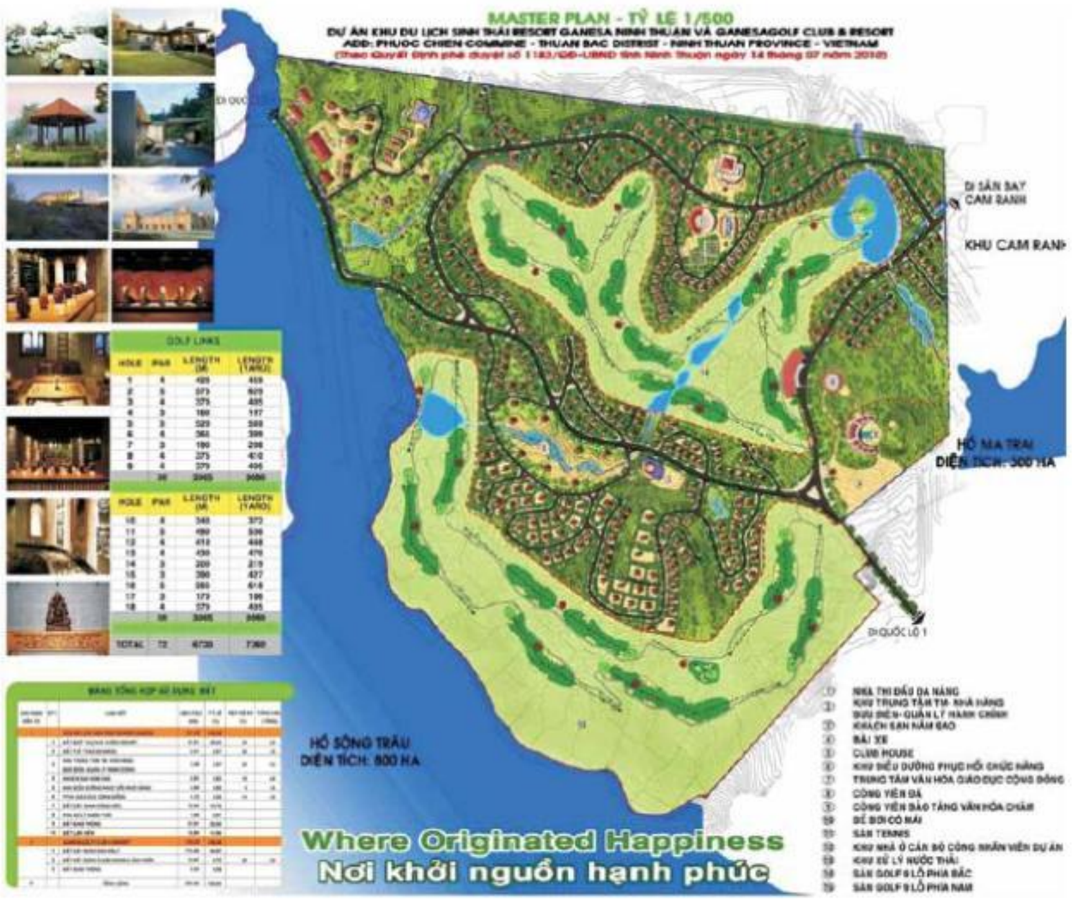

CÔNG TY CỔ PHẦN TOÀN CẦU ICC

ĐỊA CHỈ: P408 – TÒA NHÀ 319 TÂY SƠN - Q. ĐỐNG ĐA – HÀ NỘI – VIỆT NAM

TEL: (84-4)35641406 * FAX: (84-4)35642178 * Email: info@globalicc.vn * www.globalicc.vn

Dự án **Ganesa Villas Resort and Golf Club** với tổng mức đầu tư trên 725 tỷ đồng do Công ty Cổ Phần Toàn Cầu ICC (GICC) làm chủ đầu tư, là một trong số những dự án đặc biệt nhận được sự quan tâm và ưu đãi của các cấp chính quyền trong và ngoài tỉnh Ninh Thuận. Dự án nằm trong chương trình Hội nghị xúc tiến đầu tư được tổ chức vào ngày 17 / 10 / 2009 do Ủy ban Nhân dân tỉnh Ninh Thuận hợp tác với Bộ Kế hoạch và Đầu tư tổ chức với sự tham dự của Chủ tịch nước Nguyễn Minh Triết.

Xuất phát từ ý tưởng hình thành khu resort với diện tích 121,28 ha, có 415 biệt thự nghỉ dưỡng cao cấp có kiến trúc mang phong cách hiện đại của các nền văn hóa Châu Âu, nhưng vẫn giữ những nét tinh tế của truyền thống dân tộc Việt và một khách sạn 200 phòng đạt tiêu chuẩn 5 sao quốc tế, hai khu trung tâm thương mại dịch vụ công cộng, một khu trung tâm thể thao đa năng, một trung tâm văn hóa cộng đồng với các công viên đá nổi bật những tượng nghệ thuật văn hóa Chămpa đặc sắc, một trung tâm Spa điều dưỡng quốc tế, khu hành chính với những dịch vụ ngân hàng, bưu điện, Internet, y tế, trung tâm cung cấp nước sạch, khu xử lý nước thải và những khu công viên cây xanh giải trí cho trẻ em.

Ganesa Villas Resort and Golf Club sẽ là một điểm thu hút, đáp ứng nhu cầu nghỉ dưỡng của các đối tượng có thu nhập cao đang ngày càng nhiều tại Việt Nam. Khu resort tạo nên vùng cảnh quan đặc sắc và riêng biệt làm tăng giá trị cảnh quan cho toàn khu vực, thu hút khách du lịch. Đây sẽ là một khu thể thao, du lịch, vui chơi giải trí đẹp, lành mạnh, nâng cao đời sống văn hóa đáp ứng nhu cầu tham quan, tìm hiểu, giải trí của du khách trong nước và quốc tế. Đặc biệt với điểm nhấn của dự án là Sân Ganesa golf Club 18 hố có tổng diện tích 124,22 ha, là một sân golf dài nhất Châu Á, điểm chuẩn 72 gậy, dài 7360 Yard đạt tiêu chuẩn quốc tế, với khu vực khí hậu trung bình 27°C đạt khoảng 2800 giờ nắng trong năm, trung bình 8 giờ nắng/ ngày, các tháng trong năm khoảng 240 giờ nắng trở lên, với điều kiện khí hậu như vậy vô cùng thuận lợi cho môn thể thao golf.

Ảnh minh họa

Dịch vụ của sân đảm bảo chất lượng tốt nhất theo tiêu chuẩn các sân golf hàng đầu Châu Á, mang tới cho các golfers không chỉ là sự hài lòng mà còn cả những cảm nhận khác biệt về một dịch vụ đẳng cấp.

Bằng những kinh nghiệm của Ban lãnh đạo gồm những doanh nhân, kỹ sư đã thành đạt tại nước ngoài và cụ thể là đã thành công khi tham gia đầu tư dự án sân golf Đầm Vạc và khu biệt thự nhà vườn Mậu Lâm tại thành phố Vĩnh Yên, tỉnh Vĩnh Phúc. Với đội ngũ nhân viên chuyên môn cao, sự ủng hộ của chính quyền, tiềm lực tài chính, Công ty cổ phần Toàn Cầu ICC đã mạnh dạn đầu tư vào dự án Ganesa Villas Resort and Golf Club tại xã Phước Chiến, huyện Thuận Bắc, tỉnh Ninh Thuận.

Đến thời điểm hiện tại, khi dự án bước vào giai đoạn xây dựng cơ sở hạ tầng thì cũng là lúc mà giới đầu tư bất động sản, tài chính quan tâm, mong muốn hợp tác cùng với Chủ đầu tư phát triển dự án. Nắm bắt được nhu cầu của nhà đầu tư và cũng để giảm áp lực vay vốn từ ngân hàng, Ban lãnh đạo Công ty cổ phần Toàn Cầu ICC đã quyết định tiến hành thủ tục phát hành trái phiếu doanh nghiệp năm 2010 để thu hút vốn đầu tư vào dự án. Với Dự án *"Ganesa Villas Resort and Golf Club"* mang tầm cỡ quốc tế này, GICC đang ngày càng khẳng định vai trò và vị thế của mình trong thị trường bất động sản du lịch tại Việt Nam và khu vực.

Thay cho lời kết của bài viết này, xin được trích lời phát biểu của Ông Huỳnh Minh Bắc - Chủ tịch Hội đồng quản trị kiêm Tổng Giám đốc Công ty cổ phần Toàn Cầu ICC trong Cuộc gặp gỡ của Bộ Ngoại giao, Uỷ ban về người Việt Nam ở nước ngoài và Uỷ ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam với kiều bào ta về đón Xuân Ất Dậu năm 2005 *"Giữ được cái gốc của mình, của quê cha đất tổ thì mới có được tương lai"* - Tên dự án "Ganesa" phải chăng cũng được xuất phát từ đây.

KTS TRẦN NGỌC CHÍNH
Chủ tịch Hội Quy hoạch Phát triển Đô thị Việt Nam,
Nguyên Thứ trưởng Bộ Xây dựng

QUY HOẠCH ĐÔ THỊ
VIETNAM URBAN JOURNAL

Tổng biên tập *Editor-in-Chief*
TRẦN NGỌC CHÍNH

Phó tổng biên tập *Deputy Editor-in-Chief*
ĐỖ HẬU
NGUYỄN TRỌNG HÒA
LÊ VIỆT HÀ

Hội đồng cố vấn *Advisor Board*
GS.TSKH.KTS NGUYỄN THẾ BÁ
TS ĐỖ HOÀNG ÂN
PGS.TS LƯU ĐỨC HẢI
KTS LƯU TRỌNG HẢI
GS.TS LÊ HỒNG KẾ
GS.TS HOÀNG ĐẠO KÍNH
GS.TS NGUYỄN LÂN
TS ĐÀO NGỌC NGHIÊM
TS NGUYỄN QUANG
PGS.TS NGUYỄN HỒNG THỤC

Ban biên tập *Editorial Board*
LINH THỦY
NGUYỄN NGỌC HIẾU
ĐỖ TÚ LAN
NGUYỄN HOÀNG MINH
LÊ VIỆT SƠN

Đối tác truyền thông *Media partner*
ASHUI.com

Mỹ thuật *Designer*
DESIGN@ASHUI.COM

Trị sự, Phát hành, Quảng cáo
389 Đội Cấn, Ba Đình, Hà Nội - Tel/Fax: 84(4) 3762 4430
Email : tapchiquyhoachdothi@gmail.com

Giấy phép báo chí số 863/GP-BTTTT ngày 15/6/2010
Mã số chuẩn quốc tế: ISSN 1859 - 3658
In tại Công ty TNHH MTV In & Văn Hóa phẩm - Bộ VHTTDL
Giá 29.500 VND

Bạn đọc thân mến,

Năm 2010 đã đi qua đầy ắp kỷ niệm với đất nước ta. Kỷ niệm dâng trào nhất là đất nước chào đón Thăng Long - Hà Nội 1000 năm tuổi. Không nhiều các thủ đô trên thế giới có được bề dày truyền thống đến như vậy. Đây là sự kiện đặc biệt dành tôn vinh đô thị có quá trình đô thị hóa ấn tượng nhất. *Quy hoạch Đô thị* số 3 tiếp tục dành *Diễn đàn* cho những bài viết sâu sắc về Hà Nội của các chuyên gia tâm huyết với sự phát triển của Thủ đô.

Việt Nam được Ngân hàng Thế giới (WB) đánh giá là quốc gia có tốc độ đô thị hóa nhanh nhất ở khu vực Đông Nam Á khi đạt tỷ lệ 30,3%, là một con số rất đáng tự hào. Bức tranh đô thị Việt Nam đã có nhiều khởi sắc và *Quy hoạch Đô thị* số này gửi tới bạn đọc bài phản biện của một chuyên gia Nhật Bản về vấn đề phát triển đô thị của một thành phố năng động nhất Việt Nam: TP Hồ Chí Minh.

Như thường lệ, *Quy hoạch Đô thị* cập nhật đến bạn đọc những thông tin mới nhất về tình hình phát triển đô thị nước ta và kinh nghiệm quốc tế, đặc biệt là chủ đề không gian công cộng.

Xuân Tân Mão 2011 đang đến với dân tộc ta. Mùa Xuân đến cùng với sự kiện Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XI, đây là dấu mốc lịch sử cho kế hoạch tiếp tục phát triển đất nước trong giai đoạn tới nhất là kế hoạch 5 năm (2011 - 2015). Nhân dịp này *Quy hoạch Đô thị* gửi tới bạn đọc những lời chúc mừng tốt đẹp nhất.

Tổng biên tập

KTS TRẦN NGỌC CHÍNH

Bìa 1: Thành phố Hồ Chí Minh lung linh về đêm. Ảnh: Nguyễn Thế Dương

www.ashui.com

VANMAP 2011

HỘI QUY HOẠCH PHÁT TRIỂN ĐÔ THỊ VIỆT NAM
VIETNAM URBAN PLANNING AND DEVELOPMENT ASSOCIATION
VUPDA

TẠP CHÍ QUY HOẠCH ĐÔ THỊ
VIETNAM URBAN JOURNAL

An khang,
Thịnh vượng,
Hạnh phúc!

Xuân Tân Mão 2011,

CHỦ TỊCH

TRẦN NGỌC CHÍNH

Xuân Tân Mão 2011 đang đến với dân tộc ta. Mùa xuân đến cùng với sự kiện Đại hội Đảng lần thứ XI, dấu mốc lịch sử cho kế hoạch tiếp tục phát triển đất nước trong giai đoạn tới, đặc biệt là kế hoạch 5 năm 2011 - 2015.

Đô thị Việt Nam tiếp tục tăng trưởng, tiếp tục đổi mới và luôn là khu vực có tốc độ tăng trưởng kinh tế cao. Bởi thế, Tạp chí **Quy hoạch Đô thị** sẽ luôn đồng hành cùng bạn đọc về những chặng đường phát triển của đô thị Việt Nam.

Quy hoạch Đô thị trân trọng cảm ơn bạn đọc đã theo dõi và đóng góp những ý kiến quý báu cổ động cho Tạp chí. Nhân dịp Xuân mới, Ban biên tập Tạp chí **Quy hoạch Đô thị** kính chúc bạn đọc sức khỏe - hạnh phúc - thành công!

BAN BIÊN TẬP

Nội dung

CONTENTS

TIN TỨC

12. Tin trong nước
16. Tin quốc tế

DIỄN ĐÀN

22. Văn hóa và kiến trúc truyền thống Hà Nội: Tiếp nhận & chuyển hóa
PGS.TS.KTS NGUYỄN QUỐC THÔNG
28. Hà Nội có là thành phố sống tốt?
PGS.TS VŨ THỊ VINH
32. 3d hướng tiếp cận giao thông để khích lệ phong cách sống tốt
DEBRA EFROYMSON, STEPHANIE GEERTMAN, KRISTIE DANIEL (HealthBridge Canada)
KIỀU HÀ, PHƯƠNG LIÊN (dịch)
38. Phố trong tiến hóa đô thị
GS.TS.KTS HOÀNG ĐẠO KÍNH

GÓC NHÌN ĐÔ THỊ

46. Dấu chấm hay khoảng lặng đô thị
KTS NGUYỄN PHÚ ĐỨC
52. Bước chân năm tháng đi về
NGUYỄN TRƯƠNG QUÝ

CỘNG ĐỒNG

54. Công cụ TDRs để phát triển không gian mở & không gian xanh ở đô thị
TS. NGUYỄN NGỌC HIẾU

THIẾT KẾ ĐÔ THỊ

58. Thiết kế không gian cộng đồng tại quảng trường Frères-Charon
KTS VŨ LINH QUANG

PHẢN BIỆN

64. Đối mặt với thực trạng phát triển đô thị ở TP Hồ Chí Minh
SHIGEHISA MATSUMURA - Viện nghiên cứu Nikken Sekkei

NHÌN RA THẾ GIỚI

70. Kiến trúc thế giới năm 2011& 10 dự án được chờ đợi nhất
PATRICIA BRIZZIO (The Huffington Post) **ĐOÀN ANH TUẤN** (dịch)

GƯƠNG MẶT TRẺ

80. Ngô Bảo Châu - huy chương Fields toán học
81. Lê Bích Phương - huy chương Vàng Asiad 16
82. Trần Nguyễn Uyên Linh - Thần tượng âm nhạc Việt Nam 2010
83. Võ Trọng Nghĩa - kiến trúc sư của Vietnam Pavilon tại Expo 2010

PHONG THỦY

84. Chủ - Môn - Táo từ phong thủy cổ truyền đến kiến trúc hiện đại
KTS PHẠM CƯƠNG

SÁCH HAY

88. Hà Nội - Tiểu sử một thành phố

CHÂN DUNG

89. KTS Lã Thị Kim Ngân - Nữ Viện trưởng Viện quy hoạch xây dựng Hà nội

HOẠT ĐỘNG VUPDA

90. Nghị quyết Hội nghị Đoàn Chủ tịch lần thứ 3
Hội Quy hoạch Phát triển Đô thị Việt Nam
91. Góp ý và đề xuất phân vùng kiểm soát công trình cao tầng trong
4 quận trung tâm thành phố Hà Nội
92. Dự thảo chương trình hành động quốc gia
về biến đổi khí hậu & nước biển dâng tại khu vực đô thị
94. Triển khai công tác quy hoạch trên địa bàn TP. Hà Nội
95. Danh sách các Nhà giáo Nhân dân, Nhà giáo Ưu tú, Giáo sư, Phó Giáo sư
trong ngành Xây dựng được Nhà nước phong tặng trong năm 2010

TIN BẤT ĐỘNG SẢN

TIN TRONG NƯỚC

Cả nước có 755 đô thị

Con số trên vừa được Cục Phát triển đô thị (Bộ Xây dựng) thống kê, tính đến ngày 31/12/2010. Trong số đó có hai đô thị được xếp vào loại đặc biệt là TP Hà Nội và TP.HCM.
Mười đô thị loại 1 gồm TP Hải Phòng, Đà Nẵng, Cần Thơ, TP Huế (tỉnh Thừa Thiên - Huế), Vinh (tỉnh Nghệ An), Đà Lạt (Lâm Đồng), Nha Trang (Khánh Hòa), Quy Nhơn (Bình Định), Buôn Ma Thuột (Đắk Lắk), Thái Nguyên (tỉnh Thái Nguyên).
Thống kê cũng cho thấy đến thời điểm này, cả nước có năm TP trực thuộc trung ương là Hà Nội, TP.HCM, Hải Phòng, Đà Nẵng và Cần Thơ.
Có 12 TP thuộc đô thị loại 2, trong đó có TP Việt Trì (tỉnh Phú Thọ), Phan Thiết (Bình Thuận), Biên Hòa (Đồng Nai), Mỹ Tho (Tiền Giang), Cà Mau (tỉnh Cà Mau)... 47 đô thị được xếp loại 3 gồm các TP, thị xã.
50 đô thị thuộc loại 4 gồm các thị xã, thị trấn của các tỉnh trong cả nước. Còn lại là 634 đô thị loại 5, chủ yếu là các thị trấn.
Trong hội thảo về phát triển đô thị bền vững gần đây, lãnh đạo Bộ Xây dựng cho biết bình quân mỗi tháng cả nước mọc lên một đô thị.
Thông tin cũng cho biết theo quyết định của Thủ tướng Chính phủ, dự báo đến năm 2015 dân số đô thị cả nước khoảng 35 triệu người, đến năm 2020 con số này tăng lên khoảng 44 triệu người. Năm năm tiếp theo dân số đô thị khoảng 52 triệu người, chiếm khoảng 50% dân số cả nước.

Nhà ở do dân tự xây tại các đô thị chiếm tới 90%

Thông tin từ Bộ Xây dựng cho biết hiện Bộ đang gấp rút hoàn thiện chiến lược phát triển nhà ở quốc gia đến năm 2020 và tầm nhìn đến năm 2030 để trình Thủ tướng Chính phủ.
Theo Bộ Xây dựng, tính đến cuối năm 2009, diện tích nhà ở đô thị là 320.722.000m2 chiếm khoảng 30,3% diện tích nhà ở toàn quốc. Diện tích nhà ở bình quân cả nước năm 2009 khoảng 18,6m2/người, khu vực đô thị đạt khoảng 12,2m2/người.
Nhà ở dân tự xây tại các đô thị chiếm đa số, từ 85-90%. Tại Hà Nội, bình quân mỗi năm gần đây xây dựng thêm khoảng 1,5 triệu m2 nhà ở. Con số này cũng là mục tiêu trong những năm tiếp theo của giai đoạn 2010-2015.

Bên cạnh việc hoàn thiện chiến lược phát triển nhà ở đến năm 2020 tầm nhìn đến năm 2030, Bộ Xây dựng cũng sẽ chuẩn bị nội dung Hội nghị sơ kết về công tác triển khai cơ chế chính sách phát triển nhà ở cho sinh viên các trường đại học, cao đẳng, trung cấp chuyên nghiệp và dạy nghề thuê; kiểm tra tiến độ, chất lượng và mô hình quản lý các dự án nhà ở sinh viên bằng nguồn trái phiếu Chính phủ.

Cam Ranh thành phố thuộc tỉnh Khánh Hòa

Ngày 23/12/2010, Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Tấn Dũng đã ban hành Nghị quyết số 65/NQ-CP về việc thành lập Thành phố Cam Ranh thuộc tỉnh Khánh Hòa, trên cơ sở toàn bộ diện tích tự nhiên, dân số và các đơn vị hành chính trực thuộc của thị xã Cam Ranh lâu nay.
Thành phố Cam Ranh có diện tích tự nhiên trên 32.500 ha và hơn 128.300 nhân khẩu; 15 đơn vị hành chính cấp xã trực thuộc bao gồm 9 phường nội thị và 6 xã ngoại thành.
Theo quy hoạch đến năm 2025, thành phố Cam Ranh được xây dựng và phát triển thành khu vực động lực phát triển, là trung tâm chính trị kinh tế, xã hội, khoa học- kỹ thuật phía Nam của Khánh Hòa. Đây cũng là địa phương có thế mạnh về du lịch, công nghiệp, nuôi trồng và chế biến thuỷ sản.
Như vậy đến thời điểm này, tỉnh Khánh Hòa có hai thành phố, một thị xã, gồm: Thành phố Nha Trang, Thành phố Cam Ranh và thị xã Ninh Hòa.

Thi ý tưởng quy hoạch đô thị "Khu trung tâm thương mại Hoà Bình và chợ Đà Lạt"

Cuộc thi do sở Xây dựng tỉnh Lâm Đồng tổ chức. Liên danh Công ty TNHH Kiến trúc Lâm Đồng và Công ty TNHH kiến trúc ATA (TP.HCM) đã đoạt giải nhì (không có giải nhất).
Theo 4 ý tưởng được đưa ra, khu Hoà Bình và chợ Đà Lạt được quy hoạch khoảng 29ha sẽ được thay thế bằng những toà nhà hiện đại, trong đó, khu Hoà Bình sẽ xây dựng khối nhà cao tầng trung tâm thương mại – dịch vụ có chiều cao đến 45m; khu chợ Đà Lạt được xây dựng với chiều cao tối đa là 49m. Ông Nguyễn Hữu Tâm, giám đốc sở Xây dựng Lâm Đồng cho rằng, 4 ý tưởng này cơ bản phù hợp với quy hoạch do sở đưa ra; việc biến nơi đây trở thành một trung tâm thương mại – dịch vụ hiện đại là để xứng tầm một đô thị loại 1.

Hà Nội sẽ tiếp tục triển khai 97 dự án chỉnh trang đô thị

Theo đề xuất của Sở Xây dựng Hà Nội, giai đoạn 2011-2015, Thành phố sẽ tiếp tục triển khai 97 dự án chỉnh trang đô thị.
Theo đó, năm 2011 sẽ triển khai 40 dự án bao gồm: chỉnh trang hạ tầng kỹ thuật kết hợp hạ ngầm các đường dây đi nổi gồm 5 dự án; hạ ngầm đường dây đi nổi tuyến đường, phố với 8 dự án; cải tạo, chỉnh trang tuyến đường 13 dự án; chỉnh trang, cải tạo vườn hoa 6 dự án; các dự án chiếu sáng là 3 dự án và các dự án khác có 5 dự án.

1,1 tỷ USD giúp giảm tắc nghẽn giao thông TP.HCM

Ngày 14/12/2010, Ngân hàng Phát triển châu Á (ADB) đã phê duyệt gói hỗ trợ 1,1 tỷ USD cho hai dự án giao thông lớn tại Việt Nam.
ADB cho biết sẽ cung cấp 540 triệu USD cho một dự án trị giá 1,4 tỉ USD để xây dựng đường sắt cao tốc thứ hai tại TP HCM và một khoản bổ sung trị giá 636 triệu USD cho một dự án có giá trị 1,6 tỉ USD để xây dựng đường cao tốc tới phía Nam của TP.
Đối với dự án thứ nhất, hệ thống đường tàu điện ngầm dài 11,3 km sẽ kéo dài từ Bến Thành tới trung tâm TP HCM, gần siêu thị lớn nhất của thành phố, đi qua sân bay quốc tế Tân Sơn Nhất tới Tham Lương, trong đó 9,3 km đường cao tốc sẽ chạy ngầm và 2 km đường kết nối từ đường ngầm lên trên mặt đất.
Ước tính có khoảng 213.000 lượt người sử dụng một ngày trong năm 2017 là năm vận hành đầu tiên, tăng lên 300.000 lượt/ngày vào năm 2020 và trên 700.000 lượt/ngày vào năm 2035.
Đường tàu điện ngầm do ADB hỗ trợ sẽ được xây dựng đồng bộ với những hệ thống đường sắt khác đang được phát triển tại TP HCM, trong đó có tuyến đường sắt đầu tiên được Cơ quan Hợp tác Quốc tế Nhật Bản tài trợ.
Dự án thứ hai dài 57 km từ Bến Lức tới Long Thành sẽ làm giảm hơn nửa lưu lượng giao thông trong trung tâm TP HCM, đồng thời tạo điều kiện thuận lợi cho việc chuyên chở hàng hóa giữa các cảng chính của TP HCM. Đường bộ, đường cao tốc khánh thành vào năm 2017, việc đi lại qua trung tâm thành phố sẽ hạn chế hơn và giảm thời gian đi lại đông-tây xuống 80%, với tỉ lệ tai nạn giao thông giảm 10%.
Chính phủ Nhật Bản dự kiến sẽ cung cấp 635 triệu USD cho Dự án Đường cao tốc Bến Lức-Long Thành, Chính phủ Việt Nam sẽ cung cấp phần còn lại là 337 triệu USD.
Các nhà tài trợ khác cho Chương trình đầu tư Đường sắt cao tốc nội đô 2 cho TP HCM là Ngân hàng Tái thiết Đức - KfW Bankengrupe (313 triệu USD) và Ngân hàng Đầu tư Châu Âu - EIB (195 triệu USD). Chính phủ Việt Nam tài trợ phần còn lại là 326,5 triệu USD.

Khởi công công trình thủy điện Lai Châu

Ngày 5/1, Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Tấn Dũng đã bấm nút, phát lệnh khởi công xây dựng công trình thủy điện Lai Châu.

Thủy điện Lai Châu được xây dựng tại xã Nậm Hàng, huyện Mường Tè (tỉnh Lai Châu), nằm trong quy hoạch điện VI đã được Chính phủ phê duyệt và do Tập đoàn Điện lực VN (EVN) làm chủ đầu tư. Nhà máy gồm 3 tổ máy với tổng công suất lắp đặt 1200MW (3x400MW), với tổng mức đầu tư sau thuế 35.700 tỷ đồng; trong đó vốn tự có của EVN chiếm 20%, còn lại 80% là vốn vay thương mại trong, ngoài nước, vay tín dụng ưu đãi đầu tư.

Dự kiến, tổ máy 1 thủy điện Lai Châu sẽ phát điện vào năm 2016, hoàn thành công trình dự kiến vào năm 2017.

Phát biểu tại lễ khởi công, Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng nhấn mạnh ý nghĩa của công trình là "đa mục tiêu", không chỉ cung cấp điện năng mà còn góp phần chống lũ mùa mưa, cấp nước mùa khô và góp phần quan trọng vào phát triển kinh tế - xã hội tỉnh Lai Châu nói riêng, vùng Tây Bắc và cả Việt Nam.

Công trình sau khi hoàn thành sẽ cùng các công trình thủy điện khác trên hệ thống sông Đà (gồm thủy điện Hòa Bình ở tỉnh Hòa Bình và thủy điện Sơn La ở tỉnh Sơn La) cung cấp 6.500 MW điện (khoảng 25 tỉ kWh/năm) bằng 1/3 tổng sản lượng toàn quốc.

Hạn chế lấy đất nông nghiệp mở khu đô thị

Bộ Tài nguyên - môi trường vừa có chỉ thị về chấn chỉnh và tăng cường công tác quản lý nhà nước về đất đai. Theo đó nhấn mạnh yêu cầu hạn chế lấy đất nông nghiệp mở khu đô thị tràn lan.

Chỉ thị cho biết trong thời gian qua một số nơi còn xảy ra tình trạng chuyển nhượng đất sản xuất nông nghiệp, đất rừng sản xuất, đặc biệt đất trồng lúa hoặc chuyển mục đích sử dụng đất nông nghiệp sang đất phi nông nghiệp tràn lan, mang tính chất đầu cơ.

Có tình trạng "ôm đất" chờ quy hoạch nhằm mục đích kiếm lời, hưởng lợi từ chính sách bồi thường, hỗ trợ khi Nhà nước thu hồi đất. Điều này làm cho tình hình quản lý đất đai tại địa phương diễn biến phức tạp, gây khó khăn trong việc thu hồi đất, bồi thường, tái định cư...

Hà Nội lập danh mục nhà siêu mỏng cần giải tỏa, thu hồi

Phó chủ tịch UBND Thành phố Hà Nội Phí Thái Bình vừa chỉ đạo các quận huyện rà soát, phân loại, lập danh mục nhà siêu mỏng cần giải tỏa, thu hồi đất, báo cáo UBND thành phố trước 15/2.

Với những nhà siêu mỏng tồn tại trước tháng 2/2005 (khi có quy định về diện tích đất nhỏ hẹp), UBND Thành phố vẫn áp dụng biện pháp thu hồi đất theo đúng quy định của luật hiện hành, để đảm bảo mỹ quan đô thị. Các quận huyện sẽ rà soát, phân loại địa chỉ cần thu hồi, xây dựng phương án, tiến độ giải phóng mặt bằng theo đúng quy định, đảm bảo lợi ích của người bị thu hồi và đề xuất biện pháp quản lý, sử dụng phần diện tích sau giải phóng mặt bằng.

Với những trường hợp siêu mỏng, siêu méo tồn tại sau tháng 2/2005, các quận huyện phải thực hiện nghiêm túc công tác quản lý nhà nước về trật tự xây dựng, xác định cụ thể địa chỉ cần thu hồi và tổ chức việc thu hồi theo đúng quy định.

UBND Thành phố yêu cầu Sở Xây dựng hướng dẫn, đôn đốc UBND các quận, huyện, thị xã triển khai thực hiện kế hoạch trên; chủ trì phối hợp với Sở Quy hoạch kiến trúc, Tư pháp, Ban chỉ đạo giải phóng mặt bằng Thành phố khẩn trương nghiên cứu, soạn thảo các văn bản, tạo cơ sở pháp lý cho việc giải quyết trường hợp nhà siêu mỏng, báo cáo thành phố xem xét, quyết định trong tháng 2/2011.

Đối với các trường hợp được phép xây dựng trên thửa đất có hình dạng khiến công trình có hình dáng kiến trúc mỏng, méo, Sở Quy hoạch Kiến trúc, các quận huyện phải yêu cầu chủ đầu tư có giải pháp kiến trúc thỏa đáng, khắc phục nhược điểm, phù hợp với cảnh quan môi trường trước khi cấp phép xây dựng.

TPHCM: Kiến nghị xây đường sắt trên cao vượt sông Sài Gòn

UBND TPHCM vừa có văn bản kiến nghị Bộ Giao thông vận tải ưu tiên triển khai xây dựng đoạn đường sắt trên cao vượt sông Sài Gòn để đảm bảo an toàn giao thông cho các phương tiện thủy.

Theo đó, đoạn đường sắt trên cao được kiến nghị triển khai xây dựng sớm là Bình Triệu – Hòa Hưng, đặc biệt là đoạn cầu đường sắt Bình Lợi qua sông Sài Gòn.

Sở Giao thông vận tải cho biết, cầu đường sắt Bình Lợi được xây dựng từ thời Pháp với tĩnh không thông thuyền rất thấp chỉ 1,8 mét. Do đó, nhiều phương tiện thủy không thể lưu thông qua cầu, nhất là vào thời điểm triều cường dâng.

Thời gian qua, khu vực cầu đường sắt Bình Lợi đã xảy ra nhiều vụ ùn tắc phương tiện thủy và tàu mắc vào gầm cầu. Trước đó, UBND TP.HCM đã kiến nghị Bộ Giao thông vận tải chỉ đạo Cục Đường thủy nội địa phối hợp với Cục Đường sắt Việt Nam thực hiện các biện pháp điều tiết giao thông thủy trên sông Sài Gòn tại vị trí hai bên cầu đường sắt Bình Lợi.

Tuyến đường thủy nội địa sông Sài Gòn nối giữa các tỉnh Tây Ninh, Bình Dương với TP.HCM, hàng ngày mật độ phương tiện thủy lưu thông rất lớn, vào thời điểm triều cường dâng các phương tiện phải xếp hàng tại khu vực này để chờ qua cầu.

Đoạn đường sắt Bình Triệu - Hòa Hưng dài khoảng 9,5 km, giao cắt với đường bộ tại 14 điểm. Riêng đoạn cầu đường sắt Bình Lợi là đoạn quan trọng nhất của tuyến đường sắt Bắc - Nam để kết nối vào ga Sài Gòn.

Xây dựng đề án xử lý ô nhiễm môi trường làng nghề

Theo thông báo của Văn phòng Chính phủ tại Công văn số 95/VPCP-KGVX, Phó Thủ tướng Hoàng Trung Hải vừa giao cho Bộ Tài nguyên và Môi trường chủ trì, phối hợp với các bộ, ngành nhanh chóng xây dựng Đề án tổng thể xử lý ô nhiễm môi trường làng nghề trình Thủ tướng Chính phủ trong năm nay.

Đề án xây dựng phải lưu ý việc kết hợp, lồng ghép nội dung thực hiện các đề án, chương trình về vệ sinh môi trường và nước sạch nông thôn, bảo vệ môi trường các lưu vực sông.

Phó Thủ tướng yêu cầu, Bộ Tài nguyên và Môi trường khẩn trương tổng kết thực trạng môi trường và hoàn thiện các thông tư hướng dẫn, quy chuẩn kỹ thuật môi trường phù hợp với quy mô, điều kiện hoạt động bảo vệ môi trường tại các làng nghề, ban hành trước quý III năm nay.

Đồng thời, Bộ cũng tập trung đôn đốc việc điều tra, khảo sát đánh giá trực trạng môi trường làng nghề tại Việt Nam.

Dự thảo Nghị định về thành lập đơn vị hành chính đô thị

Theo dự thảo này do Bộ Nội vụ đề xuất, thành phố thuộc tỉnh phải là trung tâm tỉnh lỵ, trung tâm tổng hợp cấp tỉnh, đầu mối giao thông, giao lưu trong tỉnh hoặc đô thị thuộc tỉnh, trung tâm chuyên ngành của vùng liên tỉnh, đầu mối giao thông, giao lưu của vùng liên tỉnh. Có vai trò thúc đẩy sự phát triển kinh tế – xã hội của một vùng trong tỉnh, một tỉnh hoặc một số lĩnh vực đối với vùng liên tỉnh.

Ngoài ra, thành phố thuộc tỉnh cũng cần đáp ứng một số tiêu chuẩn khác như: Được thành lập trên cơ sở đô thị đã được cấp có thẩm quyền công nhận là đô thị loại III trở lên; quy mô dân số đạt 100.000 người trở lên; tỷ lệ lao động phi nông nghiệp nội thành đạt 80% trở lên; tỷ trọng công nghiệp – xây dựng, thương mại – dịch vụ – du lịch trong cơ cấu kinh tế đạt tối thiểu 80%...

TIN QUỐC TẾ

Hội nghị Liên hợp quốc về biến đổi khí hậu – **COP 16**

Sau hai tuần thảo luận, ngày 11/12/2010, Hội nghị cấp cao Liên hợp quốc về biến đổi khí hậu lần thứ 16 (COP 16) ở Cancun, Mexico, đã bế mạc với một số thành công nhưng chưa toàn diện, chưa đạt được một sự đột phá và cũng chưa đưa ra được các kế hoạch cụ thể mang tính ràng buộc pháp lý cho việc cắt giảm lượng khí thải tại các nước và trên toàn cầu.

COP16 CMP6 México2010

Kết quả rõ nhất đạt được tại hội nghị là việc hơn 190 quốc gia tham dự cam kết tiếp tục nỗ lực tại các hội nghị tiếp theo, nhấn mạnh sự cần thiết phải tăng thêm số lượng các nền kinh tế ít cácbon, tăng cường xây dựng lại lòng tin giữa các nước giàu và nước nghèo đối với các thách thức của hiện tượng biến đổi khí hậu.

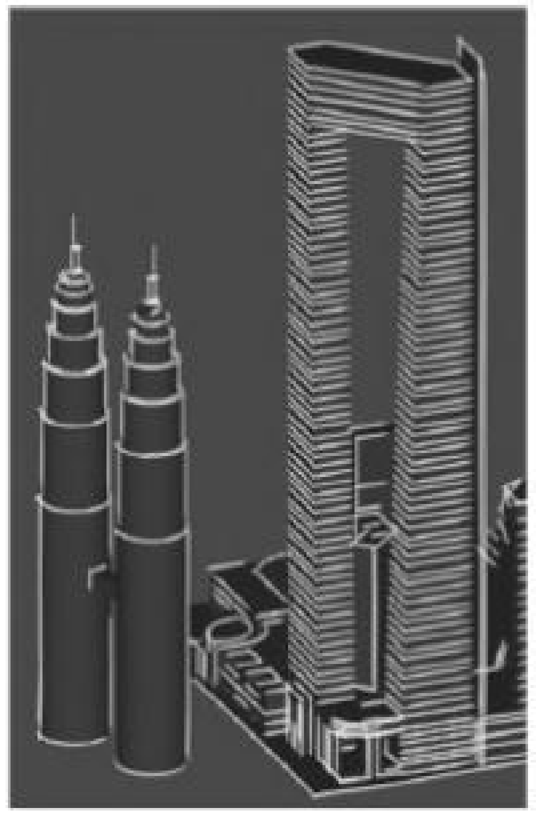

MALAYSIA: Xây tòa tháp 100 tầng vượt tháp đôi Petronas

Thủ tướng Malaysia Najib Datuk SeriTun Razak mới đây cho biết dự án xây dựng tòa tháp 100 tầng Warisan Merdeka tại Kuala Lumpur sẽ chỉ được tiến hành nếu như công trình này mang lại giá trị về thương mại.

Nếu xây dựng, tháp Warisan Merdeka sẽ vượt tháp đôi Petronas, hiện đang là công trình cao nhất ở Malaysia.

Thủ tướng Najib cho biết công trình này nên góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế trong khu vực cũng như phải tạo ra các cơ hội kinh doanh.

Theo hãng tin quốc gia Bernama của Malaysia, sau bài phát biểu quan trọng tại hội thảo của các nhà đầu tư Bộ trưởng BộTài chính Đông Nam Á, ông đã trao đổi với các phóng viên rằng: *"Khi dự án này có thể đáp ứng được các điều kiện kể trên thì nó sẽ được phê duyệt. Công trình cần phải tạo ra những động lực cũng như các chất xúc tác cho dự án Great Kuala Lumpur."*

TRUNG QUỐC hoàn thành cầu dài nhất thế giới

Cây cầu dài nhất thế giới ở tỉnh Sơn Đông (Trung Quốc) với chiều dài kỷ lục hơn 42,58 km vừa được hoàn thành sau 4 năm xây dựng.

Cây cầu có chiều dài kỷ lục hơn 42,58 km này nối thành phố Thanh Đảo với huyện Huangdao của tỉnh Sơn Đông (Trung Quốc). Đây là cây cầu dài nhất trên thế giới hiện nay. Dự kiến, cây cầu này sẽ bắt đầu cho lưu thông trong nửa đầu năm 2011.

NGA sẽ phát triển thành phố Sochi thành trung tâm nghỉ mát

Tổng thống Nga Dmitry Medvedev ngày 4/1 tuyên bố, một trong những mục tiêu chính của kế hoạch chuẩn bị cho Đại hội Olympic mùa Đông 2014 mà Nga vừa giành quyền đăng cai tại Sochi của nước này là biến thành phố biển này thành trung tâm nghỉ mát cấp quốc tế.

Phát biểu tại hội nghị ở vùng Krasnodar bàn biện pháp sử dụng hiệu quả các công trình của Đại hội Olympic mùa Đông Sochi - 2014, ông Medvedev nhấn mạnh để đạt được mục tiêu trên, Nga cần xây dựng một hệ thống cơ sở hạ tầng hiện đại cho Sochi nhằm tạo điều kiện nghỉ mát tiện nghi cho du khách Nga và nước ngoài.

Ông cho biết, 85% chi phí cấp cho các công trình phục vụ Đại hội Olympic mùa Đông Sochi-2014 tập trung vào việc xây dựng cơ sở hạ tầng như giao thông-vận tải, năng lượng, xây mới và cải tạo khách sạn cũ, cũng như giải quyết các vấn đề sinh thái và phát triển du lịch.

Theo Thứ trưởng Bộ Phát triển Khu vực Nga Yuri Reilyan, đến năm 2014, 30 khách sạn mới, hiện đại với 25.400 phòng, sẽ mọc lên tại Sochi. Các khách sạn từ 3 đến 5 sao hiện có với khoảng 3.000 phòng sẽ được nâng cấp hoặc cải tạo mới hoàn toàn.

ITALY cứu thành công tháp nghiêng Pisa

Cuộc chiến kéo dài gần 20 năm nhằm cứu vãn công trình nổi tiếng Italy khỏi bị sập xuống đã giành thắng lợi.

Tòa tháp Pisa cao 55,7 m hiện chỉ nghiêng khoảng 4 m, giảm đi 38 cm so với năm 1999. Công cuộc phục chế tiêu tốn hơn 41 triệu USD.

Tòa tháp nổi tiếng ở Tuscany đã bắt đầu nghiêng dần ngay từ khi công trình được xây dựng vào năm 1173. Do lo ngại công trình có thể bị đổ sập, các quan chức đã buộc phải đóng cửa vào năm 1990. Nhưng giờ đây tòa tháp đã được mở cửa trở lại.

EC công bố chiến lược với khu vực sông Danube

Ngày 9/12/2010, Ủy ban châu Âu (EC) đã công bố chiến lược của Liên minh châu Âu (EU) đối với khu vực sông Danube với mục tiêu khai thác tiềm năng kinh tế to lớn và cải thiện điều kiện môi trường của khu vực có 115 triệu dân sinh sống này.

Bằng cách xây dựng một khuôn khổ hợp tác lâu dài về một loạt vấn đề quan trọng, chiến lược này của EU sẽ đóng vai trò quan trọng trong việc tăng cường quá trình vận tải bền vững, khả năng kết nối các hệ thống năng lượng, bảo vệ môi trường và bảo vệ nguồn nước.

Trên cơ sở phát triển bền vững, chiến lược này sẽ có những đóng góp ý nghĩa vào việc thực hiện những mục tiêu của chiến lược EU năm 2020, trong đó có việc tạo ra một "tiểu khu vực thứ 2" của EU, sau khu vực biển Baltic.

Danube là con sông dài nhất ở khu vực EU, từ vùng "Rừng Đen" ở Đức chảy qua các nước Trung và Đông Nam Âu trước khi đổ ra biển Đen tại Romania và Ukraine. Khu vực sông Danube là một vùng rộng lớn với diện tích khoảng 800.000 km2.

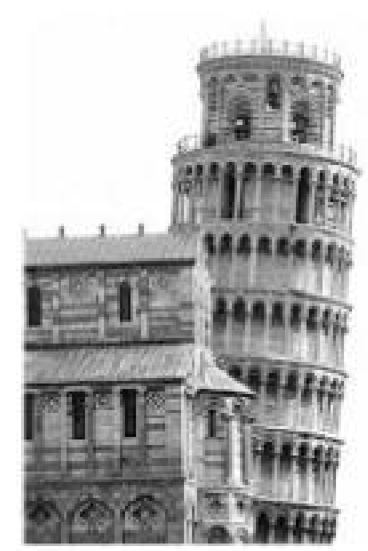

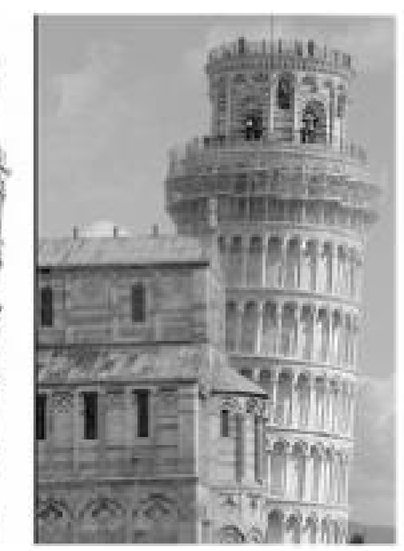

Sydney cam kết giảm thiểu CO2

Chính quyền thành phố Sydney vừa qua đã chính thức tuyên bố công khai về mục tiêu của Sydney là sẽ trở thành một thành phố không có khí thải carbon vào năm 2030 và 100% dựa vào năng lượng tái tạo. Tuyên bố này nằm trong kế hoạch "Cuộc Cách mạng Vĩ đại của Sydney".

Theo các nhà khoa học khí hậu hàng đầu thế giới khẳng định: kế hoạch của Sydney là một kế hoạch tổng thể cách mạng lớn nhất trên thế giới. Để đạt được mục tiêu này, thành phố đã luôn áp dụng triệt để luật pháp về xây dựng xanh, tiết kiệm năng lượng, áp dụng giải pháp tái chế, tái sử dụng và các quy chuẩn liên quan đến chiếu sáng công cộng.

Thành phố Sydney là thành phố lớn nhất, nổi tiếng nhất và lâu đời nhất của nước Úc. Sydney cũng là thủ phủ của tiểu bang New South Wales. Đây là trung tâm tài chính lớn nhất của Úc và cũng là một địa điểm du lịch của khách quốc tế. Sydney hiện đang chứng minh cho cả thế giới biết đến sự quan tâm bảo tồn năng lượng của mình.

Biến cung điện Versailles thành khách sạn cao cấp

Giới chức Pháp vừa công bố kế hoạch biến cung điện Versailles - một trong các lâu đài đẹp nhất và lớn nhất châu Âu cũng như trên thế giới, thành khách sạn sang trọng, mở đường cho một loạt dự án khai thác tiềm năng kinh tế về du lịch của nước này.

Cung điện lộng lẫy này là nơi ghi dấu những tinh hoa của nghệ thuật Pháp thế kỷ 17 và 18, với kiến trúc tuân theo những quy tắc chuẩn mực của chủ nghĩa cổ điển như tính đối xứng của công trình, các hành lang nhiều cột, các công trình nghệ thuật lấy cảm hứng từ truyền thuyết và nghệ thuật cổ đại, xen lẫn với nét nghệ thuật Baroque.

Tiếng tăm của Versailles còn được lưu truyền từ đời này qua đời khác nhờ Phòng Gương (Hall of Mirrors) độc đáo - căn phòng lớn nhất của lâu đài dành cho hoàng hậu, dài tới 73m, một bên nhìn ra khu vườn, một bên được bao phủ bởi 17 tấm gương cực lớn. Vì lẽ này, năm 1979, cung điện Versailles đã được Tổ chức Giáo dục Khoa học và Văn hóa của Liên hợp quốc (UNESCO) công nhận là Di sản Thế giới.

Ông Jean-Francois Hebert, người phụ trách cung điện Fontainbleau - một trong số các công trình đang chờ được phê duyệt, khẳng định việc biến các di sản thành khách sạn hoàn toàn có lợi bởi không những công chúng có thể nâng cao ý thức bảo vệ di sản của mình khi được lưu trú trực tiếp tại những cung điện sang trọng này, mà nó còn giúp những công trình này tránh được hư hỏng theo thời gian.

Thượng Hải sẽ có khách sạn cao nhất thế giới

Nhật báo Trung Quốc đưa tin khách sạn Jin Jiang ở tháp Thượng Hải có thể sẽ ghi kỷ lục thế giới về khách sạn cao nhất, một khi công tác xây dựng hoàn tất vào năm 2014.

Khách sạn Jin Jiang thuộc Tập đoàn Shanghai Jin Jiang International Hotels (Group) Co., Ltd. sẽ được xây dựng trên tháp Thượng Hải. Tòa nhà này sẽ được nối lên cao từ tầng 84 lên tầng 110 và khách sạn Jin Jiang sẽ có 121 tầng ở trên cao, được chia thành 258 phòng hạng sang với hành lang từ tầng 101.

Lãnh đạo tập đoàn khách sạn quốc tế Jin Jiang hy vọng Jin Jiang sẽ trở thành khách sạn hạng sang cao nhất thế giới khi nó mở cửa vào năm 2014 hoặc đầu năm 2015, chiếm danh hiệu hiện nay của khách sạn Park Hyatt cũng ở Thượng Hải.

Hội Quy hoạch Phát triển Đô thị Việt Nam

VIỆN NGHIÊN CỨU QUY HOẠCH VÀ THIẾT KẾ ĐÔ THỊ NÔNG THÔN

Institute for Urban Planning and Rural Design - IPURD

Nhà giáo Nhân dân. Giáo sư
TSKH. Kiến trúc sư
NGUYỄN THẾ BÁ
Viện trưởng

Chúc mừng năm mới
An Khang - Thịnh Vượng

Xuân Tân Mão 2011

Viện Nghiên cứu Quy hoạch và Thiết kế Đô thị Nông thôn được hoạt động theo Giấy phép hoạt động khoa học số A-234 của Bộ Khoa học và Công Nghệ cấp ngày 03/9/2004

LĨNH VỰC HOẠT ĐỘNG KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ

1/ Nghiên cứu Khoa học về Quy hoạch xây dựng và quản lý đô thị- nông thôn; nghiên cứu ứng dụng và thiết kế trong các lĩnh vực về đô thị hoá, quy hoạch, kiến trúc, xây dựng, cảnh quan môi trường, hạ tầng kỹ thuật, kinh tế- xã hội phát triển đô thị- nông thôn

2/ Thực hiện các dịch vụ khoa học và công nghệ,công tác tư vấn, thiết kế quy hoạch, thiết kế đô thị và nông thôn, hạ tầng kỹ thuật đô thị; thực hiện nhiệm vụ phản biện xã hội; chuyển giao công nghệ về quy hoạch

3/ Thực hiện nhiệm vụ thông tin đào tạo bồi dưỡng cán bộ hợp tác khoa học và công nghệ với các tổ chức trong và ngoài nước về các lĩnh vực chuyên môn quy hoạch, kiến trúc, xây dựng và hạ tầng kỹ thuậtđô thị - nông thôn

TRỤ SỞ GIAO DỊCH
105B1 Nghĩa Tân, Cầu Giấy, Ba Đình, Hà Nội
Tel: (+84)4 85873852 - Fax: (+84)4 37 91 69 80 - E: ipurdvn@gmail.com - W: www.quyhoach.com.vn

Chúc mừng Năm mới *Happy new year*

HUPI VIỆN QUY HOẠCH XÂY DỰNG HÀ NỘI

HANOI URBAN PLANNING INSTITUTE - HUPI

Viện trưởng: ThS. KTS. Lê Thị Kim Ngân

Viện Quy hoạch Xây dựng Hà Nội (HUPI) là đơn vị trực thuộc Uỷ ban nhân dân thành phố Hà Nội. Viện được thành lập từ năm 1962, và là cơ quan đầu ngành trong lĩnh vực thiết kế quy hoạch xây dựng của Thủ đô Hà Nội. Với đội ngũ cán bộ giàu kinh nghiệm và năng lực chuyên môn, Viện đã có nhiều đóng góp vào sự nghiệp phát triển của Thủ đô Hà Nội

Năm 2003, Viện Quy hoạch Xây dựng Hà Nội đã được Đảng, nhà nước tặng thưởng Huân chương Lao động hạng 3. Năm 2008 Viện được tặng thưởng bằng khen của Thủ tướng Chính phủ

CHỨC NĂNG

- Nghiên cứu, tư vấn cho UBND Thành phố về hoạch định chiến lược quy hoạch xây dựng tổng thể, chi tiết phát triển đô thị và nông thôn trên địa bàn Thủ đô Hà Nội.
- Xây dựng các đề tài nghiên cứu khoa học hoặc tham gia nghiên cứu các đề tài phục vụ cho công tác quản lý chuyên ngành quy hoạch và kiến trúc.
- Tham gia và phục vụ công tác quản lý nhà nước về quy hoạch xây dựng, kiến trúc đô thị trên địa bàn Thành phố Hà Nội.
- Tổ chức, phối hợp đào tạo, bồi dưỡng về chuyên ngành quy hoạch, kiến trúc đô thị và nông thôn.
- Thực hiện các hoạt động dịch vụ, tư vấn chuyên ngành Quy hoạch - Kiến trúc.

MỘT SỐ CÔNG TRÌNH ĐÃ THỰC HIỆN

- Tham gia thực hiện các quy hoạch chung Thủ đô Hà Nội
- Quy hoạch chi tiết 8 trên tổng số 14 quận huyện của TP Hà nội trước khi mở rộng
- Quy hoạch chi tiết Quận Hoàng Mai
- Quy hoạch chi tiết Quận Long Biên
- Quy hoạch chi tiết khu vực trung tâm khu đô thị Tây Hồ Tây
- Quy hoạch chi tiết công viên Yên Sở
- Quy hoạch chi tiết xây dựng khu chức năng đô thị Nam đường vành đai 3

SƠ ĐỒ CƠ CẤU TỔ CHỨC BỘ MÁY

VIỆN QUY HOẠCH XÂY DỰNG HÀ NỘI
Add: Nhà A2 khu Đền Lừ 2 - Quận Hoàng Mai - Hà Nội
Tel: (84-4) 3.634 1998 **Fax:** (84-4) 3.634 1996

HANOI URBAN PLANNING INSTITUTE - HUPI
Add: A2 Building, Den Lu 2 Area - Hoang Mai Dist., Hanoi city
Tel: (84-4) 3.634 1998 **Fax:** (84-4) 3.634 1996

DIỄN ĐÀN

VĂN HÓA VÀ KIẾN TRÚC TRUYỀN THỐNG HÀ NỘI:

TIẾP NHẬN & CHUYỂN HÓA

PGS.TS.KTS NGUYỄN QUỐC THÔNG

GIÁ TRỊ ĐẶC TRƯNG CỦA CÁC THÀNH PHẦN KHÔNG GIAN KIẾN TRÚC ĐÔ THỊ HÀ NỘI CHÍNH LÀ KẾT QUẢ CỦA MÔ HÌNH PHÁT TRIỂN ĐÔ THỊ VIỆT NAM TRÊN CƠ SỞ TIẾP NHẬN VÀ CHUYỂN HÓA THÍCH NGHI CÁC MÔ HÌNH ĐÔ THỊ NHẬP KHẨU.

Tiếp nhận, chuyển hóa

Trên mặt bằng quy hoạch Hà Nội hiện nay dễ dàng nhận thấy ở mức độ khác nhau các mô hình đô thị được nhập từ bên ngoài. Chúng lần lượt, qua thời gian được chuyển hoá để thích nghi với điều kiện tự nhiên và nhân văn của Hà Nội. Kết quả là chúng chung sống hài hoà nhờ những yếu tố địa phương tồn tại và phát triển trong từng mô hình. Hơn thế, chúng cho phép nhận biết không chỉ các giai đoạn phát triển, mà cả những đặc trưng hình thái kiến trúc đô thị.

Những mô hình đô thị nhập khẩu tiêu biểu là: đô thị phong kiến , đô thị thực dân kết hợp hài hoà với đô thị dân gian, làng trong đô thị, tiểu khu nhà ở và khu đô thị mới.

Mô hình đô thị phong kiến có nguồn gốc từ Trung Quốc có mặt ở Việt Nam thời 1000 năm Bắc thuộc. Cấu trúc gốc gồm 3 vòng thành: Cấm thành, Hoàng thành và Kinh thành có bố cục hình học nghiêm ngặt, hướng nội và khép kín, trong khi ở Hà Nội, Đại La thành (Kinh thành) và cả khu 36 phố phường (khu phố thị dân gian) có hình thái tự nhiên theo hình dáng địa hình và cảnh quan sông nước. Thêm nữa, các kiến trúc tín ngưỡng, tôn giáo kể cả hệ thống làng xóm kết hợp hữu cơ với cảnh quan tự nhiên tạo cho Hà Nội nét đặc trưng của một đô thị cảnh quan hướng tới mô hình đô thị mở hơn là đóng kín phổ biến ở phương Đông. Và đó là đặc điểm riêng của mô hình đô thị phong kiến Việt Nam mà Hà Nội là mọt ví dụ tiêu biểu.

Mô hình đô thị dân gian. Đó là khu phố thị truyền thống - khu 36 phố phường. Quan niệm hỗn hợp chức năng ở, sản xuất và kinh doanh là cơ sở hình thành và phát triển khu phố thị. Phường và Phố có nguồn gốc từ nông thôn, là 2 thành phần cơ bản, quan hệ mật thiết tạo nên đặc điểm hình thái riêng biệt của cấu trúc đô thị Hà nội. Nếu phường mang tính chất khép kín kiểu xã hội truyền thống, thì phố với ngôi nhà hình ống là bộ mặt của phường mang tính chất mở, liên kết các phường với nhau, tạo thành một cấu trúc liên tục, thống nhất với hình thái tự nhiên. Đó là đặc trưng riêng biệt mang tính chất dân gian của khu 36 phố phường Hà Nội.

Mô hình làng trong đô thị. Hệ thống

Ảnh ghép KTS Vũ Mạnh Hùng, KTS Nguyễn Tiến Thành

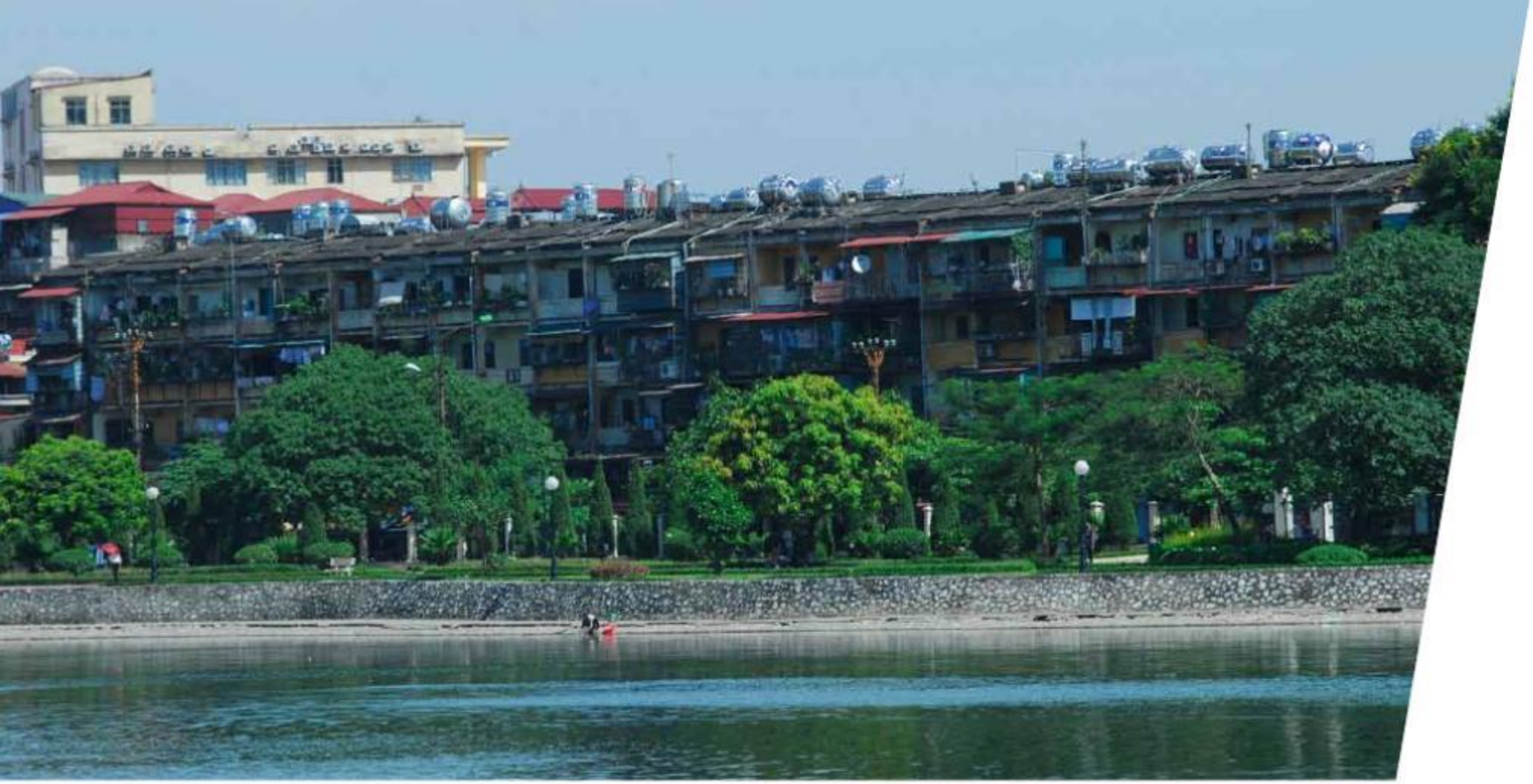

Khu tập thể Thành Công. Ảnh Phạm Minh Hoàng

làng xen kẽ những thửa ruộng, mảnh vườn trong đô thị là một thành phần đặc trưng mang tính chất cảnh quan khá độc đáo của cấu trúc đô thị Hà Nội.
Mô hình đô thị thực dân do người Pháp đưa vào từ đầu thế kỉ 20 dựa hoàn toàn trên nguyên tắc quy hoạch phương Tây- phân vùng chức năng (zonning) và nguyên tắc bố cục kiểu Beaux-arts khác hoàn toàn với mô hình hỗn hợp chức năng của khu phố thị dân gian. Trong quá trình phát triển, yếu tố địa phương vẫn tồn tại và phát triển. Đó là khu vực hồ Hoàn Kiếm, xóm Hạ Hồi, đặc biệt là 2 tuyến phố Hàng Bài - phố Huế. Đặc trưng hình thái đô thị Hà Nội cận đại thể hiện chính ở sự chuyển hoá hợp lý trong cảnh quan nhiệt đới của hai hình thái kiến trúc đô thị khác nhau Pháp và Việt với vai trò chuyển tiếp không gian của hồ Hoàn Kiếm. Đặc biệt phong cách kiến trúc kết hợp (Kiến trúc Đông Dương) của KTS E. Hebrard (Từ 1925) được đánh gía là thành công trong chuyển hóa mô hình kiến trúc nhập khẩu phù hợp với điều kiện địa phương.

Cấu trúc không gian mở, liên kết và tổ chức linh hoạt

Mặc dù chịu ảnh hưởng sâu sắc cách xây dựng đô thị của Trung Quốc, nhưng cấu trúc không gian đô thị Thăng Long-Hà Nội xưa vẫn có nét riêng trong quá trình vận dụng. Đó là cách bố cục vòng thành thứ 3 luôn dựa chính vào điều kiện tự nhiên của địa hình, cảnh quan thiên nhiên nên thường có hình dáng tự do.
Trong khi đô thị Trung Quốc với 3 lớp vòng thành (tam trùng thành quách) bao giờ cũng tuân theo nguyên tắc bố cục hình học nghiêm ngặt tạo nên mô hình đô thị khép kín, hướng nội - một dạng mô hình đô thị phổ biến ở phương Đông. Trái lại, như phân tích ở trên, Hà Nội phát triển theo hướng của mô hình đô thị mở, hướng ngoại.
Đặc điểm này, không phải hình thành ngẫu nhiên mà có nguồn gốcViệt, ít nhất là từ Thành Cổ Loa.
Chính sự tôn trọng điều kiện tự nhiên của địa hình đã tạo nên đặc tính mở của cấu trúc đô thị cũng như đặc điểm gần gũi với cảnh quan thiên nhiên, khiến khó phân biệt ranh giới giữa đô thị với cảnh quan nông thôn xung quanh.
Đặc tính mở và thân thiện với cảnh quan tự nhiên còn thể hiện rất rõ trong cách bố cục từng thành phần của cấu trúc đô thị Hà Nội. Đó là sự có mặt thường xuyên của cây xanh, mặt nước xen lẫn ruộng vườn ngay trong các khu của đô thị, dù được quy hoạch một cách bài bản, chính thống hay dựa trên kinh nghiệm dân gian quen thuộc. Thành phố phát triển theo mô hình đô thị phong cảnh.
Mặt khác, một đặc điểm nữa làm nên tính chất mở của cấu trúc đô thị là: Giữa các thành phần của cấu trúc, dù có ngôn ngữ kiến trúc đô thị khác nhau đều được liên kết bằng chính các thành phần của thiên nhiên tạo nên một sự chuyển hoá liên tục, một sự đan quyện hữu cơ giữa kiến trúc đô thị với cảnh quan thiên nhiên. Đặc điểm này cũng đã được người Pháp khai thác thành công trong quy hoạch xây dung Hà Nội thời Pháp, mà Hồ Gươm là một ví dụ điển hình đã được đề cập ở trên. Cuối cùng, là làng xóm, một thành phần quen thuộc, nơi thiên nhiên là chủ đạo về phương diện hình thái, lại do cách phân bố rải rác trong không gian đô thị, thêm một lần khẳng định và hoàn thiện đặc tính mở của cấu trúc đô thị truyền thống.
Khi đi sâu vào bố cục tổng thể các công trình kiến trúc truyền thống ở Hà Nội, nhất là các tổng thể: cung điện, đình, chùa, đền, miếu, thì những đặc

> "...Một đặc điểm văn hóa đô thị Hà Nội trong quá khứ gắn liền với văn hóa làng xã, thể hiện rõ mặt tích cực là tính địa phương và bản sắc riêng, đồng thời bộc lộ mặt hạn chế là tính thực dụng, bảo thủ và cá nhân..."

Tụ sở tập đoàn Dầu khí Quốc gia Việt Nam. Ảnh Phạm Minh Hoàng

Công viên Thống Nhất từ trên cao. Ảnh KTS Nguyễn Phú Đức

điểm trên thể hiện rõ hơn, đặc biệt là đối với tổng thể gồm nhiều công trình và mức độ phức tạp cao cả về loại hình, ý nghĩa tinh thần và nội dung sử dụng cũng như các yếu tố tự nhiên.
Đặc tính mở và thân thiện với môi trường thiên nhiên của cấu trúc tổng thể công trình thể hiện ngay trong bản thân cách bố cục tổng thể công trình và cách liên kết với các tổng thể công trình khác. Đó là hình thái bố cục hướng ngoại phổ biến của tổng thể, cụ thể là: bố cục chặt chẽ, có niêm luật từ bên trong và chuyển dần sang ngôn ngữ tự do ở bên ngoài trên nguyên tắc lấy thiên nhiên và tỷ lệ con người làm cơ sở.
Ngoài ra còn một số yếu tố và nguyên tắc khác góp phần tạo nên nét riêng của kiến trúc Hà Nội truyền thống, về nội dung sử dụng theo mô hình hỗn hợp chức năng. Còn về hình thái kiến trúc đô thị thể hiện ở các yếu tố quy mô, tỷ xích nhỏ và nguyên tắc liên kết mở trong bố cục không gian tổng thể công trình kiến trúc.

Ảnh KTS Nguyễn Phú Đức

Quy mô, tỷ xích nhỏ của kiến trúc và tổng thể công trình kiến trúc truyền thống phù hợp với điều kiện kinh tế, nhu cầu hoạt động, quan niệm và tâm lý sử dụng, tầm vóc của người Việt Nam, đặc biệt là phù hợp với vật liệu xây dựng phổ biến là tre, gỗ.
Nguyên tắc liên kết mở góp phần làm nên đặc điểm linh hoạt trong tạo hình và trong sử dụng không gian, kể cả trong quan hệ hữu cơ với cảnh quan thiên nhiên của kiến trúc truyền thống.

Sự kết hợp cần thiết cho đô thị tương lai

Một đặc điểm văn hóa đô thị Hà Nội trong quá khứ gắn liền với văn hóa làng xã, thể hiện rõ mặt tích cực là tính địa phương và bản sắc riêng, đồng thời bộc lộ mặt hạn chế là tính thực dụng, bảo thủ và cá nhân, nhất là trong xây dựng nhà ở. Chính đặc điểm này cho thấy vai trò quan trọng của các tổ chức cộng đồng cơ sở ở địa phương trong việc triển khai xây dựng (phép vua thua lệ làng), đồng thời cho thấy tính hiệu quả của truyền thống thương lượng (tự quản) trong xây dựng.
Những nhận xét trên đây giải thích rõ sự tồn tại phổ biến và sức sống bền bỉ trong quá trình lịch sử và cho đến ngày nay trong giai đoạn quá độ của mô hình xây dựng đô thị Việt Nam theo kiểu dân gian, phi chính quy dạng phường hội và phố thị hỗn hợp chức năng như trường hợp khu 36 phố phường Hà Nội. Hoặc khi tiếp nhận văn hóa phương Tây thì sự kết hợp Đông - Tây trong kiến trúc và quy hoạch giữa các yếu tố của mô hình chính quy có dự kiến thiết kế trước (Pháp) và mô hình phi chính quy không có thiết kế vẫn đạt đến sự hài hòa và có đặc trưng riêng nhất định mang tính chất Việt Nam ở cả 2 mô hình chính quy và phi chính quy. Có thể coi đây là sự kết hợp biện chứng giữa các trường phái đối lập và là đặc điểm tích cực của mô hình phát triển đô thị Hà Nội trong quá khứ. Sự kết hợp biện chứng này thực sự cần thiết cho phát triển đô thị trong tương lai. ❐

ABSTRACT

PLANNING CHARACTERISTICS AND TRADITIONAL ARCHITECTURE OF HANOI

NGUYEN QUOC THONG

The article shows specific characteristics of Hanoi's traditional project and architecture, mainly focusing on models of urban structure, organization of open-space, flexible space is assessed to be values, rule of development and learnt experiences from the past also, altogether have made cultural character of Hanoi's urban areas. On that bass, in the current transition period of Vietnam economy, the simultaneous application of both traditional and modern models of urban areas in differently corresponding places that will match Hanoi characteristics of socio and cultural development is proposed. It means that the two space lines are developed: The modern line satisfies the demand of international integration and the traditional one mainly serves residential areas which belong to the model of Vietnam's traditional city. Solutions for organizing city's architectural space in each specific area are attached with models to preserve and develop typical values of Hanoi's project and architecture.

Hà Nội có là thành phố sống tốt?

PGS.TS VŨ THỊ VINH
Phó tổng thư ký Hiệp hội các đô thị Việt Nam

Hồ Thành Công. Ảnh Phạm Minh Hoàng

NHÌN VỀ KHẢ NĂNG CẠNH TRANH CỦA HÀ NỘI

Các nhà nghiên cứu đã đưa ra nhiều khái niệm về một "thành phố sống tốt", đó là phát triển bền vững, thành phố lành mạnh, thành phố phát triển bền vững v.v. nhằm phục vụ cho con người ngày càng tốt hơn, chất lượng cuộc sống được cải thiện.

Bảng xếp hạng kết quả khảo sát Chất lượng cuộc sống năm 2006, do Cơ quan Tư vấn nguồn nhân lực MERCER (Mercer Human Resource Consulting, Hoa Kỳ) thực hiện ở 215 thành phố lớn trên thế giới, đánh giá theo 39 tiêu chí thuộc các vấn đề liên quan đến cuộc sống con người như: chính trị, kinh tế, xã hội, môi trường, hệ thống giao thông, sức khoẻ, an ninh, giáo dục, gần đây đã công bố kết quả cho thấy: Thành phố Hà Nội được 60 điểm, xếp thứ hạng 155, tụt một bậc so với năm 2005, Tp.HCM được 61,9 điểm, xếp hạng 148.

Từ kết quả trên, có nhiều nhà chuyên môn và quản lý đặt vấn đề: Vì sao trong nhiều năm trở lại đây, nước ta phát triển kinh tế với tốc độ khá cao mà điểm xếp hạng chất lượng cuộc sống tại các thành phố lớn lại thấp như vậy. Điều này lý giải vì không chỉ là vấn đề phát triển kinh tế mà còn nhiều tiêu chí liên quan tới chất lượng cuộc sống của người dân.

Đối với các thành phố trong thế giới toàn cầu hóa, Viện ngân hàng thế giới đã lập cơ sở dữ liệu của 412 thành phố ở 134 nước trong năm 2003 thì Việt Nam có 3 thành phố là: Hà Nội, TP Hồ Chí Minh và Biên Hòa. Tương tự Trung Quốc có 8 thành phố: Bắc Kinh, Đại Liên, Quảng Châu, Nam Ninh, Thượng Hải, Thâm Quyến, Thiên Tân và Hạ Môn, còn Philippine có 4 thành phố : Makati, Malina, Paranaque và Ho-Pasig v.v...

Theo phân tích của báo cáo *Những trở ngại về cơ sở hạ tầng của Việt Nam (UNDP* - 1/2010) thì giao thông và điện, hai lĩnh vực hạ tầng thiết yếu

Ảnh Phạm Minh Hoàng

> "...Hà Nội cần có một mô hình quản trị tốt trong đó các nhà quản lý biết huy động, biết lắng nghe nhiều hơn sự tham gia của người dân..."

ABSTRACT

WHAT HANOI SHOULD DO TO BE A LIVABLE CITY?

VU THI VINH
Vice General Secretary of Association of Cities of Vietnam

Hanoi has recently celebrated its 1000 years ceremony, the most important milestone than ever. Hanoi is also proud to be awarded as City for Peace by UNESCO ten years ago. To 2025, Hanoi will be capital of a 100 milion people nation with opportunities and challenges. The question is what Hanoi should do in the globalization and increasing competition so that Hanoi remains to be a good, global and livable city? This requires responsibilities of each citizen as well as city manager.

nhất nhưng lại tỏ ra yếu kém nhất ở Việt Nam, tình trạng mất điện và tắc nghẽn giao thông xảy ra ngày càng thường xuyên.

Báo cáo Cạnh tranh Toàn cầu 2008 nêu rõ trong số các lĩnh vực cơ sở hạ tầng, Việt nam xếp hạng thấp nhất về chất lượng cảng, đường bộ và điện.

Đối với mỗi đô thị thì kết cấu hạ tầng sẽ là yếu tố quan trọng để định hình phong cách và hoạt động của thành phố và đời sống của người dân thành phố trong các thế hệ tương lai. Nêu các vấn đề trở ngại chung của cả nước để chúng ta nhìn nhận khả năng cạnh tranh của Thủ đô Hà Nội và các thành phố lớn của nước ta trong tương lai.

ĐỂ HÀ NỘI ĐÚNG NGHĨA LÀ THÀNH PHỐ VÌ HÒA BÌNH VÀ SỐNG TỐT

Để Hà Nội có thể trở thành thành phố sống tốt, thành phố toàn cầu có khả năng cạnh tranh được với các thủ đô của các nước trong khu vực rất cần có những biện pháp kiên quyết và hiệu quả trong giải quyết một số vấn đề hiện đang tồn tại.

Giao thông của Hà Nội là một trong các vấn đề nan giải nhất cần có những biện pháp hữu hiệu. Ngay từ năm 2006 khi xem xét chiến lược phát triển đô thị Ngân hàng Thế giới đã đưa ra giải pháp cho hai thành phố lớn là Hà Nội và TP Hồ Chí Minh cần phải xây dựng các hệ thống giao thông công cộng nội đô và mở rộng đáng kể mạng lưới đường cao tốc phục vụ cho hệ thống giao thông công cộng và dự kiến nhu cầu tài chính tương lai để khắc phục tình trạng tắc nghẽn giao thông là ước khoảng 5 tỷ USD đối với Hà Nội và TP Hồ Chí Minh là 13,5 tỷ USD tới năm 2020.

Đây là nguồn kinh phí lớn nhưng chúng ta có thể học tập một số thành phố của quốc tế trong giải pháp huy động nguồn lực từ các thành phần kinh tế tư nhân, cũng như lập quỹ phát triển hạ tầng đô thị. Vấn đề quan trọng là sử dụng hiệu quả nguồn vốn và trách nhiệm của các đơn vị thiết kế, thi công trong quá trình xây dựng từ giai đoạn khởi đầu đến lúc hoàn thiện công trình. Nhìn một số tuyến đường mới thấy sự lãng phí và yếu kém trong công tác quản lý xây dựng.

Hà Nội hiện cũng đang bị thách thức bởi khả năng ngập úng cao. Thành phố cần thiết xây dựng bản đồ úng ngập để làm cơ sở cho việc thiết kế quy hoạch chi tiết. Thời gian qua thành phố đã có nhiều cố gắng và có giải pháp tích cực để không lấn chiếm các hồ lớn, nhưng với các hồ nhỏ thì chưa kiểm soát được.

Đặc biệt các khu đô thị mới chưa đặt ra các yêu cầu bắt buộc về vấn đề xây dựng các hồ điều hòa trong mỗi khu vừa tạo cảnh quan cho khu ở vừa để trữ lượng nước mưa trước khi chảy vào cống chung của thành phố.

Hà Nội là thành phố Vì Hòa Bình, nhưng trong quá trình hội nhập cũng sẽ xuất hiện những phức tạp mới với những loại tội phạm mới. Vấn đề an sinh xã hội cũng rất cần được cải thiện để Hà Nội có nhiều trường phổ thông, nhiều trường đại học có chất lượng cao ngang tầm khu vực và quốc tế. Để cho người dân khi đến bệnh viện có đủ giường nằm, để mỗi khu nhà ở có một sân vườn cho cụ già và trẻ em có chỗ vui chơi nghỉ ngơi. Điều này phải có từ trong quy hoạch của mỗi khu ở mới cũng như khi xây dựng cải tạo các khu ở cũ.

Hà Nội cần có một mô hình quản trị tốt trong đó các nhà quản lý biết huy động, biết lắng nghe nhiều hơn sự tham gia của người dân. Còn các công dân của thành phố cần có lòng tự hào, ý thức và trách nhiệm cao để đóng góp và xây dựng ngay từ những công việc rất nhỏ cho tương lai của thành phố 1000 năm tuổi.❐

Ảnh Phạm Minh Hoàng

www.ashui.com

3 DENSITY DIVERSITY DESIGN

hướng tiếp cận giao thông
để khích lệ phong cách sống tốt

TỔ CHỨC HEALTHBRIDGE CANADA KHUYẾN NGHỊ CÁC THÀNH PHỐ CỦA VIỆT NAM NÊN ÁP DỤNG PHƯƠNG PHÁP 3D: **DENSITY** - *MẬT ĐỘ* CỦA NGƯỜI DÂN CŨNG NHƯ CỦA VIỆC LÀM; **DIVERSITY** - *ĐA DẠNG HÓA* CÁC KHU VỰC ĐA CHỨC NĂNG, TĂNG KHẢ NĂNG TIẾP CẬN HƠN LÀ TẬP TRUNG VÀO SỰ LƯU ĐỘNG; **DESIGN** - *THIẾT KẾ* ĐỒ THỊ LIÊN KẾT CAO, AN TOÀN VÀ HẤP DẪN. PHƯƠNG PHÁP NÀY ĐÃ ĐƯỢC CHỨNG MINH LÀ CÓ THỂ CẢI THIỆN TÌNH HÌNH ĐI BỘ, ĐI XE ĐẠP VÀ SỬ DỤNG PHƯƠNG TIỆN GIAO THÔNG CÔNG CỘNG Ở NHIỀU THÀNH PHỐ.

DEBRA EFROYMSON, STEPHANIE GEERTMAN, KRISTIE DANIEL (HealthBridge Canada)
KIỀU HÀ, PHƯƠNG LIÊN (dịch)

> “...Một thiết kế tốt đã được chứng minh là khiến cho việc đi bộ và đạp xe trở nên thú vị và nhờ đó thu hút nhiều người tham gia hình thức đi lại thân thiện với thành phố hơn...”

THÀNH PHỐ ƯU TIÊN CHO Ô TÔ KHIẾN ĐỜI SỐNG NGƯỜI DÂN NẶNG NỀ HƠN

Có một xu hướng tại rất nhiều nước mới phát triển là dành ưu tiên lớn xây dựng mới các cơ sở hạ tầng cho ô tô mà quên mất hạ tầng cho xe đạp và người đi bộ, gây ảnh hưởng lớn tới sức khỏe và đè thêm gánh nặng tinh thần cho người dân.

Những thành phố ưu tiên cho ô tô như vậy được xây dựng đầu tiên ở Mỹ vào những năm 1930 – 1960. Điều này dẫn đến ô nhiễm môi trường nghiêm trọng hơn, nhiều tai nạn giao thông hơn, số người tử vong tăng lên và các hoạt động thể chất tích cực (đi bộ hay đi xe đạp) bị sụt giảm rất nhiều.

Để vận hành và duy trì cơ sở hạ tầng cho ô tô là rất tốn kém tiền của và không (xây dựng và sửa chữa đường, cung cấp chỗ đỗ xe, nhiên liệu và sửa chữa phương tiện....). Yêu cầu về không gian lớn cho ô tô có nghĩa là không gian cho các sân chơi, công viên và những tiện nghi khác sẽ giảm đi rất nhiều, tăng sự tách biệt xã hội. Điều này ảnh hưởng xấu tới sức khỏe về thể chất và tinh thần của người dân, đặc biệt là đối với trẻ em và người già. Nhưng may mắn là, từ những năm 1980, nhiều thành phố như Melbourne, Curibita, Bogotá, Copenhagen... đã nhìn thấy tác động tiêu cực nghiêm trọng của cơ sở hạ tầng dành cho ô tô và quyết định dành lại không gian cho các hoạt động khác của người dân.

Tuy nhiên, cùng lúc ấy ở rất nhiều nước đang phát triển, phần lớn ở châu Á, lại dựng những thành phố ưu tiên cho ô tô. Tức là tất cả những tác động xấu tới sức khỏe, tinh thần của người dân và những hậu quả kinh tế tiêu cực đi kèm với một thành phố dành cho ô tô đang đang được lặp lại ở những thành phố của các nước này.

Rõ ràng, những vấn đề mà các thành phố ở các nước đang phát triển, trong đó có Việt Nam, đang gặp phải là không mới. Đây là những vấn đề bức bối nhất mà các thành phố trên toàn thế giới phải đối mặt ngày nay và sẽ phải đối mặt trong tương lai do việc sử dụng ô tô. Bảng 1 cho thấy sự gia tăng nhanh chóng của phương tiện cơ giới ở Việt Nam từ những năm 1990 đến 2005.

HealthBridge khuyến nghị các thành phố của Việt Nam nên áp dụng phương pháp 3D (Density – Diversity – Design). Phương pháp này đã được chứng minh là có thể cải thiện tình hình đi bộ, đi xe đạp và sử dụng phương tiện giao thông công cộng ở một số thành phố: mật độ - density (của người dân cũng như của việc

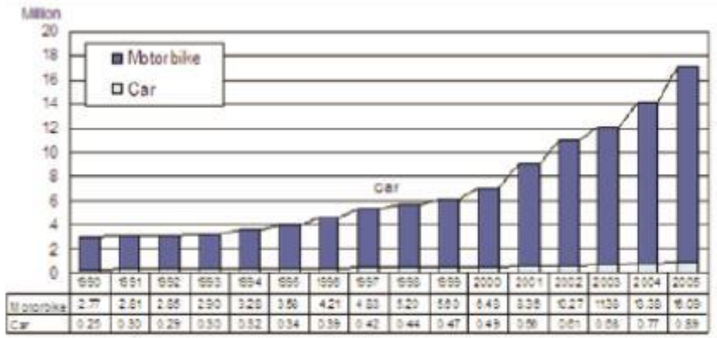

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Motorbike	2.77	2.81	2.85	2.90	3.28	3.56	4.21	4.80	5.20	5.60	6.45	8.08	10.27	11.50	13.35	16.05
Car	0.25	0.30	0.29	0.30	0.32	0.34	0.39	0.42	0.44	0.47	0.49	0.56	0.61	0.68	0.77	0.89

Bảng 1: Sự phát triển giao thông cơ giới ở Việt Nam, 1990-2005
Nguồn: Kenichi Ohno Vietnam Development Forum, tháng 3 - 2007

làm), sự đa dạng – diversity (các khu vực đa chức năng, tăng khả năng tiếp cận hơn là tập trung vào sự lưu động), và thiết kế - design (những vấn đề như sự liên kết, an toàn và hấp dẫn).
Cả ba yếu tố cần được kết hợp với nhau, không thể tạo ra một môi trường đi bộ, đạp xe và giao thông công cộng tốt khi chỉ chú trọng vào một hoặc hai yếu tố mà bỏ qua những yếu tố khác.

Ảnh Phạm Minh Hoàng

DENSITY - "ĐIỀU KIỆN SỐNG TỐT CÓ NGHĨA LÀ CÓ MẬT ĐỘ TỐT"

"Mật độ" chỉ số lượng hộ dân cư và việc làm trên một héc ta. Mật độ ảnh hưởng tới cách đi lại, bởi nó tác động đến khoảng cách giữa các địa điểm cũng như đến số lượng địa điểm có thể đi đến bằng các phương tiện chủ động (đi bộ/đạp xe) và các phương tiện công cộng. Khi có nhiều việc làm và nhiều hộ dân cư trong một khu vực nhất định, phương tiện công cộng trở nên khả thi hơn và có số lượng người đủ nhiều để các cửa hàng bán lẻ có thể phát triển được.
Nghiên cứu đã chỉ ra rằng khi mật độ tăng lên, thời gian dành cho việc đi lại và đoạn đường di chuyển bằng phương tiện cơ giới (VKT) giảm xuống, trong khi việc đi bộ, đạp xe và sử dụng các phương tiện công cộng tăng lên. Ví dụ, mật độ khu dân cư tăng lên gấp đôi có thể làm giảm 20 – 30% đoạn đường di chuyển bằng phương tiện; mật độ khu dân cư tăng lên 25% đã cho thấy sự gia tăng xu hướng đi bộ tới nhiều địa điểm khác ngoài nơi làm việc lên 23% (Holtzclaw và cộng sự, 2002).
Càng có nhiều người, nhiều việc làm, nhiều dịch vụ và cửa hàng bán lẻ trong một khu vực nhất định, người dân càng dễ có khả năng sử dụng các phương tiện giao thông công cộng hoặc các hình thức đi lại chủ động để đi đến các địa điểm họ cần, tức là sẽ đồng thời giảm ô nhiễm, giảm tắc nghẽn và tăng cường sức khỏe.

DIVERSITY – SỰ ĐA DẠNG MANG ĐẾN CHẤT LƯỢNG KẾT NỐI XÃ HỘI

Sự đa dạng chỉ khoảng cách ở gần nhau của các hoạt động khác nhau (hoạt động của người dân, hoạt động thương mại, dịch vụ). Một khu dân cư đa dạng có nhiều loại nhà ở, nơi làm việc và dịch vụ mà người dân có thể dễ dàng tiếp cận bằng cách đi bộ, đạp xe và sử dụng các phương tiện công cộng. Điều quan trọng là cần có nhiều các hoạt động khác nhau bất kể loại gì trong một khu dân cư. Theo đó, không gian công cộng cần được khuyến khích ngay cả ở khu trung tâm thương mại của khu dân cư.
Người dân thường ở và làm việc trong các tòa nhà, nhưng phần lớn cuộc sống diễn ra ở bên ngoài và các thành phố không thể phát triển mà không có các không gian công cộng có chất lượng cao cho mọi người dân trong thành phố. Người dân cần được tiếp cận với không gian công cộng từ mọi nơi của thành phố, không phải chỉ ở một vài địa điểm nhất định.
Thời gian gần đây, các khu đô thị mới ở Hà Nội được dựng lên mà không thể hiện được tính đa dạng. Các khu nhà ở chỉ có người dân sinh sống, không có các dịch vụ ở gần. Đối với Hà Nội, cần phải bắt đầu phát triển các khu dân cư mới trong đó có các loại nhà ở đa dạng, có nhiều dịch vụ, có các trường học trong khu dân cư, tiếp cận tốt với các phương tiện giao thông công cộng, các công viên và các không gian mở. Cần phải có một quy hoạch chiến lược, những chính sách mới hỗ trợ cho nhiều mục đích sử dụng trong khu dân cư và do đó cần phải có một giải pháp khác cho thiết kế đô thị.

DESIGN – THIẾT KẾ ĐÔ THỊ AN TOÀN VÀ HẤP DẪN CHO CON NGƯỜI

Nếu như điều kiện mật độ hợp lí khiến cho thành phố có đủ người để đảm bảo sự đa dạng. Sự đa dạng

Trục đường Nguyễn Huệ - Thành Phố Hồ Chí Minh về đêm. Ảnh Phạm Minh Hoàng

> “...Thiết kế đô thị tốt là nền tảng nhờ đó chúng ta có thể xây dựng những thành phố sống tốt. Nhưng chỉ thiết kế đô thị luôn cần đi cùng với quy hoạch giao thông tốt. Các chính sách về giao thông cần khuyến khích và hỗ trợ người dân đi bộ, đạp xe và sử dụng các phương tiện công cộng để phục vụ nhu cầu đi lại của họ...”

tập trung tạo ra một thành phố hấp dẫn và sôi động để sống và cho phép người dân đi bộ và đạp xe đến các địa điểm của họ bằng cách đảm bảo rằng có nhiều địa điểm nằm cách nhau một khoảng cách hợp lý. Khía cạnh “thiết kế” của đô thị tạo ra những địa điểm có chức năng, hấp dẫn và an toàn cho tất cả mọi người trong cộng đồng.

Thiết kế nói chung là một chủ đề quá rộng lớn, ở đây chúng tôi chỉ bàn ở khía cạnh thiết kế đường phố để khuyến khích người dân đi bộ, đạp xe và sử dụng các phương tiện công cộng thay vì ô tô và xe máy. Một thiết kế tốt đã được chứng minh là khiến cho việc đi bộ và đạp xe trở nên thú vị và nhờ đó thu hút nhiều người tham gia hình thức đi lại thân thiện với thành phố hơn.

Đường phố phải là nơi an toàn và hấp dẫn. Nhu cầu và mong muốn di chuyển nhanh của một số người cần được cân bằng với quyền được đi lại an toàn của những người khác. Sự an toàn bao gồm an ninh cũng như an toàn giao thông trên đường phố. Những con đường chán ngắt với đầy xe cộ nhưng thiếu người đi bộ và thiếu “đời sống đường phố” như những người bán hàng rong, các quán cà phê vỉa hè và các hoạt động xã hội sẽ dễ trở nên không an toàn về mặt an ninh cũng như tai nạn đường phố.

Có sự mâu thuẫn giữa mục đích của sự đi lại và tiếp cận. Khi tốc độ đi lại được gia tăng tối đa, người ta sẽ muốn có ít ngã tư và đèn giao thông hơn. Kết quả là, sẽ có ít sự tiếp cận với các dịch vụ dọc trên đường phố. Trong khi đó, các đường phố cho phép việc tiếp cận với các địa điểm dễ dàng hơn thường có tốc độ di chuyển chậm hơn. Sự mâu thuẫn này có thể được giảm bớt hoặc loại bỏ nếu người ta chú trọng đến việc tiếp cận hơn là việc di chuyển. Tức là thay vì cố gắng đi những khoảng cách xa hơn để tới được các địa điểm, nên tập trung đảm bảo rằng các địa điểm ở gần với người dân. Vấn đề cần được giải quyết trong thiết kế đô thị là sự kết nối đường phố với người đi bộ, tạo điều kiện cho việc đi xe đạp, tạo ra môi trường có chất lượng tốt cho người đi bộ và đạp xe. Khi đó, người dân sẽ giảm bớt thời gian di chuyển và được tận hưởng cuộc sống nhiều hơn với các dịch vụ tiện lợi trong phạm vi thích hợp.

KẾT LUẬN

Thiết kế đô thị tốt là nền tảng nhờ đó chúng ta có thể xây dựng những thành phố sống tốt. Nhưng chỉ thiết kế đô thị luôn cần đi cùng với quy hoạch giao thông tốt. Các chính sách về giao thông cần khuyến khích và hỗ trợ người dân đi bộ, đạp xe và sử dụng các phương tiện công cộng để phục vụ nhu cầu đi lại của họ, nếu không quy hoạch tốt sẽ không có tác dụng. Tương tự, các chính sách hạn chế và làm giảm ô tô, xe máy là vô cùng quan trọng để giảm bớt các tác động tiêu cực của chúng.

Phương pháp 3D đòi hỏi một quy hoạch chiến lược được hỗ trợ bởi các chính sách mới, một vài trong số đó: hỗ trợ quyền được ưu tiên của người đi bộ, cấm xe máy đi trên vỉa hè và trong công viên, những chính sách mới hỗ trợ cho thiết kế của một thành phố sống tốt, một thành phố cho người dân thay vì cho ô tô. ❐

(*) Bài viết trích từ Hội thảo Kinh nghiệm quốc tế về giải pháp tổ chức không gian đi bộ tại các TP lớn, Tổ chức bởi HealthBridge và Cục phát triển đô thị (Bộ Xây dựng)

Ảnh Quỳnh Anh

Ảnh 3D Hà Nội

PHỐ
trong tiến hóa đô thị

GS.TS.KTS HOÀNG ĐẠO KÍNH

1

Văn minh cộng cư tiến hoá theo chuỗi: Làng - phố - đô thị - siêu đô thị, thời nay. Tuỳ thuộc bởi sự chuyển động của xã hội, sự đột biến trong phát triển, mà khoảng cách giữa chặng này và chặng khác, từ làng đến đô thị, có thể dài hoặc ngắn, có thể nảy sinh những quá độ.

Trong lịch sử phát triển đô thị Việt Nam, chặng đường từ làng đến thị, đặc biệt kéo dài. Phố, cấu trúc chuyển tiếp giữa hai thiết chế ấy, có vai trò sâu xa trong sự định hình những đặc trưng văn hoá thị thành Việt.

Phố ra đời tiếp theo những thành luỹ, thủ phủ, chợ và bến. Phố, ăn theo thành luỹ và trung tâm cai trị, thường ít nhiều quy củ. Tồn tại bên cạnh những cấu trúc quyền lực ấy, phố dần dà biến thành phố thị, hút người - hút của - hút tinh tuý từ các chốn làng quê. Kẻ chợ ở kinh thành Thăng Long vốn là cái nơi chốn, duy nhất như thế trong nhiều thế kỷ . Hầu hết phố ra đời cùng hoặc sau khi chợ ra đời. Chợ - phố, phố - chợ, cộng sinh, tạo ra những phức hợp cộng cư đặc trưng, khác thôn quê, song còn lâu mới trở thành thành thị. Xưa kia, nói đến chợ nào là ám chỉ phố nấy và phố nào là chợ nấy. Bến là nơi thuyền đậu, hàng hoá chở về và đem đi. Có bến ắt có phố. Bến - phố, cảng - phố, tuềnh toàng và lam lũ, song lại là nơi cái sự chuyển động, cái sự va chạm dễ đem lại tiền bạc. Người trú ngụ hoặc vãng lai dễ bề phát tài.

Thời xưa, phát tài không đồng nghĩa với phát sang, lắm kẻ sang, mà dâu có phát tài.

2

Phố, dù tồn tại hàng trăm năm trên một mảnh đất, về cấu trúc không gian, về kiến trúc, luôn đơn sơ. Thoạt đầu là hai dãy nhà liền kề trên một đoạn đường. Dần dà nối dài ra. Dài quá, thì dựng thêm những dãy phố phía sau. Sự co cụm dễ làm ăn và dễ

Ảnh tư liệu. Hanoi.org.vn

nương tựa. Hai dãy phố, thông ngang sang nhau cho tiện liên hệ, tạo nên con ngõ. Ngõ chỉ là lối đi, không có mặt. Nhà phố bao giờ cũng có mặt bằng hình chữ nhật. Mặt ngắn, dăm ba thước, quay ra đường, lấy chỗ ra vào và làm ăn, hãn hữu để khoe giàu khoe sang, một cách nhũn nhặn. Sau nhà dành chỗ cho bếp núc, cho những gì cần sự khuất mắt và, hầu như ở mọi nhà, dành ra mảnh đất, hẹp thì trồng rau, rộng thì đào ao thả cá. Người phố xưa, dù làm quan, dù làm nghề gõ đầu trẻ con, đù buôn bán phát đạt, ai ai cũng phải tính chuyện tự cung tự cấp một phần. Có thể do thói quen từ chốn quê. Đúng hơn, do chẳng mấy ai đủ ăn, nếu chỉ làm một nghề. Ngay cả làm quan.

Nghe kể, hay tin Hoàng Diệu tuẫn tiết, người vợ ngã sấp mặt xuống ruộng.

Cái nhà mặt phố, nhà hàng phố cổ truyền làm bằng gỗ và tre, vách đất, kha khá hơn thì xây tường gạch, lợp lá cọ hoặc rơm rạ, hầu hết một tầng, hoa hoằn cơi gác xép, chưa hẳn là lầu. Mặt trước mở lối đi lại và một ô cửa khá rộng, mở và đóng bởi những tấm ván dựng đứng, có đánh dấu cho tiện tháo ghép. Là ô cửa, khép lại là chính. Lối sống, phố, ở sát kề và đối mặt nhau, hễ biết giấu giếm, là khéo ăn khéo ở. Thói quen khép mình trong sự cộng cư, cộng sinh với muôn vàn những lệ và ước lệ, tạo cho lắm người sở hữu những con mắt, y hệt ô cửa nhà phố, chỉ nhìn ra khi cần, đảo vào trong là chính. Diện mạo từng căn nhà, từng con phố, hầu như không khác nhau là mấy. Cũng theo cách nghĩ cố đế nói trên, chủ nhân e ngại trưng mình, lấy sự giông giống thiên hạ làm cái cốt cho sự chung sống.

Đó là chỗ khác biệt giữa dân phố, xưa và nay. Đó là sự lý giải phần nào cái thói ghen ghét ai nổi, ai hơn mình.

Cho đến cuối thế kỷ 19, đường phố ngay cả ở Hà Nội, chưa lát gạch và đá, chưa phủ lớp nhựa đường. Vỉa hè cũng chưa thấy có. Nhà chưa có tầng lầu, đa phần thấp lè tè, không ít là nhà tranh vách đất. Đọc lưu trữ Pháp, thấy quan đốc lý thời ấy ra văn thư, cấm tuyệt việc làm nhà lá, e hỏa hoạn. Ấy thế, cấm đoán dân phố chẳng dễ gì, cho đến những năm 50 thế kỷ trước, vẫn còn thấy những mái nhà lá. Kiểu nhà gạch mái ngói, hai hoặc họa hoằn ba tầng, chỉ phổ biến từ sát cuối thế kỷ 19 và thịnh hành ở nửa đầu thế kỷ 20. Chẳng hiểu vì sao, có những

phủ của những đơn vị tính do Ông phân định. Cùng với đó là sự ra đời tiếp theo những cái phố, định hình khá mau lẹ và tạo nên những cái tạm gọi là cốt cách riêng. Phố Sơn Tây (các cụ gọi là phố Sơn), phố Bắc Ninh, phố Tuyên Quang (các cụ gọi là phố Tuyên), phố Lạng Sơn, phố Nam Định, phố Hải Dương, phố Đồng Hới ... Thủ phủ nào cũng xây thành lũy và đi kèm là phố. Ở Sơn Tây, ở Nam Định, Bắc Ninh, Hải Dương, Quảng Yên, Đồng Hới, Quảng Trị .. vẫn còn khá nguyên vẹn dấu vết. Người Pháp, từ nửa sau thế kỷ 19 và nhất là ở phần đầu thế kỷ 20, đã cho ra đời những cấu trúc ban đầu của đô thị sau này, như Hải Phòng, Lào Cai, Touran-Đà Nẵng, Nha Trang, Vũng Tàu, Mỹ Tho, Cần Thơ, Long Xuyên, Rạch Giá ... Trong một quãng thời gian khá dài, chúng vẫn tiếp tục là những cái phố. Dù mình mẩy đô thị Tây đã hiện diện, nhiều trường hợp tưởng như trọn vẹn, song cốt và hồn phố ta, bền và dai, vẫn còn khả năng "ta hóa" cái mẫu ngoại, đi ra từ sự sắp xếp, sự toan tính theo quy hoạch sơ đồ hóa.

Sức sống và cái riêng, không dễ lẫn lộn, của đô thị Việt Nam, ngay cả của Sài Gòn thời nay, chính là ở đấy.

3

Trong lịch sử, phố không tạo nên những quỹ vật chất đáng kể. Ngay cả ở Thăng Long – Hà Nội, ở kinh đô Huế. Phố hầu như không tạo nên quỹ vật chất công cộng. Phố, về bản chất, là sự tập hợp tự phát những sở hữu đơn lẻ, ít gắn bó với nhau như thiết chế làng. Phố, duy trì và mở mang hầu như tự phát, cho nên cũng dễ

Kiến trúc phố cổ Bao Vinh xưa . Ảnh tư liệu Ashui.com

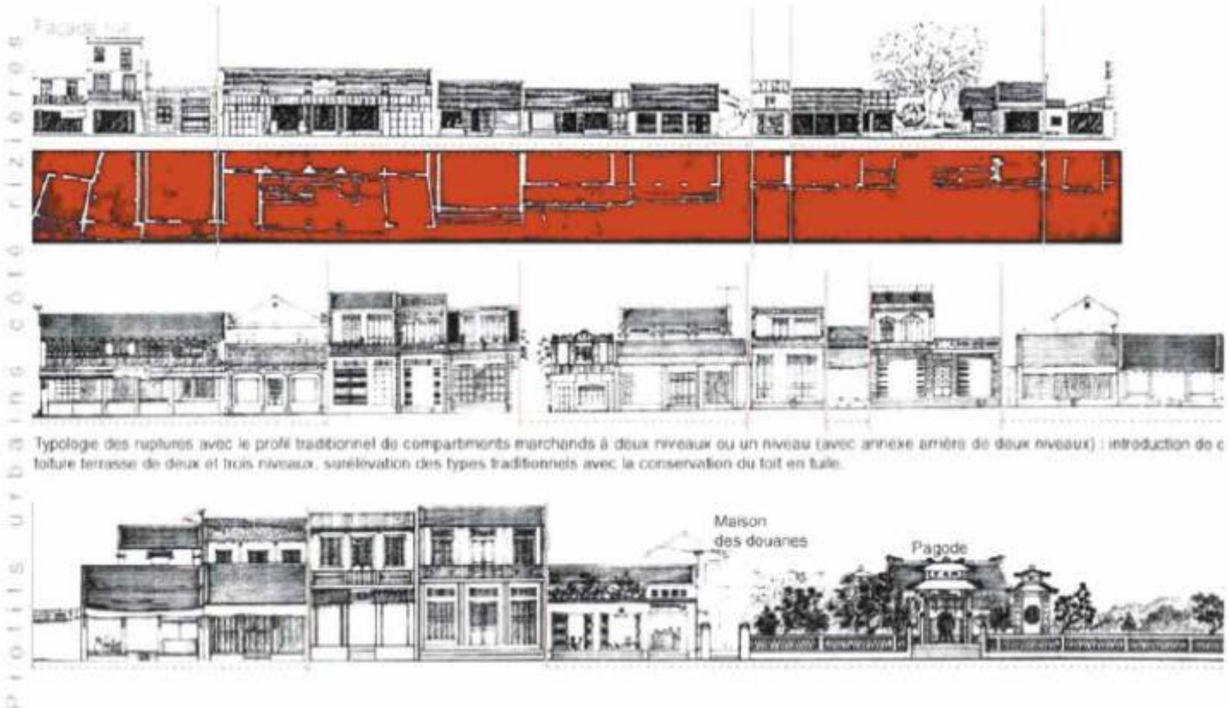

Typologie des ruptures avec le profil traditionnel de compartiments marchands à deux niveaux ou un niveau (avec annexe arrière de deux niveaux) : introduction de c
toiture terrasse de deux et trois niveaux, surélévation des types traditionnels avec la conservation du toit en tuile.

Phố cổ Gia Hội. Ảnh tư liệu Ashui.com

hiểu, chưa thể tạo nên những giá trị đáng kể về kiến trúc và thẩm mỹ.
Vai trò của phố chính là ở chỗ nó góp phần chuyển hóa xã hội, tuy hết sức chậm chãi và không dễ nhận ra, từ chế độ phong kiến nghìn năm sang giai đoạn nảy sinh và định hình những quan hệ kinh tế thị trường sơ khai. Nó thúc đẩy dòng chảy xã hội, khắc phục ở chừng mực có thể sự trì trệ của thiết chế làng, dễ bị đánh đồng với sự bền vững. Phố góp phần biến đổi xã hội từ bản chất, từ trong ra, bằng sự gia tăng tốc độ biến chuyển và bằng sự đa dạng hóa, phố tạo ra động lực cho xã hội. Tuy nhiên, nên hiểu tính hạn chế của thuật ngữ này, bởi phố Việt là sản phẩm của sự tiến hóa, luôn kèm theo lực quán tính của xã hội Phương Đông.
Nói đến phố là nói đến hàng hóa, lưu thông hàng hóa, cửa hiệu và, đương nhiên, là chợ. Phố chưa xuất hiện, thì chưa thể có sự thu gom, tập trung, sàng lọc, trao đổi, lưu thông hàng hóa ở phạm vi lãnh thổ rộng lớn hơn là vài ba thôn làng, sự nâng cao chất lượng và đa dạng hóa hàng hóa, dẫn dà dẫn tới chuyên canh và chuyên sản. Với sự ra đời những con phố, nền kinh tế tự cung tự cấp, mô hình sống "sinh học – sinh thái" khép kín trong khuôn khổ mỗi gia đình và mỗi thôn làng, hé mở dần. Lưu thông hàng hóa, tất yếu, dẫn tới lưu thông hành vi và sự thông thoáng hơn trong tư duy.
Phố, với thị trường, xúc tác sản xuất hàng hóa ở thôn quê, tranh thủ nguyên liệu tại chỗ và thời gian nhàn dỗi giữa các thời vụ. Nhu cầu xã hội nhiều và cao hơn, phố trở thành nơi tập hợp những tay nghề và ngón nghề từ khắp nơi, ban đầu là sản xuất nhỏ lẻ, rồi hợp thành hiệp và thành phường. Thành những phố chuyên sản, chuyên một mặt hàng.
Hàng hóa, lưu thông trong vòng cung – cầu, biến phố thành địa bàn của cạnh tranh. Cạnh tranh giữa hàng với hàng; giữa người sản xuất, người cung cấp và người phân phối. Cạnh tranh giữa tiệm này và tiệm khác, phố này và phố khác. Cạnh tranh trong sự cải tiến và nâng cấp mặt hàng, đào luyện người thợ, người bán và người buôn. Rốt cuộc, phố trở thành cơ thể sôi động, bề ngoài và ngấm ngầm, tạo ra những chuẩn mực mới, những thước đo mới về đồng tiền, giàu – nghèo, hèn – sang ... Cùng với cạnh tranh, xuất hiện tự nhiên yếu tố thương hiệu. Thoạt đầu là hàng tốt hơn, nơi làm hàng tốt hơn, rồi tiệm và rồi phố bán hàng có tín nhiệm ... Không quản ngại đường xá, người cần hàng tốt, người sành điệu, tìm tới. Phố xưa, khá giả lên chính từ sức cạnh tranh bền bỉ, đơm trái bởi thương hiệu. Thương hiệu chẳng to tát là bao, truyền khẩu là chính. Thương hiệu, không cần đến biển quảng cáo rõ to treo trên mặt nhà. Nhiều con phố Hà thành, mệnh danh bằng tên một mặt hàng, chính là sự tự xưng bởi thương hiệu.
Người làng chung sống bởi nghề ruộng, bởi quan niệm cố hữu về nơi chôn nhau cắt rốn, bởi những quan hệ huyết thống, bởi hương ước và bởi hàng trăm thứ ràng buộc bất thành văn. Người phố, hội tụ từ tứ phương, chung sống bằng sự quen biết trong làm ăn, bằng sự ngó nhìn sang nhau mà ứng xử, lâu la thành cách và thành nếp sống chung, thành tập quán và, cao hơn, thành văn hóa sống nơi thị thành. Phố quần tụ, nhào trộn, dung hòa, tinh lọc và kết tinh khuôn mẫu người thị thành, hết sức đặc trưng của cộng đồng phố Việt. Nét đặc trưng ấy tạo nên bởi sự khác biệt chưa hẳn rõ rệt, bởi khoảng cách chưa xa, giữa làng và phố. Xã hội nông nghiệp vốn hầu như toàn phần; quan hệ hàng hóa tư bản chủ nghĩa sơ khai và lại hình thành muộn màn, không thể đẩy nhanh thiết chế phố về phía đô thị, đúng với nghĩa của nó. Là người phố, người thành thị mà một chân vẫn đặt ở quê, theo nghĩa đen, duy trì phần nào lối nghĩ và cung cách hành xử một nửa từ quê. Chuỗi chuyển hóa: người quê thoát ly – người chạy chợ - người làm hàng – người đứng hiệu – người làm công – người làm thầy và làm trí thức ... luôn luôn diễn ra ở khắp các chốn thị thành lớn nhỏ, cho đến tận nay.
Với những đặc điểm như thế, phố chưa thể góp phần mạnh mẽ vào sự phân tầng và đẳng cấp hóa xã hội, cả về phương diện sở hữu quyền quý lẫn học thức. Ở nửa đầu thế kỷ trước, dưới ảnh hưởng của Pháp, xuất hiện tầng lớp dân phố kiểu mới, - tiểu tư sản. Họ không chỉ là những chủ sở hữu nhỏ, họ còn là những người ít nhiều có Tây học, hấp thụ nhạy bén văn hóa và lối sống Tây. Họ góp phần tạo nên cuộc hội nhập quốc tế đầu tiên ở ta, với tiểu thuyết và thơ mới, với âm nhạc, hội họa và sân khấu, với các phong trào cách tân và thanh niên, với cách sống và cách hưởng thụ, kết hợp khá tự nhiên Tây – Ta. Phố Việt cổ truyền biến đổi nhanh, có thêm những sắc thái mới mẻ. Nền sản xuất nhỏ và nền thương mại nhỏ, ở Hà Nội và Sài Gòn, mau lẹ mở rộng ra, xuất hiện những nhà tư sản, những nhà kỹ - thương đầu tiên. Những hoàn cảnh lịch sử đặc biệt đã làm ngưng đọng quá trình này. Đó là một phần lý do của sự lưu tồn khu phố cổ Hà Nội, hầu như nguyên vẹn về thể xác, cho đến thời Đổi mới.
Nói đến phố trong công cuộc đô thị hóa ở nước ta, không thể và không nên tách lìa quỹ vật chất, quỹ kiến trúc đô thị ra khỏi "tòa kiến trúc" xã hội, cả hai thành tố cứng - mềm đan quện trong một cơ thể xưa cũ và mảnh dẻ, - phố.

Kiến trúc thành thị Việt là kiến trúc phố. Người thành thị Việt là người phố. Kiến trúc phố xưa và kiến trúc đô thị nay được xây dựng chủ yếu bởi tư duy Người phố, như thể "3 trong 1", - tiểu nông, tiểu thương, tiểu chủ. Vài chục năm nay hình thành tầng lớp dân phố đặc trưng, - tầng lớp cán bộ. Bị tư duy thời bao cấp chi phối, họ vẫn không dứng ngoài cái công thức "3 trong 1" ấy, chưa suy xuyễn ngay cả hôm nay.

4

Kiến trúc sư Võ Thành Lân, sâu và sắc, nhận diện 2 sản phẩm đầu ra của các đô thị Việt Nam thời kỳ quá độ: Nhà chia lô và xe máy.
Xe máy vào cuộc ồ ạt do xe đạp không còn thích hợp và xe hơi thì chưa với tới. Xe máy tạo nên vấn nạn giao thông và vấn nạn môi trường. Song nó chỉ là quá độ, không thể trở thành ứ tồn đô thị.

Nhà chia lô lại khác.
Nhà chia lô xây dựng ồ ạt sau sự bãi bỏ chính sách không tưởng về bao cấp nhà ở và người thành phố có được những điều kiện để sở hữu có nhà riêng: quyền làm chủ một lô đất trên phố, quyền tự lực xây cất, khả năng về tài chính, thị trường vật liệu và thiết bị. Nhà chia lô được người dân chọn như mô hình cư trú phù hợp hơn cả, bởi nó vừa dùng để ở, vừa để mở cửa tiệm, dịch vụ, cho thuê. Nó thành nguồn thu nhập chính hoặc phụ cho những người làm công ăn lương. Vẫn như nhà phố thời xưa, nó sinh lời. Đó là nguyên nhân đầu tiên và quyết định sự trở lại với mô hình nhà ống mặt phố cũ kỹ. Nó là sự hiện thân tuyệt vời của tư duy linh hoạt, tư duy thiết thực của dân phố thị Việt, một sản phẩm duy nhất có thể từ những điều kiện kinh tế - xã hội vô cùng hạn hẹp, từ sự tự đáp ứng nhu cầu bức bách về chỗ ở và từ một chủ định thỏa hiệp, mang bản chất nhân văn, của phía những nhà chức trách. Tuyệt nhiên, sự ưu tiên mô hình nhà chia lô không chỉ xuất phát từ thói quen hoặc sự lạc hậu về kiến thức xây dựng đô thị, điều mà giới kiến trúc chuyên nghiệp phê phán.
Ở các cấu trúc cộng cư dạng đô thị và dạng đô thị hóa hiện nay, nhận rõ: Ở tầm vi mô, đang tiếp tục thịnh hành nhà chia lô mặt phố - cửa hàng, những

Phố cổ Hội An. Ảnh tư liệu Ashui.com

Nhà Thờ Đức Bà - Thành Phố Hồ Chí Minh . Ảnh Phạm Minh Hoàng

cơ sở dịch vụ kinh doanh nhỏ lẻ. Hình thành trở lại mô hình phố - thương mại, phố chuyên doanh; duy dưỡng những mối quan hệ "lối xóm" xưa cũ mà không phụ thuộc bởi một đơn vị hành chính. Ở tầm vĩ mô, đang diễn ra, ngoài và vượt qua mọi chủ định quy hoạch, hiện tượng "phố hoá" các con đường, các trục đường lớn, ngay cả các xóm làng, phát triển mà thiếu sự chỉ dẫn. Từ cả hai tầm "vi" và "vĩ" ấy, các đô thị ở ta, đang trở nên hiện đại hơn, mà vẫn chưa thoát khỏi cái phức hợp tế bào – "phố". Đó là bản chất, là đặc thù, mà nhà quy hoạch, nhà chính sách và nhà quản lý phải tính tới, tính tới một cách thấu triệt, có thể hơn thế nữa, một cách cầu thị. Như thể với thiên nhiên, với trời đất vậy. Quy hoạch đô thị, bởi thế, không thể là sự "hoạch" và sự "định" đơn thuần. Quy hoạch chỉ thật sự có tác dụng và có sức sống, khi nó chứa đựng trong mình và khi nó xuất phát từ những yếu tố "mềm", như sự khơi dòng cho cái "có" chảy vào cái "chưa", như sự điều tiết và điều hoà, nối kết và hoà đồng những sản phẩm lịch sử và sản phẩm văn hoá đô thị, cấu thành một thể, - đô thị mới. Đô thị tiến hoá, song thường không chỉ tiến, mà còn chững, còn ngoái. Xu hướng "phố hoá", đi ngược hiện đại hoá, chính là sự "ngoái lại", nảy sinh bởi hoàn cảnh. Nó tạo ra giai đoạn "đệm", sự chuyển hoá mềm. Trong trường hợp này, tiến hoá đô thị chỉ đi được một bước rất ngắn, song tuần tự, bởi hợp với tự nhiên.

Cùng với hiện đại hoá và toàn cầu hoá, đô thị hoá ở ta đang đi những bước dài và nhanh tột bậc. Hà Nội, mở rộng theo quyết định hành chính và theo quy hoạch, thành phố Hồ Chí Minh, bành trướng lãnh thổ do sự bùng nổ không gian kinh tế, đang tạo ra những khoảng cách xa vời giữa những cấu trúc thôn làng, phố phường, và những mũi nhọn bứt phá của thời đại, không chấp thuận sự ngoảnh ngoái nào. Chúng ta chẳng những đứng trước nguy cơ tan vỡ những "tổ người" - cấu trúc cộng cư truyền thống, trước nguy cơ chúng bị bật khỏi gốc và bứt khỏi rễ. Chúng ta sẽ phải đối mặt với vô vàn những vòi bạch tuộc của mô hình đô thị, sản sinh những mâu thuẫn đối kháng và những căn bệnh nan y.

Xử sự thế nào đây?

Lối ra, có lẽ, ở sự chủ động tạo ra những hình thái, những cơ chế **"chuyển hoá mềm"**.

Quá trình đô thị hoá lâu nay vốn đã tạo ra những cấu trúc chuyển hoá mềm, tự phát hoặc chủ định. Vùng ngoại ô các thành phố lớn đã là những không gian chuyển hoá mềm, giữa đô thị và nông thôn. Nơi đấy, dân cư vừa làm ruộng vừa làm nghề, kiến trúc nửa quê nửa tỉnh, người dân ít còn là dân quê, song chưa trở thành dân phố. Ở Hà Nội đầu thế kỷ 20, không gian Hồ Hoàn Kiếm đã trở thành sự nối kết hết sức ổn thoả giữa khu phố ta và khu phố Tây.

Có thể đô thị Hà Nội hiện tại cũng tự nó hình thành một sự chuyển hoá

Tranh Bùi Xuân Phái. (Nguồn Buixuanphai.vn)

mềm ở tầm vĩ mô: Các đường phố, ô phố và khu vực xây dựng vài chục năm lại đây, đang mở ra khả năng gắn kết thành một thể trung tâm thủ đô hiện hữu với trung tâm thủ đô quy hoạch. Hàng ngàn thôn làng trên lãnh thổ thành phố mở rộng, đang phát triển mà không có đường hướng, sẽ biến thành vùng ngoại ô mới của ngoại ô cũ hay hướng cho chúng tiến lên thành những nông thị (agrotown), nằm trong một megacity đích thực hiện đại, kết hợp trong mình thành phố hiện đại và nông thôn đô thị hoá chủ động? Người viết những dòng này có ý định trình bày suy nghĩ của mình về agrotown và megaagrocity trong một bài viết khác. Ở tầm vĩ mô hơn, thiết nghĩ nên quy hoạch ở trong các khu đô thị quốc tế hoá những cấu trúc chuyển tiếp mềm, cả về phương diện cảm thụ không gian đô thị lẫn thói quen ăn ở - đó là cấu trúc "xóm phố": nhà liền kề, quán ăn, cửa hàng, tiệm này tiệm nọ. Nơi đó người ta bớt đi sự bỡ ngỡ, khi tâm thức "phố" vẫn đeo đuổi. Nếu ta không chủ động cấu trúc ấy, thì dân vẫn có cách "Việt hoá" những khu đô thị mới chỉn chu kia. Và, hình ảnh tất yếu sẽ nảy sinh, - sự manh mún và luộm thuộm, cố hữu của những con phố muôn thuở ...

Cùng với công cuộc hiện đại hoá và đô thị hoá tốc hành, những quá trình tiến hoá từ làng sang phố và từ phố sang đô thị, từ người thôn quê sang người thành thị, đang diễn ra theo những quy luật riêng của chúng. Hễ ta nhận thức sâu sa 2 quá trình chuyển biệt này và chủ động chúng trong hoạch định chiến lược phát triển, trong quy hoạch và quản lý đô thị, thì ắt mô hình đô thị Việt sẽ tạo tác nên. Hiện đại, song vẫn là nơi chốn.❐

(Viết tại Ba Lan, tháng 12 năm 2010)

dấu chấm hay khoảng lặng đô thị

KTS NGUYỄN PHÚ ĐỨC

"MÙNG MỘT TẾT CHA, MÙNG HAI TẾT THÀY..." HÔM QUA 30 CÒN NHÁO CÒN NHÀO, MÀ SÁNG NAY HÀ NỘI ĐÃ LẶNG VẮNG. AI NẤY ĐỀU VỀ BÊN MẸ CHA ÂN HIẾU, NGƯỜI NGƯỜI ĐỀU MUỐN ĐƯỢC LẮNG MÌNH CÙNG QUÁ KHỨ, THẮP NÉN NHANG TƯỞNG NIỆM, KHẤN CẦU XIN. VÀ DẤU CHẤM ĐÔ THỊ ĐƯỢC HIỆN LÊN, TRÂN TRỌNG.

Lễ hội hoa bên hồ Gươm. Ảnh Ngụy Hà

Đô thị lịch sử biết chắt chiu những gì ông cha để lại là đô thị đầy giá trị nhân văn. Một cổng làng rêu phong giữa phố trăm hàng hiệu, một miếu nhỏ thờ tự những thánh thần không biết mặt nhưng giúp tạo nghề nuôi sống muôn dân hay như khoảng không gian vừa đủ thắp nén nhang những liệt sỹ từng có thời niên thiếu nghịch chơi nơi phường xã... Rất nhỏ, rất nhỏ thôi nhưng đó là những Dấu Chấm (.) gạch nối giữa HÔM NAY và QUÁ KHỨ, là Khoảng lặng đô thị. Giá trị này thật đáng trân trọng và phải được giữ gìn giữa một Thủ đô Hà Nội ngàn năm văn hiến, nơi ***"lắng hồn núi sông ngàn năm..."***

Không thể so với các "anh, chị cả" trong làng di tích đã xếp hạng với lý lịch oai phong hay khuôn viên rộng lớn như Thành Cổ, Quốc Tử Giám, Quán Thánh, Cổ Loa...

Chẳng dám ví đến những đại công trình có tính chất trọng điểm, giá trị nổi trội về kiến trúc hay hiệu quả kinh doanh để được ưu tiên hay hỗ trợ từ khâu giải phóng mặt bằng đến đầu tư xây dựng hoặc nếu để so với các kế hoạch 10, 20 năm của Thành phố... thì chúng tôi là những Dấu Chấm rất-nhỏ-rất-vụn-vặt, nơi thì có thể có người bảo là chỗ tâm linh mê tín, nơi lại bị coi là chốn cũ kỹ cổ xưa, không cách tân trong một đô thị đang rạo rực mọi nơi để phát triển theo hướng đời hiện đại...

Chúng tôi là những gì đời trước đã xây, đời nay đang dựng và đời sau còn tiếp tục - gọi chung là những vật thể kiến trúc hoặc chưa hoặc không xếp hạng: Nhỏ thì như cổng làng cổ cũ (mà hầu hết đô thị Việt Nam bắt nguồn từ làng xã), miếu thần thánh, to thì như nhà thờ họ, đình tổ nghề, cũ như nhà thờ, mới như khu tưởng niệm, bia lưu danh liệt sỹ phường mà không phường nào không có...

Nhỏ vậy mà hà cớ sao chúng tôi cứ hay tự nâng quan điểm là nếu không coi trọng chúng tôi thì bất kể thành phố nào cũng đã thiếu đi trong tiêu chí để đánh giá văn hoá đô thị, nhất là tại đô thị lịch sử gần ngàn năm như Thủ đô Hà Nội, nơi mà người ta dù một lần đến đã có thể nhìn nhận và đánh giá, dễ vô tình suy luận rộng ra cả văn hoá dân tộc?

Hà Nội chiếm 2000/5000 di tích cấp quốc gia, nhiều nhất cả nước. Thủ đô, Anh Cả mà. Với Luật Di sản ban hành thì từng đấy di tích với các quy định về vùng bảo vệ cấp 1, cấp 2 thì quả là cũng khó khăn cho nhà quản lý biết mấy khi sức ép cấp phép xây dựng các công trình lân cận di tích xếp hạng tại Hà Nội là đô thị mà có nơi mỗi cm vuông đất đã giá trị cả cây vàng. Lo cho từng ấy di tích từ bảo vệ đến trùng tu đã thấy mệt và hết sức lực, nên sao còn tâm tưởng đến thứ nhỏ-nhặt như lũ chúng tôi. Nên hầu hết chúng tôi không được nhà quản lý quan tâm mà sống được lay lắt bằng sự hảo tâm của các cụ già, hưu trí, những người mà tâm huyết thì đầy nhưng cạn dần về sức lực.

Thế nên, chúng tôi vốn đã nhỏ, không được để mắt quan tâm nên bị quán

www.ashui.com

Ảnh Phạm Minh Hoàng

hàng che mắt, lấn chiếm cũng chẳng dám kêu, vì cổ họng bị bóp hầu đã quá bé, tai các vị chức trách lại quá xa và đa mang qúa-quả-là bao công việc lớn. Đâu đâu cũng cảnh ngược đãi chúng tôi: nếu không bị lấn chiếm làm nhà ở của các cụ từ trông đến truyền đời kiếp đến thế hệ sau sinh sống đến quên cả nghề nông thì cũng bị chuyển chức năng thành Nhà Văn hoá phường, điểm Bảo vệ dân phòng khu vực... chứ đừng nói chi ứng xử của công trình "hàng xóm" bao quanh... Thế là bé lại càng thêm nhỏ-li-ti. Dó có phải là sự ứng xử của

Ảnh KTS Nguyễn Phú Đức

đô thị với tuyệt đại chúng tôi không nhỉ???

Tỷ như được quan tâm như Đài tưởng niệm tại 49 Khâm Thiên, xây để khắc ghi tội ác đế quốc Mỹ ném bom rải thảm khu phố này, nơi cần tĩnh lặng đến là vậy mà một bên là khách sạn xanh rực rỡ, một bên là karaoke đỏ hồng tía lên khi có nắng, nay vừa chuyển sang là quán tửu tiên, mở hết cửa sổ trông sang khu tưởng niệm mà hồn nhiên, ngơ ngáo, ồn ào mọi tiếng động, âm thanh. Hãy đừng để họ nhìn sang tự nhiên, đừng kệ họ kinh doanh lấy tiền thu về cho riêng họ mà lờ đi cái vật thể kiến trúc nhỏ nhoi của chúng tôi đang sống vì cái chung mà hết mình vì đô thị và luôn muốn nói lời kêu cứu.

Hay lấy ví dụ Phố Nhà Thờ vừa xây công trình cao ngất mang tên "Church Hotel" nghe thì tôn trọng công trình chủ thể là Nhà Thờ Lớn và tên phố Nhà Thờ mà công trình trú ngụ. Khen nhỏ ở chỗ "nó" có ý nhấn mạnh khi khai thác được mái vòm nhọn gotich trên các ô cửa sổ như các nhà trong dãy phố hiện có nhưng chê lớn là ở chỗ cả một dãy nhà hai tầng giống hệt nhau lại xuất hiện một ông nghễu nghện 6 tầng (quy định nơi đây cao nhất là 4 tầng phía trước). Chắc lại lý do việc đã rồi, không thể phá vì tiền của dân cũng là tài sản, quá bài này đã cũ nhưng vẫn là câu trả lời quen thuộc. Thế là đang từ công trình mang tính đóng góp sự ổn định, dẫn hướng vào công trình chủ thể Nhà thờ Lớn, nay lại ngạo mạn nhìn Nhà thờ Lớn và tuyến phố nơi sinh ra, nhìn sang cả phía Chùa Bà Đá nhỏ tin hin mặt ngoài và chìm lấn vào không gian phía trong của rừng nhà cao ngất ngất. Hay, có tiền sướng thật. Thảo nào vì nó mà có người sẵn sàng đánh đổi bằng cả lương tâm trong sạch.

Này, sao đội Thanh tra xây dựng thành phố, quận sở tại không kiểm tra sau khi cấp phép xây dựng, sao vi phạm lớn mà vẫn được cấp phép kinh doanh, mà nếu không sửa ngay được vì "quan hệ" hay thủ tục nào đó thì ban quản lý xây dựng, thanh tra hãy chỉ cho phép sơn sửa hai tầng phía dưới còn các tầng trên để vôi trắng, vừa là nhấn mạnh không gian hai tầng của dãy phố hiện có, vừa để dân chúng hiểu rằng những tầng trên đang nhận án treo "cờ trắng" đầu hàng, chỉ chờ ngày lịch sử phán quyết mà thôi và để khách muôn phương trong và cả ngoài nước đến đây (nhiều vô kể) hiểu những quy định rất văn hoá của Việt Nam mình, của Thủ đô này chứ!

Rồi các đền thờ tổ nghiệp gắn liền với các nghề của Phường Hội Phố Cổ xưa cùng nằm trong cả Khu di tích quốc gia Khu Phố Cổ được xếp hạng tháng 4/2004 nữa cũng cần được giải phóng, trở lại dáng vẻ, không gian xưa để người người biết giá trị của ngày hôm qua: Quá khứ đã làm nên Hiện tại. Không gian trong các phố nhỏ là chuyện nhỏ ư? Vậy không gian của các đền đình chùa trong các khu đô thị mới xây dựng trên đất làng cũ

Ảnh Phạm Minh Hoàng

Tượng đài 49 Khâm Thiên. Ảnh KTS Nguyễn Phú Đức

> "...Những giá trị đô thị mà hôm nay ta gìn giữ sẽ là tấm gương để con cháu ta mai sau làm theo nghĩa cử văn hoá để ứng xử với những giá trị đô thị mà hôm nay chúng ta đang tạo dựng..."

cũng phải được tính đếm đến chữ khi chúng tôi lọt thỏm giữa rừng nhà cao tầng. Hãy cho quy định để các công trình thấp dần và có khoảng cách với chúng tôi, hãy gắn chúng tôi được gần các khu cây xanh hay khu mang tính chất nghỉ ngơi, tĩnh lặng để góp phần cùng làm nên những không-gian-mở - Khoảng lặng đô thị.

...

Vậy, để Khoảng lặng chúng tôi thật sự tĩnh lặng thì các công trình xung quanh (nếu là di sản thì được gọi là vùng bảo vệ) phải có quy định cụ thể về màu sắc và cả chức năng sử dụng nữa, để đừng "tréo giò" nhau như các câu chuyện trên. Không xắn tay vào thì không thể có động dậy chuyển biến, mà phải nhanh tay không thì trường sẽ làm... biến mất chúng tôi. Dấu Chấm chúng tôi một phần làm nên văn hoá đô thị. Trong văn viết, chấm một dấu có nghĩa để sau đó sang một ý khác mới mẻ. Dấu Chấm văn hoá là dấu chấm của sự tiếp nối, trân trọng ý trước để cả bài là cái kết của một chuỗi những ứng xử nhân văn. Xin đừng để Dấu Chấm chúng tôi trở thành Dấu kêu Than (!) trong lòng đô thị.

Thế nên, Dấu Chấm tôi vốn nhỏ, càng nhỏ hơn khi vị trí bên phải dấu chấm luôn bắt đầu là những chữ cái viết hoa để khởi đầu một câu mới. Giờ thì mọi người vội vã, bươn chải việc riêng mà có khi quên đi cách viết, quên cả Dấu Chấm đang vì việc chung... nên dường như chúng tôi càng trở nên xa lạ, chẳng còn ai để ý, đếm xỉa nữa.

Hôm nay, Dấu Chấm chúng tôi xin được nói vì sợ đến ngày mai, những tẩy bút xoá sẽ nhanh chóng xoá nhoà, dễ xoá sổ chúng tôi. Nhưng Dấu Chấm vẫn tin vì biết rằng: Hà Nội mình, toàn là người biết tôn trọng và sống nội tâm, ẩn nghĩ suy vào trong thành tiềm tàng tri thức nên tựu chung thường bắt đầu câu chuyện của ngày mai bằng giọng văn *Ngày xửa, ngày xưa...* để kể và giáo dục cháu con. Và ắt hẳn Dấu Chấm chúng tôi sẽ lại được tôn trọng, ưa dùng.

Hà Nội là trung tâm của vùng đất ngàn năm văn hiến. Trong nền kinh tế thị trường hiện nay, cái quý giá về mặt tinh thần thì khó nhìn thấy và khó cảm nhận thấy. Trong lúc đó việc chạy theo lợi nhuận thông thường thì cái giá trị vật chất hữu hạn lại dễ thấy và kích thích sự ham muốn của con người. Từ đó, ý thức của con người về trách nhiệm với quá khứ, với các Di sản bị mờ nhạt. Ý thức đó nếu không được chấn chỉnh ngay thì ngày càng bị mất đi những giá trị mà các công trình di tích lịch sử để lại cho chúng ta, giá trị đó mất đi thì chẳng vật chất nào có thể mua lại được và cũng chẳng bao giờ có thể lấy lại được.

Tết đến hay những ngày lễ hội, kỉ niệm hoặc những ngày mùng một, ngày rằm tại những chỗ trong chúng tôi có thể thắp hương vì được nghĩ sẽ là nơi khấn cầu thiêng ứng nghiệm, đem về tài lộc cho người trần thế... là còn có thể được sáng lên bởi đèn, nhang, nến... và "mặt mũi" còn được khơi quang không quán, hàng vây phủ. Đó còn là những Dấu Chấm may mắn dù là năm thì mười hoạ. Còn đại đa số những Dấu Chấm "cha chung" thì chẳng ai đếm xỉa quanh năm ngày tháng, bị giành dật từng phần làm của riêng như cổng làng, các tam quan, phế tích không được xếp hạng dù không có chúng thì không đủ thiết chế của những phường hội nghề, làng Việt cổ xưa...

Con cái chúng ta sẽ biết cách làm giàu hơn chúng ta, nhưng nếu không xác định cho chúng những giá trị của ngày hôm qua ông cha để lại là di sản văn hoá thì chúng sẽ chẳng thể nhận ra con người Việt Nam ta. Vậy nên, Dấu Chấm là sự tiếp nối, là một cách đảm bảo văn hoá theo phương châm "Tiên tiến và đậm đà bản sắc dân tộc" như Đảng ta đã xác định đấy. Thật vậy, Dấu Chấm (.) chúng tôi đồng nghĩ.

Hà Nội chắc không dừng việc đăng ký đánh giá để xếp hạng di tích, thế cũng có nghĩa là nếu đô thị không đối xử trân trọng chúng tôi từ hôm nay thì những dấu xưa sẽ lại trở thành phế tích khi chúng tôi được công nhận là di tích cần phải bảo vệ!

Kỉ niệm một năm, người dời đã nhắc chuyện cũ. Kỉ niệm mười năm, trăm năm hay nghìn năm như Hà Nội mới đây đều cần có những mốc để ghi dấu sự trưởng thành mà văn hoá của đô thị, trong đó kiến trúc là vật thể hiện hữu và biểu hiện rõ nét nhất. Những giá trị đô thị mà hôm nay ta gìn giữ sẽ là tấm gương để con cháu ta mai sau làm theo nghĩa cử văn hoá để ứng xử với những giá trị đô thị mà hôm nay chúng ta đang tạo dựng. Hà Nội, thành phố ân nghĩa và nhân văn một phần cũng từ đây - trong tiềm thức. Một chút khoảng lặng nho nhỏ trong lòng tôi ngày Tết xin suy rộng tới khoảng lặng của cả đô thị chúng ta để mọi giá trị Thủ đô đều được lung linh toả sáng, kể cả về đêm.❐

Ảnh Phạm Minh Hoàng

BƯỚC CHÂN
năm tháng đi về

NGUYỄN TRƯƠNG QUÝ

Một trong những con đường lâu đời nhất Hà Nội nhưng lại mới chỉ có tên chính thức ba mươi năm nay là đường Nguyễn Trãi. Con đường này mới chỉ được đặt tên từ năm 1980, nhân dịp kỷ niệm 500 năm ngày sinh của vị danh nhân thế giới. Thời Pháp thì Hà Nội đã có phố Nguyễn Trãi là con phố nhỏ bên cạnh chợ Hàng Da, từ tháng 6.1964, được đổi tên là phố Nguyễn Văn Tố. Vậy là Nguyễn Trãi cũng được đặt tên cho con đường như hiện có khá muộn mằn. Con đường này dài 2,2km từ Ngã Tư Sở đến Hà Đông nằm trên trục đường Quốc lộ 6 đi tỉnh Hà Tây cũ, lên Thủy điện Hòa Bình và còn lên Tây Bắc nữa, từng là con đường rộng nhất Hà Nội, đi qua khu công nghiệp cũng lớn nhất Hà Nội thời xưa, chạy qua năm bảy trường đại học.

Có thể nói đường Nguyễn Trãi là đường của đủ mọi loại người, từ những anh thợ máy cơ khí Công cụ số 1, chị thợ giày Thượng Đình cho đến sinh viên Kiến trúc, Tổng hợp, từ dân khu làng xóm Nhân Mục đến cán bộ ở nhà tập thể Thanh Xuân, từ người đi xe hơi, xe đạp đến xe bus, xe điện... Bộ mặt của con đường lúc nào cũng nhôm nhoam, cũng bụi mù tăm tít. Con đường ấy như trong bộ phim tài liệu *Hà Nội trong mắt ai* của Trần Văn Thủy, được liên tưởng với thân phận những dân đen con đỏ mà Nguyễn Trãi vẫn nhắc đến trong những văn chương của mình. Đấy là con đường mưu sinh, của anh xe thồ, chị nhà quê chạy chợ từ những huyện phên giậu xưa của Hà Nội thuộc vùng Hà Đông trù phú. Vào những thế kỷ trước, đây là con đường lai kinh ứng thí của bao sĩ tử trấn Sơn Nam, từng được kể tới trong *Thượng kinh ký sự* của Lãn Ông Lê Hữu Trác. Khi ấy, Lãn Ông đi đến Thịnh Liệt rồi vòng lên làng Nhân Mục, theo cầu Triều Khúc qua đường Nguyễn Trãi ngày nay để lên Kẻ Chợ.

Đường Nguyễn Trãi chạy theo hướng hơi chếch Tây Nam – Đông Bắc, nối nội thành với phía Tây, có cái tiện là phân làn xe thô sơ tách hẳn ra ở hai bên bằng hàng cây xà cừ phía Bắc và dải phân cách phía Nam. Có lẽ đường Nguyễn Trãi khi được cải tạo vào thời Thủy điện Hòa Bình là công trình chi phối nguồn lực xã hội miền Bắc đã là đường đầu tiên ở Hà Nội phân làn rõ rệt thế. Gọi là tiện bởi vì người đi xe đạp ở con đường này xem ra vẫn là đông nhất ở Hà Nội bây giờ, dù càng ngày lượng xe máy càng áp đảo. Làn xe thô sơ phía Bắc trước đây vốn là đường tàu điện đã bị gỡ đi gần 20 năm nay. Nhưng phân làn vậy, chứ sểnh ra tí là người ta rẽ luôn ra đường ngoài, vừa láng hơn, ít ổ gà hơn, mà lại đỡ ấm ách cảnh phân biệt đối xử!

Có cái tiện thì cũng có cái dở. Các nhà quy hoạch mãi đến gần đây mới làm thêm được đường Láng-Hòa Lạc song song với đường Nguyễn Trãi, nhưng vì cách nhau đến gần hai cây số nên vẫn không giảm được mấy tính chất độc đạo của đường này. Thêm nữa là tất cả các công trình, cơ quan cho đến mấy khu tập thể lớn đều bám theo mặt đường chứ không phát triển chiều sâu và mật độ đường nhánh cũng thưa. Vì thế đến giờ để từ Hà Nội vào Hà Đông cũng vẫn phải đi theo lộ trình của nhiều thế kỷ trước.

Mặc dù nói là con đường cổ, nhưng cũng khó nhìn thấy di tích hay dấu vết cổ nào hai bên đường. Lý do dễ hiểu là làng xóm xưa kia thường nằm ở cách xa đường, được bao bọc bởi những lũy tre dày và một cánh đồng rộng. Những ngôi đình làng hay chùa chiền nằm ở trong làng, vì thế sau thời kỳ đô thị hóa, những làng xóm này nằm khuất sau những dãy phố bê tông san sát nên không thấy cái mái chùa nào hiện ra mặt đường. Đây cũng là đất đồng bằng nên không có một điểm cao nào vượt lên, cũng không có sông ngòi nào cắt ngang qua đường. Ở hai đầu mút con đường là hai con sông nổi tiếng: sông Tô Lịch và sông Nhuệ. Một thời chúng là hai con sông huyết mạch chia nước sông Hồng, nhưng giờ gần như là sông chết.

Những con đường cửa ngõ thường là nơi tập kết xe khách, những người nhỡ độ đường và giang hồ tứ xứ. Những chỗ giáp ranh vốn dễ cho đám người ăn gió nằm sương ẩn hiện. Ngày xưa khi phường cô đầu Khâm Thiên quá tải, người ta đẻ thêm xóm nữa ở Thái Hà Ấp, rồi lan ra tới Ngã Tư Sở và Cầu Mới, là khu đầu đường Nguyễn Trãi ngày nay. Những cái "nhà trò" này có giống như một loại karaoke đèn mờ hay không thì không biết, nhưng những cô gái đợi khách dọc đường đoạn này cứ như ma, sau các gốc cây xà cừ trước đường vào ký túc xá Mễ Trì của ĐH Quốc gia, và nổi tiếng nhất một dạo là đường bê tông Thanh Xuân.

Tôi có một đứa cháu họ xa, nhà ở Hà Đông, nói như ngôn ngữ viết tường trình là do hoàn cảnh xô đẩy, đã kiếm sống bằng cái nghề ấy ở đường bê tông Thanh Xuân một dạo. Rồi nó bị bắt vì tội lừa một vị khách, và bị đăng lên báo Công An. Đại để là họ hàng cũng chẳng sốc gì lắm, ở một vùng quê giáp ranh đã quen với khối sự nhôm nhoam và lộn xộn của đô thị hóa. Rồi cũng nhẹ nhàng như chuyện nó đi đứng đường, nó lấy chính cái anh công an làm công tác phòng chống tệ nạn xã hội và ma túy đã làm việc với nó. Cứ như phim Mỹ vậy. Anh này quê ở một tỉnh miền núi Tây Bắc, đã có một đời vợ, con thì đã lớn. Cô dâu thì có nhan sắc lại trẻ trung, chú rể hơn bố vợ hai tuổi, kể cũng hơi ngại ngần cho bà con khi phải xưng hô, nhưng thử hỏi có kết cục nào ngọt hơn thế! Nó mang tiền về nhà, đi xe Vespa GTX hồng ánh nhũ ngay từ hồi xe ấy hãy còn đắt đầu bảng, rồi xây nhà cho bố, lần nào về cũng có đồng quà tấm bánh cho ông bà. Con đường tình ta đi cũng có hậu ra phết đấy chứ! Đường bê tông này nay đã được mở rộng rồi đặt tên là Khuất Duy Tiến, nằm trên trục vành đai 3, cắt ngang đường Nguyễn Trãi bằng một ngã tư mênh mông, nên đất ẩn náu của các cô cũng không còn. Đứa cháu tôi giờ có muốn quay lại nghề cũ cũng hơi khó! Con đường Nguyễn Trãi là nơi có bến xe Sơn La, nơi các chuyến xe từ miền ngược đổ khách xuống đây, từ những vùng nóng về ma túy, nơi các anh chị dao búa móc nối trước khi triển khai kế hoạch làm ăn mới. Nhưng cũng oái oăm, xen kẽ với những thứ nhem nhuốc ấy là những trường đại học lớn của Việt Nam, những khu ký túc xá đông đặc, những dãy phố sinh viên chen chúc các quán cà phê rẻ tiền và hiệu cầm đồ. Con đường Nguyễn Trãi cùng những phố Lương Thế Vinh, Vũ Trọng Phụng, Nguyễn Tuân... chưa bao giờ có vẻ thơ mộng để làm nên cho những mối tình sinh viên. Lúc nào cũng chỉ thấy những dãy quán nước tạm bợ, những cậu cử tương lai ngồi vêu mặt bủng tiết. Cái con đường và khung cảnh đã tạo nên phong cách sinh viên rất đặc trưng như thế.

Các khu tập thể ở khu Thanh Xuân Bắc và Nam một thời cũng là những mô hình thí điểm áp dụng công nghệ xây dựng mới, bê tông tấm lớn và có chức năng dịch vụ tổng hợp nội bộ. Dọc đường này là những trụ sở các cơ quan ngành xây dựng, rồi trường Đại học Kiến trúc trứ danh như là điểm kết thúc cho con đường Nguyễn Trãi ở địa chỉ cũng rất mơ hồ: Km9. Đến đây phải giải thích cho rõ: Ngày xưa quốc lộ 6 kể từ chỗ bắt đầu là Giám (tức vườn hoa Giám ở cạnh Văn Miếu) đến cửa bưu điện Hà Đông là 11 cây số, mà con đường Nguyễn Trãi chiếm đoạn cuối. Do đó các cơ quan trên đường này đều lấy mốc là Km8, Km9... Đi qua trường Kiến trúc là sang đất tỉnh khác, tức tỉnh Hà Sơn Bình hay Hà Tây ngày trước.

Ai qua đường Nguyễn Trãi ngày nay, sẽ không còn thấy dấu vết gì về một cổng trường cũ, chỉ còn những kiến trúc sư tương lai đứng ngồi đợi xe bus... ❐

CỘNG ĐỒNG

Công cụ TDRs để phát triển không gian mở & không gian xanh ở đô thị

TS. NGUYỄN NGỌC HIẾU, Học viện Hành chính

Đường hoa Nguyễn Huệ. Ảnh Tường Huy

BỐI CẢNH

Không gian xanh bao gồm cả mặt nước ở đô thị luôn là nỗi lo của các nhà quản lý bởi đây thường là khu vực 'cha chung không ai khóc' (*problems of the commons*). Nếu là nhà vườn biệt thự ở trung tâm thì các nhà đầu tư bất động sản thương mại nhòm ngó năng tầng. Khu vực ven sông và kênh mương thì bị xâm lấn, nhảy dù. Khu vực ven đô thì nguy cơ bị các nhà đầu tư đề xuất dự án san lấp, hứa hẹn khi thông qua quy hoạch rồi nửa chừng xin chuyển đổi một phần công năng và diện tích cây xanh mặt nước thành các bất động sản thương mại.

Vấn đề cũng đến từ chính các tổ chức và cá nhân đang quản lý hồ, ao, vườn, hay các công trình văn hóa di tích. Nhìn chung các tổ chức quản lý văn hóa thường thiếu vốn duy tu duy trì hiện trạng. Họ sẽ khó lòng cưỡng lại những cám dỗ hay sức ép từ các đề xuất chuyển đổi hoặc bán một phần diện tích cây xanh mặt nước để có thêm kinh phí. Đặc biệt, trong một cơ chế định giá như hiện nay, giá đất ruộng trũng, đất ao hồ, đất sình lầy đền bù ít thì càng khuyến khích các nhà phát triển san lấp và thậm chí 'định hướng' phát triển đô thị về những nơi kém thuận lợi nhưng lợi nhuận đầu tư lớn hơn.

Rõ ràng xã hội hay những người có trách nhiệm không đánh giá thấp đất mặt nước hay cây xanh bởi tính sống còn của chúng đối với cộng đồng. Cá nhân và doanh nghiệp cũng vậy, khi đất liền kề nhìn được ra hồ Tây luôn đắt hơn đất bên trong khá nhiều. Nhà nước luôn khẳng định việc bảo vệ khu vực này bằng cả luật quy hoạch, quy chuẩn xây dựng, hay luật đê điều. Nhưng dường như chính những người cầm cân nảy mực, công chức và người quản lý cụ thể lại không chịu nổi sức ép hay cám dỗ và bảo vệ đến cùng các khu vực này.

Chúng ta vẫn đặt niềm tin vào cơ chế hiện hành và niềm tin vào những con người cụ thể để bảo vệ chúng. Tuy nhiên, có lẽ trong một số trường hợp nhất định, ở các tình huống nhất định, có thể có những cách tốt hơn và cơ chế bảo vệ hữu hiệu hơn cho khu vực cây xanh và mặt nước ở đô thị.

PHÂN TÍCH

Việc bảo vệ không gian xanh còn bất cập do nhiều nguyên nhân; tuy nhiên, dường như có ba nguyên nhân nổi lên (bên cạnh nhiều nguyên nhân chủ quan và khách quan khác):

Nguyên nhân thứ nhất: Giá trị của không gian xanh là hiện hữu, nhưng giá trị là **giá trị chung**; còn nếu chiếm được thì là **giá trị riêng**, dù có nhỏ hơn. Đây là vấn đề lợi ích phân tán trong kinh tế học (*dispersed interest*) với lợi ích chung của mỗi người trong số đông là nhỏ, dù tổng lại là lớn cũng không đủ trong cơ chế dân chủ hay thị trường bởi một nhóm hay một cá nhân nhỏ có lợi lớn sẽ quyết tâm cao hơn để chiếm được/bảo vệ được cách thức khai thác đất cây xanh theo phương án có lợi cho họ mà những người khác không có đủ lợi ích để tham gia/bảo vệ đến cùng;

Nguyên nhân thứ hai: Những người đang quản lý mặt nước và cây xanh cũng cần thêm kinh phí để tồn tại, và khó khăn và cám dỗ ngắn hạn tạm thời cùng với sự lỏng lẻo trong quản lý tạo điều kiện cho những tổ chức/cá nhân không theo đuổi đến cùng các **giá trị** lâu dài của họ.

Nguyên nhân thứ ba: Các cơ quan quản lý cũng có vấn đề trong bối cảnh thể chế chưa hoàn thiện. Các công chức chuyên môn làm theo lệnh. Các quan chức có thể chịu nhiều sức ép từ trên và từ các cơ quan khác. Cơ chế ra quyết định còn có những lỗ hổng và

sự kiểm tra thực hiện cũng khó toàn diện. Văn hóa trao đổi có đi có lại, dĩ hòa vi quý khó làm cho việc bảo vệ lợi ích công cộng được chặt chẽ và kiên quyết.

Vấn đề là các giá trị **chung – riêng có những khác biệt** và sự khác biệt đó đã không có lợi cho cái chung. Tuy nhiên, có thể diễn giải vấn đề dưới ngôn ngữ các 'thất bại' thì ở đây có cả thất bại về thị trường (*market failure*) và thất bại từ phía chính quyền (*government failure*). Thất bại thị trường ở chỗ trong mặt bằng xã hội mà đa số đã đánh đổi các lợi ích dài hạn lấy lợi ích ngắn hạn, hay đa số đã đánh giá hệ thống giá trị của không gian công cộng và không gian mở thấp hơn không gian thương mại; và Nhà nước cũng không đủ năng lực để thuyết phục/cưỡng chế đa số làm theo mục tiêu đã xác định. Với cách đặt vấn đề như vậy, rõ ràng là có những công cụ dạng bắc cầu có thể giúp các chủ thể gặp nhau về giá trị; Nhà nước cũng thông qua đó bảo vệ được lợi ích chung trong điều kiện còn thiếu thốn về nguồn lực và ý chí để triển khai các mục tiêu đặt ra.

ĐỀ XUẤT

Giải pháp là huy động xã hội tham gia vào việc này dưới sự hỗ trợ của Nhà nước không phải là một giải pháp mới bởi công cụ chuyển nhượng, mua bán quyền phát triển (TDRs) đã được áp dụng hiệu quả ở Hoa Kỳ và nhiều quốc gia. Bản chất của TDRs là lôi kéo và ràng buộc (bằng lợi ích) của nhóm những người 'trong cuộc' (thường là tại cùng một địa bàn) có nhu cầu và tiềm lực tài chính cần bảo vệ không gian này để bảo vệ chính họ. Nếu mối liên hệ là không trực tiếp thì Chính quyền địa phương xây dựng cơ chế bắc cầu giữa bên 'cho' và bên 'nhận'.

Trên thực tế, TDRs thông thường có thể là cam kết giữa hai cá nhân/tổ chức có quyền phát triển – thường trong cùng một khu vực nhưng cũng có thể ở các khu vực khác nhau, một bên là hạn chế phát triển, và một bên là khuyến khích phát triển. Các khống chế về mật độ xây dựng… và mức độ chuyển đổi đất để đảm bảo tỉ lệ không gian xanh và môi trường trong các đồ án quy hoạch làm cho các nhà phát triển thiếu 'quota' về chiều cao, mật độ, hệ số sử dụng. Nếu người này mua được của xung quanh hay gần đó thì sẽ được nâng cao hệ số sử dụng đất, người bị mua quyền sẽ không còn quyền để phát triển nữa hoặc chỉ cải tạo trong phạm vi mức độ khai thác sử dụng cũ mà thôi (*Xem hình dưới*).

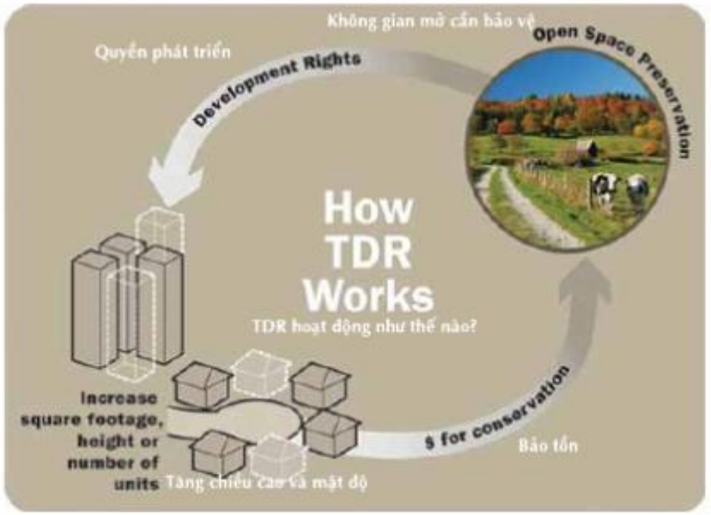

Việc chuyển nhượng này được bảo hộ và khuyến khích và định hướng theo quy hoạch, vẫn hạn chế phát triển nhưng lại đảm bảo được nhu cầu trong sự khác biệt về vị trí và các giá trị cần gìn giữ. Các chủ sử dụng đất khó khăn mà không có nhu cầu phát triển theo chiều cao được hỗ trợ và tài trợ. Các lô đất gần di tích được bảo vệ tốt hơn bởi cả quyền tư hữu của chủ sử dụng lẫn pháp luật về quy hoạch.

Bản chất kinh tế của cơ chế này là sự khác biệt về hệ thống giá trị được thu hẹp. Những người đánh giá cao giá trị của đất cây xanh mặt nước có thể được chia sẻ lợi ích với người đang không khai thác được lợi ích từ vị trí hạn chế xây dựng. Đánh giá về lợi ích của Nhà nước được chuyển hóa thành các quy định khuyến khích và hạn chế và dẫn hướng cho sự phát triển.

Áp dụng TDRs có thể dẫn đến lo ngại ai đó mua gom quyền này nhưng trên thực tế không hẳn điều này là bất lợi. Thực tế không cá nhân nào không có lợi ích toàn cục đi mua gom quyền này, và sự giám sát để bảo vệ quyền khi dù của người mua gom là ai nhưng nếu đã có ảnh hưởng lớn đến toàn cục cũng có thể đem lại sự đồng thuận và đem lại lợi ích cho đa số. Chính quyền cũng có thể đứng ra mua quyền này để điều chỉnh nhịp độ phát triển và ưu tiên phát triển vào các khu vực. Các ngân hàng muốn mua quyền này cũng có thể làm cho giá trị của khu vực tăng lên bằng cách tối đa hóa sự phát triển theo các tín hiệu thị trường ở quy mô lớn, có lợi cho đa số.

Trong khi tính cưỡng chế pháp luật và bảo vệ lợi ích chung của chúng ta còn yếu thì dường như việc bảo vệ lợi ích riêng sát sườn sẽ dễ dàng hơn. Trong những tình huống nhất định, có lẽ người chủ có quyền lợi trực tiếp tới không gian xanh và mặt nước sẽ bảo vệ khu vực này mạnh mẽ và hữu hiệu hơn công chức hiện được trả lương và đãi ngộ chưa cao trong cơ chế giám sát còn chưa thực sự hiệu quả.

Áp dụng này cho các khu vực cụ thể có thể giải quyết nhiều vấn đề đang gặp khó khăn hiện nay như khống chế mật độ xây dựng và hệ số sử dụng đất ở trung tâm. Hiện giờ các chủ đầu tư vẫn đang thỏa thuận quy hoạch với Sở Quy hoạch kiến trúc và việc thỏa thuận nâng tầng là không có quy chuẩn rõ ràng. Cho và không cho không có căn cứ và có thể dẫn đến tiêu cực. Nếu áp dụng TDRs cho thỏa thuận nâng cao hệ số này ở một số vị trí chỉ được thông qua nếu đi kèm với thỏa thuận mua quyền phát triển của các khu vực đang khai thác mật độ xây dựng và thấp hơn thì cơ chế này minh bạch sẽ giúp các nhà phát triển và các chủ quản lý di tích, nhà vườn biệt thự, các khu đất có cây xanh mặt nước khác thêm nguồn kinh phí tài trợ.

Áp dụng mô hình này ở các khu vực ven đô còn có thể bảo vệ ao hồ nuôi cá, đất vườn liền kề, đất cây xanh của các chủ sử dụng làm nông nghiệp đô thị, khu vực dành dự trữ chống ngập lụt trong thiên tai cho thành phố. Các quy chế thông thường có hạn chế là chỉ dựa vào hành chính nếu có tân quan tân chính sách sẽ có thể phá vỡ cam kết và chạy theo các lợi ích ngắn hạn. Việc bảo vệ bằng quyền tài sản và ràng buộc kinh tế giúp bảo vệ và ràng buộc các chủ sử dụng đất cây xanh mặt nước hữu hiệu hơn.

Quảng trường phía trước UBND TP Hồ Chí Minh. Ảnh Thành Lập

KẾT LUẬN

Lợi ích của áp dụng TDRs là khá rõ ràng và không chỉ có mình Hoa Kỳ áp dụng cơ chế này mà còn nhiều quốc gia khác đã áp dụng và áp dụng thành công. Việt Nam hoàn toàn có thể nghiên cứu và áp dụng cho nhiều mục tiêu khác nhau.

Tuy nhiên, áp dụng TDRs vào bối cảnh thể chế của Việt Nam có thể gặp nhiều khó khăn. Một số vấn đề khó giải quyết có thể hình dung là điều kiện bảo hộ về quyền tài sản còn chưa hoàn thiện, luật và thực thi quy hoạch còn chưa tốt, cưỡng chế pháp luật và tuân thủ pháp luật còn yếu.

Muốn làm được điều này, chúng ta rất cần tiếp tục nghiên cứu và thí điểm áp dụng để có thể tiến đến thể chế hóa công cụ này bổ sung cho các cơ quan Nhà nước và xã hội những lựa chọn để hành động vì mình và cộng đồng. Đây không chỉ vì bảo vệ không gian xanh hay không gian mở, mà còn là các điều kiện để kiểm soát và định hướng sự phát triển đô thị lành mạnh hơn trong tương lai.❐

Tài liệu tham khảo
1. Lane, Robert, *Transfer of Development Rights for Balanced Development, Land Lines Article, March 1998*
2. Transfer of Development Rights (TDR) Program *King County, Washington, 2010*
3. Transfer of Development Rights. *Smart Growth / Smart Energy Toolkit 1 TDR Model Bylaw.*

ABSTRACT

TDRS TOOL FOR PROTECTION OF GREEN AND OPEN SPACES IN CITIES

DR. HIEU NGUYEN NGOC, Academy of Public Administration

Shortage of resources and enforcing power may cause of unsuccessful protection of vulnerable areas in cities such as green and open spaces. Green standards from planning scheme or building codes could not be materialised due to unaffordable interested groups and weak financing structure. Under fast growing context, changes in value system generate new situations that the local government may introduce supplementary approached to better utilise the social capital and market forces to resolve the value differences and the problems of the commons. One of such tool is the Transfer of Development Rights – this could be a remedy for the distortion of the value system as well as protection of the community's values.

Key words: *green and open space, building and planning standards, cross-subsidy policy, transfer of development rights, value system.*

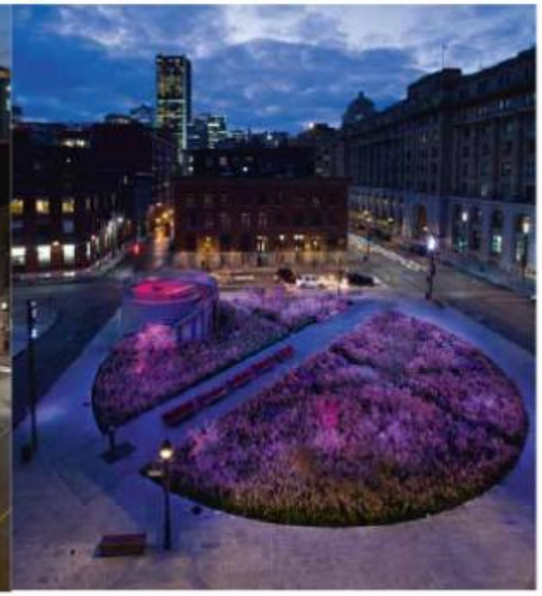

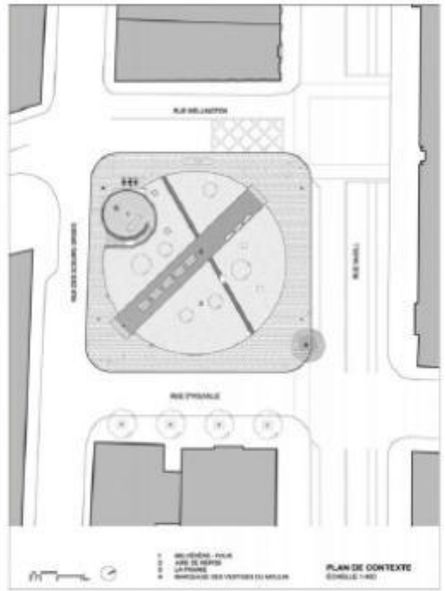

Thiết kế không gian cộng đồng tại quảng trường

Frères-Charon

KTS VŨ LINH QUANG
Công ty Kiến trúc ARDOR Architects *(tổng hợp và biên dịch từ ArchDaily)*

Trong năm 2005, thành phố Montreal (Canada) đã chỉ định một nhóm thiết kế đa chuyên môn để thực hiện ý tưởng thiết kế cho kế hoạch phát triển quảng trường Frères-Charon, tọa lạc ngay tại góc đường McGill và đường Wellington. Giai đoạn tuyển chọn được tổ chức để có sự tham gia của một họa sĩ đã đề xuất một sự hợp tác thú vị có tính tự do cao khi tác phẩm của công việc sáng tác nghệ thuật không là một vật thể được xác định trước. Ý đồ của việc làm trên là để kết hợp cách nhìn nhận vấn đề và chuyên môn của họa sỹ trong suốt giai đoạn thiết kế ý tưởng.

Tại thời điểm ban đầu, thử thách được đặt ra là hình thành nên một quảng trường với đặc điểm nhận dạng riêng và có sự gắn kết chặt chẽ với không gian xung quanh. Khi nghiên cứu về lịch sử khu vực, nhóm thiết kế nhận thấy rằng kể từ khi mảnh đất xuất hiện trên bản đồ của thành phố vào năm 1845, mục đích của mảnh đất này không được xác định rõ ràng trong một số khoảng thời gian. Giống như một không gian "mồ côi", nó thuộc về các chủ sở hữu khác nhau. Họ không xây dựng gì đặc biệt ngoại trừ việc sử dụng nó như một không gian nhà kho và sau đấy là khu vực đậu xe.

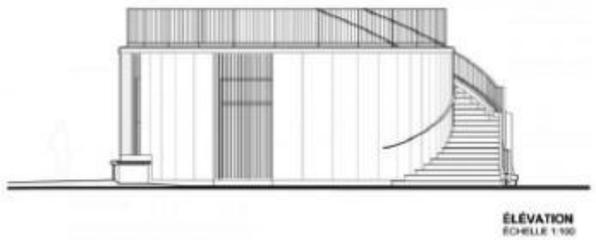

ÉLÉVATION
ÉCHELLE 1:100

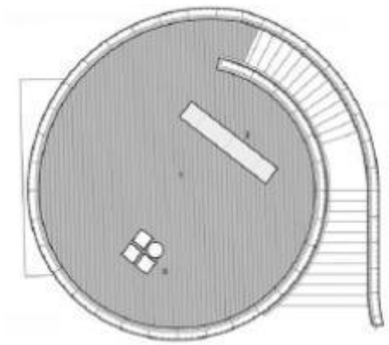

PLAN DE TOIT
ÉCHELLE 1:100

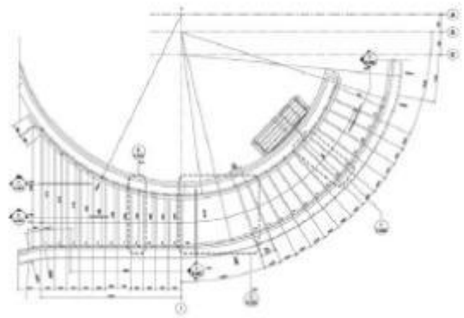

Prototype de banc double Lallemaine réalisé par Morelli Designers

Vào năm 1965, khu vực phía đông của khu đất bị chiếm dụng để hình thành nên hệ thống thoát nước Sain-Jacques D'Youville. Phần còn lại của khu đất được trở thành một trạm xăng vào năm 1974. Chỉ đến khi năm 1989, sau khi hoàn thành các công việc trên, khu vực quảng trường Frères-Charon được bắt đầu phát triển. Tuy nhiên, thiết kế của nó vẫn chỉ là một giải pháp tạm thời. Trong thời gian này, khu vực không thật sự được sự quan tâm. Tuy nhiên, đến cuối thập niên 90, số lượng gia tăng dân cư và người lao động từ các khu vực xung quanh đã dẫn đến việc xây dựng một số công trình lớn xung quanh khu đất, và đã làm cho nó trở nên lạc lõng và lỗi thời với khu vực. Không gian quảng trường không được biết đến và bị tách biệt giữa sự năng động và những thiết kế khác của đô thị. Giống như một bàn tròn, không gian quảng trường đóng vai trò là cánh cửa đi đến các địa điểm và hoạt động cộng đồng khác, vì thế nó đóng vai trò quan trọng trong việc giữ gìn các mối quan hệ giữa các khu vực như Faubourg des Récollets, Cité Multimédia, thành phố Montreal cũ, cảng Vieux và đường McGill. Không gian quảng trường cũng đồng thời là khu vực quan trọng cho hệ thống cơ sở hạ tầng và trang thiết bị công cộng mang đến những khó khăn không thể tránh được.

Quảng trường Frères-Charon do công ty kiến trúc *Affleck + de la Riva Architects* thiết kế với sự hỗ trợ tư vấn cảnh quan của Robert Desjardins, ánh sáng đô thị của Gilles Arpin, cây trồng của Sandra Barone và các tư vấn khác về thiết kế công nghiệp và thuyết minh thông tin.

Thử thách đầu tiên là phải hòa giải được không gian riêng dành cho quảng trường giữa công năng của nó như một ngã giao thông. Và nhiệm vụ thứ hai là kết hợp một cách tốt hơn hệ thống cơ sở hạ tầng mà khu vực phải bố trí.

Nhóm thiết kế đã đưa ra phương án về sự trải nghiệm của cảnh quan thể hiện cuộc sống hàng ngày hiện nay của thành phố cũng như có thể mang đến thông tin lịch sử trước đây của khu vực. Việc này được mang đến thông qua một hình tròn được cắt ra trực tiếp ngay trên mặt đường, nhằm gợi nhớ lên hình ảnh cánh đồng của khu vực này trong quá khứ, anh em Charon, một cối xay gió, còn không gian quảng trường thì được tô điểm bằng đá hoa cương giúp làm nổi bật khu vực phía đông nam của quảng trường. Việc thiết kế này có mục đích giúp liên tưởng đến khoảng thời gian dài khi khu đất dần dần chuyển đổi. Sự tương phản giữa thành phố và cánh đồng được thực hiện thông qua việc lựa chọn các loại thực vật có thể hiện sự biến đổi theo các mùa trong năm và ánh sáng đèn màu sắc ban đêm giúp làm tôn thêm hình ảnh của cây cỏ. Cuối cùng, một trong những công trình kỹ thuật là chỉnh sửa khối

tròn để hình thành một nơi ngắm cảnh. Khi đi bộ lên trên thông qua cầu thang xoắn, mọi người sẽ cảm nhận một góc nhìn khác về quảng trường Frères-Charon cũng như về thành phố Montreal bao xung quanh khu vực.

Mang lại đặc điểm riêng, niềm tự hào đô thị và một không gian cộng đồng rộng rãi

Được xây dựng nhằm mục đích đáp ứng yêu cầu khôi phục lại chất lượng đô thị của một khu vực công nghiệp, quảng trường Frères-Charon là một khu vực cộng đồng hoàn toàn mới được tọa lạc trong một không gian cổ kính có tuổi trên 150 năm. Quảng trường mang lại đặc điểm nhận dạng riêng, niềm tự hào đô thị, và những không gian ngoài trời thoáng đãng cho cộng đồng sử dụng trong suốt cả năm.

Dự án là một nền tảng ban đầu cho việc nghiên cứu phương pháp luận thiết kế

Quảng trường Frères-Charon là thành quả của việc cộng tác giữa nhiều lĩnh vực phong phú khác nhau và là một quá trình tư vấn mang tính tiên phong. Dự án mang tính tiên phong trong cả việc tiếp cận vấn đề của nhóm thiết kế nhằm khuyến khích các thành viên tìm hiểu thêm các lĩnh vực khác ngoài chuyên môn chính của mình và bảo đảm rằng không gian cộng đồng được đề xuất là thành quả của việc sử dụng các công nghệ tương tác thân thiện với con người. Trước khi một bản kế hoạch nhiệm vụ chi tiết hay một lối tiếp cận quan trọng được xác lập, thành phố đã tổ chức một nhóm thiết kế gồm nhiều ngành nghề khác nhau bao gồm một họa sĩ, một kiến trúc sư và một kiến trúc sư cảnh quan. Mục tiêu của nhóm thiết kế là tìm hiểu các lĩnh vực ngoài chuyên môn, cộng tác, và cùng tập hợp thông tin về chung một mối thay vì phân tách và phân bố các nhiệm vụ công việc căn cứ theo chuyên môn riêng biệt.

Nhóm thiết kế đã sử dụng các công cụ tương tác đa dạng nhằm khuyến khích và tạo sự thuận tiện cho việc tham gia của người dân trong giai đoạn thiết kế. Ngoài những cuộc họp thông thường như các thảo luận nhóm và các buổi thuyết trình cộng đồng, các kênh tương tác thân thiện với người dân được thành lập trên trang mạng của thành phố Montreal để đóng vai trò là môi trường trung gian trao đổi những thông tin, ý kiến đóng góp giữa cộng đồng dân cư và nhóm thiết kế. Cư dân khu vực được khuyến khích để có được thông tin dự án, để nói lên những tiếng nói của riêng họ để quyết định tương lai của quảng trường, để nhận xét các cách nhìn khác nhau trên trang mạng, và để cùng theo dõi diễn biến và các phát triển của dự án thông qua trang mạng.

Kết quả của việc tư vấn qua mạng đã mang lại cho nhóm thiết kế một bức tranh toàn cảnh cho không gian hiện hữu theo cách nhìn nhận và trực tiếp sử dụng của người dân, và đồng thời là sự mong đợi và kỳ vọng của người dân cho một không gian quảng trường mới tại thành phố. Việc tư vấn qua mạng đã tạo nên một nhiệm vụ thiết kế cho dự án và một bản kế hoạch được phát triển dựa trên các ý kiến đóng góp trực tiếp của người dân. Vì thế, cộng đồng người dân tham gia tích cực hơn trong việc hình thành một đặc điểm nhận dạng riêng cho quảng trường Frères-Charon.

Kết nối người sử dụng và quang cảnh xung quanh

Bằng việc tập trung vào trải nghiệm của thành phố hiện đại và cuộc sống đô thị, nhóm thiết kế đã khám phá những ý tưởng thiết kế từ cách nhìn nhận của người sử dụng và hình thành nên một sự kết nối với không gian hiện hữu trực tiếp bao quanh. Quảng trường Frères-Charon với không gian cộng đồng tại bề mặt đường được thiết kế tỉ mỉ để đảm bảo rằng đây sẽ là không gian thoải mái, an toàn và có thể tiếp cận được bởi người dùng xe lăn. Các phương án bền vững bao gồm việc trồng các loại thực vật có dại địa phương sẽ giảm thiểu đáng kể lượng nước mưa xuống hệ thống thoát nước thành phố và sử dụng đá hoa cương vùng Quebec cho việc lát đường và không gian xung quanh.

Quảng trường Frères-Charon còn được thiết kế với hệ thống đèn đặc biệt cho phép mang lại nhiều màu sắc khác nhau thể hiện sự thay đổi các mùa trong năm. Dự án đã mang lại một không gian rộng rãi cho cộng đồng dân cư, đặc biệt cho khách du lịch và đầu tư có lợi cho chính quyền thành phố Montreal.

Dự án đạt được những đóng góp to lớn cho chất lượng của cuộc sống và nền du lịch địa phương với một nguồn vốn vừa phải

Khi cân nhắc đến các chất lượng về cuộc sống, quảng trường Frères-Charon với chi phí xây dựng khoảng 2,2 triệu Mỹ kim là một sự đầu tư có lợi nhuận cho chính quyền thành phố. Các tiện ích với chi phí vừa phải như chương trình giải thích thông tin, bề mặt lớn vườn có và một công viên tái chế đã cho phép nhóm thiết kế quản lý được các chi phí và đồng thời mang lại các lợi ích to lớn cho cư dân và nền du lịch địa phương. Với sự hợp lý về tỷ lệ và chi phí, quảng trường Frères-Charon là một phần quan trọng cho một mạng lưới rộng hơn của con đường McGill với các không gian cổ kính bao xung quanh và là một địa điểm du lịch trong chiến lược nâng cao thương hiệu của thành phố Montreal. ❐

www.archi.com

PHẢN BIỆN

ĐỐI MẶT VỚI THỰC TRẠNG
PHÁT TRIỂN ĐÔ THỊ Ở TP HỒ CHÍ MINH

SHIGEHISA MATSUMURA - Viện nghiên cứu Nikken Sekkei

ĐỐI MẶT VỚI SỰ PHÁT TRIỂN ĐÔ THỊ NHANH CHÓNG, THIẾU ĐỒNG BỘ NHẤT QUÁN TRONG SỬ DỤNG ĐẤT VÀ PHÁT TRIỂN, KHAI THÁC HẠ TẦNG, CHÍNH QUYỀN THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH ĐANG TIẾP CẬN CÁC VẤN ĐỀ QUẢN LÝ QUY HOẠCH VÀ PHÁT TRIỂN ĐÔ THỊ VỚI MỘT SỐ GIẢI PHÁP MỚI.

Cơ cấu sử dụng đất – khác biệt giữa quy hoạch và thực tiễn

Ở Việt Nam, thông thường các hoạt động phát triển đô thị được quản lý theo quy hoạch chung và quy hoạch chi tiết. Quy hoạch tổng thể xây dựng đô thị (quy hoạch chung) Tp. Hồ Chí Minh được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt vào tháng 01/2010. Từ đó, đồ án này đã được áp dụng như là một quy hoạch tổng thể đô thị chính thức. Có thể thấy những điểm khác biệt trong cơ cấu sử dụng đất giữa quy hoạch và thực tiễn, cụ thể như sau:

- Quá trình phát triển mở rộng đô thị không theo hướng Nam và Đông Nam như trong quy hoạch, mà theo hướng Tây và Tây Bắc, nơi điều kiện địa hình, địa chất tốt hơn.
- Do đó, các khu vực phía Tây và Tây Bắc được xác định là đất dự trữ cho nông nghiệp và mảng xanh trong quy hoạch chung, nhưng trong thực tế đã trở thành đất đô thị hóa.
- Đồng thời, phần lớn các trung tâm đô thị mới và các khu công nghiệp được hoạch định tại các khu ngoại vi trong thực tế đã không hình thành; trong khi đó các khu dân cư và khu công nghiệp quy mô vừa và nhỏ vốn không có trong đồ án quy hoạch được duyệt trong thực tế lại hình thành xen cài quanh khu trung tâm. Những điểm khác biệt giữa quy hoạch và thực tế như vừa nêu có thể được lý giải như sau:
- Bản thân đồ án quy hoạch chung chỉ đơn thuần xác định các nội dung chung nhất về cơ cấu sử dụng đất và định hướng phát triển cơ bản. Trong khi đó, quy hoạch chi tiết vốn rất cần thiết để quản lý hoạt động đầu tư xây dựng dựa trên cơ sở quy hoạch chung lại không được lập kịp thời để có thể giúp các cơ quan chức năng quản lý các hoạt động phát triển đô thị.
- Rất nhiều trong số các công trình tại các khu vực đô thị hóa nhanh ở ven đô được xây dựng mà không có giấy phép hay bất kỳ văn bản chấp thuận nào của các cơ quan chức năng theo quy định. Cụ thể, tỷ lệ các công trình xây dựng không giấy phép chiếm đến 66,7% tổng số các công trình xây dựng từ năm 2001 đến năm 2003. Giai đoạn đầu những năm 2000, vô số trường hợp xây dựng không phép tại các quận ven. Thực tế này là do quy trình thủ tục xin giấy phép đầu tư xây dựng rườm rà, phức tạp, mặc dù đã có nhiều chuyển biến đáng kể từ những ngày đầu của thời kỳ đổi mới.
- Do ngân sách chính phủ hạn hẹp, các dự án phát triển đô thị và phát triển hạ tầng quy mô lớn xác định trong đồ án quy hoạch là những dự án đòi hỏi nguồn vốn đầu tư từ tư nhân, nhà đầu tư nước ngoài, vốn ODA hoặc các nguồn hỗ trợ khác. Hệ thống cơ chế chính sách cần thiết để đảm bảo hiệu quả trong việc khai thác sử dụng các nguồn vốn hỗ trợ kể trên hiện vẫn

ABSTRACT

VIETNAMESE CITIES IN TRANSITION CURRENT URBAN DEVELOPMENT SITUATION AND INNOVATIVE APPROACHES TO URBAN MANAGEMENT IN HO CHI MINH CITY

SHIGEHISA MATSUMURA
Nikken Sekkei Research Institute

In Vietnam, economic liberalization and globalization in the Doi Moi renovation policies led to revitalization by private and foreign investment, and consequently changed urban development situation of major cities to an amazing degree. In particular, the economic center in southern Vietnam, Ho Chi Minh City which has an empirical base of market economy before the unification of Vietnam in 1975 was more sensitive to the economic change in urban development as well than Hanoi and other major cities.
My presentation can be summarized in the following three points: (1) the general conditions and characteristics of urban development of Ho Chi Minh City greatly affected by the political economy in transition, (2) the present state of urban management and issues thereof, and (3) innovative measures adopted by the city authorities for urban management to resolve these issues.

TP Hồ Chí Minh về đêm nổi bật với tòa tháp Bitexco Financial Tower - Ảnh Nguyễn Thế Dương/ AAphoto.vn

Sơ đồ định hướng phát triển không gian đến năm 2020. Nguồn Ashui.com

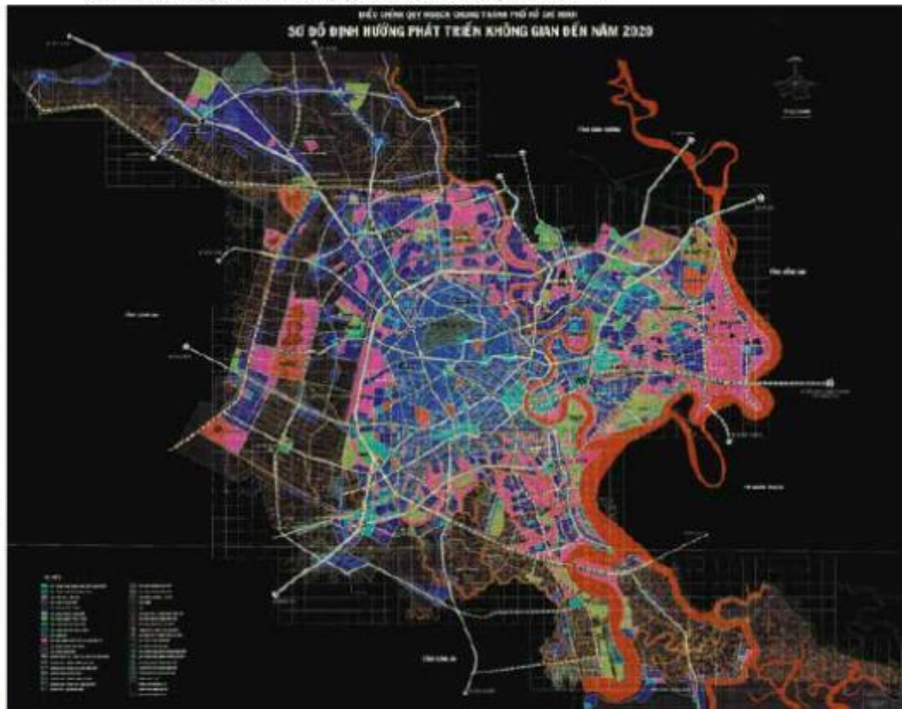

Góc Nhà thờ Đức Bà, TP HCM về đêm. Ảnh: Nguyễn Thế Dương/ AAphoto.vn

chưa được hoàn chỉnh, do đó dẫn đến hệ quả là việc triển khai và thực hiện các hoạt động đầu tư phát triển đô thị gặp rất nhiều khó khăn với hệ thống kinh tế chính trị trong thời kỳ đổi mới.
- Đồ án quy hoạch chung được lập mà không cân nhắc kỹ các yếu tố tác động trực tiếp đến quá trình phát triển đô thị như đã đề cập trong phần 2.3 trên dây, dẫn đến tính khả thi của đồ án ở mức rất thấp và hoạt động xây dựng phát triển đô thị đã không thể được kiểm soát như đã hoạch định trong đồ án. Điều này cho thấy rằng chính quyền thành phố chưa có một hệ thống nghiên cứu, phân tích hiệu quả để có thể xây dựng một cơ sở dữ liệu phục vụ công tác quy hoạch đô thị.
- Bên cạnh đồ án quy hoạch chung cho toàn thành phố, chính quyền mỗi quận huyện có thẩm quyền lập quy hoạch phát triển khu ở hay khu công nghiệp trên địa bàn do mình quản lý. Rất nhiều dự án đầu tư do chính quyền quận/huyện lập ở các khu vực ngoại thành, vấn đề là các dự án này lại rất khác so với những gì được xác định trong quy hoạch chung.

Lỗi chắp vá...

Ở Việt Nam, các chỉ tiêu xây dựng như hệ số diện tích sàn, mật độ xây dựng và tầng cao xây dựng được xác định trong quy hoạch chi tiết. Nhưng các đồ án quy hoạch chi tiết được lập cho đến nay vẫn chưa thể phủ hết toàn phạm vi thành phố.
Tuy rằng nhìn chung các quận/huyện đều có thẩm quyền cấp phép và phê duyệt các dự án đầu tư phát triển trên địa bàn nhưng hiếm khi tự lập quy hoạch chi tiết cho toàn phạm vi địa giới hành chính trực thuộc. Trong nhiều trường hợp, các nhà đầu tư phải tự lập một đồ án quy hoạch chi tiết cho phần đất dự án của mình để trình nộp xin ý kiến thẩm duyệt và giấy phép, và trong trường hợp cần thiết phải chỉnh sửa/ bổ sung đồ án. Đồ án hoàn chỉnh sau đó được công nhận đầy đủ về mặt pháp lý và áp dụng như một quy hoạch chi tiết. Kết quả là, thành phố là sự chắp vá của vô số các đồ án quy hoạch chi tiết, gây ra sự thiếu đồng bộ nhất quán trong sử dụng đất và phát triển, khai thác hạ tầng.
Mặt khác, bản thân quy hoạch chi tiết lại đòi hỏi phải có quá nhiều thông tin để tổng hợp vào các bản vẽ quy hoạch đô thị. Các chỉ tiết như vị trí tường công trình, vị trí trạm xe buýt, đèn đường và các tiện nghi/ tiện ích tương tự cần thiết trong quy hoạch chi tiết được thể hiện quá chi tiết so với yêu cầu thực tế của công tác quy hoạch đô thị, dẫn đến hệ quả là quy hoạch chi tiết không thể được áp dụng trọn vẹn vào các dự án đầu tư phát triển thực tế. Do đó, khi một nhà đầu tư có kế hoạch đầu tư phát triển một khu đất nằm trong phạm vi của một đồ án quy hoạch chi tiết đã được lập từ trước, quy trình xin ý kiến thẩm duyệt và xin giấy phép sẽ phức tạp và mất rất nhiều thời gian do thường phải điều chỉnh lại quy hoạch chi tiết cho phù hợp với kế hoạch đầu tư thực tế.
Có thể nhận thấy rằng hệ thống cơ chế chính sách chi tiết, cụ thể về quy hoạch đô thị là hệ thống được xây dựng trên tinh thần là sẽ do bộ máy cơ quan nhà nước thuộc nền kinh tế quản lý tập trung vận hành. Tuy nhiên, trong nền kinh tế chính trị của thời kỳ mới, hệ thống cơ chế chính sách hiện tại với sự cứng nhắc, thiếu linh hoạt cố hữu sẽ không có tính khả thi cao nếu tiếp tục được áp dụng cho các dự án đầu tư phát triển đô thị có sự tham gia góp vốn của tư nhân và nhà đầu tư nước

> “...hệ thống quy định, quy chế và luật hiện hành liên quan đến quy hoạch và phát triển đô thị được kỳ vọng sẽ có sự thay đổi và cải tổ sâu rộng để có thể thích ứng và hỗ trợ dắc lực hơn cho nền kinh tế chính trị mới...”

Bán đảo Thủ Thiêm - Ảnh: Nguyễn Thế Dương/ AAphoto.vn

Trung tâm TP HCM từ trên cao- Ảnh: Nguyễn Thế Dương/ AAphoto.vn

ngoài trong thời kỳ mới.
Điều đó khiến các cơ quan này không hào hứng với công tác lập quy hoạch chi tiết, trừ những khu đầu tư phát triển mới hoặc những khu vực đặc biệt đã có định hướng phát triển rõ ràng. Ở những nơi không có quy hoạch chi tiết, hoạt động xây dựng được thực hiện và quản lý theo Quy chuẩn Xây dựng, là quy chuẩn được áp dụng chung cho toàn quốc.
Do Quy chuẩn Xây dựng không quy định các chỉ tiêu cụ thể đối với các công trình kế cận nhau, đường tiếp giáp mặt tiền lô đất/ công trình, v.v... kết quả của các dự án đầu tư phát triển đô thị thường là các công trình, các khu đô thị không phù hợp với cảnh quan/ môi trường hoặc không đảm bảo về phương diện phòng chống thảm họa.

Cần bộ quy chế riêng và tuyển lựa phương án tối ưu

Để giải quyết vấn đề thiếu quy hoạch chi tiết và áp dụng sai Quy chuẩn Xây dựng như đã nêu, chính quyền Tp. Hồ Chí Minh đang xây dựng một hệ thống quản lý xây dựng bằng cách ban hành các quy chế, quy định hoặc quyết định cụ thể riêng cho từng nhóm vấn đề.
Khi cần thiết, chính quyền Thành phố tổ chức các cuộc thi quốc tế để tuyển lựa các phương án quy hoạch và thiết kế đô thị tối ưu cho các khu có diện tích lớn và tầm quan trọng chiến lược. Khu đô thị mới Nam Sài Gòn (3.300ha, 1993), Khu đô thị mới Thủ Thiêm (657ha, 2003), và Đô thị cảng Hiệp Phước (3.600ha, 2007) đều tìm kiếm ý tưởng quy hoạch và thiết kế đô thị trên cơ sở các phương án đề xuất từ các cuộc thi quốc tế.
Cuộc thi ý tưởng quốc tế hướng đến mục tiêu thúc đẩy quá trình lập quy hoạch chi tiết cho một khu dự án quy mô lớn. Tuy nhiên, điều này đồng nghĩa với việc các chỉ tiêu như hệ số sử dụng đất, tầng cao khống chế, và các chỉ tiêu quản lý xây dựng khác vốn trước đây được xử lý và quyết định hoàn toàn bởi đội ngũ cán bộ thuộc chính quyền thành phố hoặc quận/huyện thì nay được nghiên cứu đánh giá đồng bộ và quy định cụ thể trong các quy hoạch chi tiết.
Do đó, có thông tin rằng một bộ phận cán bộ thuộc các cơ quan chức năng than phiền về các quy định đồng nhất xác định trong các quy hoạch chi tiết, vì sẽ dẫn đến nhược điểm là triệt tiêu khả năng xem xét cân nhắc và giải quyết linh động trong cấp phép và phê duyệt các dự án đầu tư xây dựng đơn lẻ. Xét thấy ý kiến than phiền này chưa phù hợp vì không đảm bảo được tính minh bạch và hợp lý trong quy hoạch đô thị, mặc dù đúng là công tác quy hoạch cũng cần phải có sự linh động trong một chừng mực nhất định.
Tại Tp. Hồ Chí Minh, nơi quá trình đô thị hóa đang diễn ra từng ngày trong bối cảnh nền kinh tế thời kỳ đổi mới, chính quyền thành phố đang tiếp cận các vấn đề quản lý quy hoạch và phát triển đô thị với một số giải pháp mới. Tuy nhiên, trong thực tế, mặc dù Luật Quy hoạch đô thị đã được ban hành năm 2010, hệ thống thể chế chính sách cơ bản trong quy hoạch đô thị phần lớn vẫn không thay đổi, bao gồm cả những tồn đọng đã xác định. Do đó, hệ thống quy định, quy chế và luật hiện hành liên quan đến quy hoạch và phát triển đô thị được kỳ vọng sẽ có sự thay đổi và cải tổ sâu rộng để có thể thích ứng và hỗ trợ đắc lực hơn cho nền kinh tế chính trị mới sau thời kỳ Đổi Mới.❐

Trích đồ án ý tưởng thiết kế khu trung tâm hiện hữu TP HCM của Nikken Sekkei

www.ashui.com

KIẾN TRÚC THẾ GIỚI & 10 NĂM 2011 10 dự án được chờ đợi nhất

PATRICIA BRIZZIO (The Huffington Post)
ĐOÀN ANH TUẤN (dịch)

Gần như mọi quốc gia trên thế giới đều đã bị xáo trộn bởi đợt suy thoái kinh tế toàn cầu năm ngoái, và đến cả thế giới kiến trúc. Khi Jacob Slevin chỉ ra trong bài báo của anh, *"10 khoảnh khắc đỉnh cao của kiến trúc trong 2001-2010"*, kiến trúc đã tiến tới dẫn đầu thập niên vừa rồi với một động lượng cực lớn cho tới khi thị trường sup đổ trong 2007, và ngành kiến trúc đã bị cuốn theo sức ép. Nhiều nền kinh tế trở nên ổn định dần vào cuối năm 2009 và qua cả 2010. Khoảng thời gian này đã có rất nhiều cuộc cạnh tranh về việc làm và sẽ còn diễn ra trong 5 năm tới, chỉ một phần nhỏ còn lại thì phải rất lâu nữa mới thực sự được bắt đầu. Khi giá xây dựng hạ thấp cùng với khủng hoảng, đồng thời giá dự án cũng giảm theo, những nhà hoạch định tới ngày hôm nay vẫn đang vật lộn để giành được vốn, kiểm soát giá cả và phát động/duy trì việc xây cất trước khi thị trường khởi sắc.
Sau 2 năm khó khăn vừa qua, chúng tôi thực hiện một vài chương trình nhằm định hướng cho năm 2011, bản chất công việc hết sức tích cực, tuy nhiên, có một vài đề xuất bị cắt giảm

*1 - **Cung Thể Thao dưới nước ở London** của Zaha Hadid là một trong Kế Hoạch Tổng Thể của Thế Vận Hội 2012. Trung tâm có một dàn mái lượn sóng được lấy cảm hứng bởi khối hình học biến đổi từ nước, và toàn bộ thiết kế hướng tới không gian công cộng chính trong Công Viên Thế Vận Hội đặt dọc theo con kênh.*

*2 - **Sân vận động Olympic London** của Populous với sức chứa xấp xỉ 80.000 người nhằm phục vụ cho các môn thể thao, tạm thời sẽ là một trong 3 sân vận động lớn nhất tại Anh Quốc và là thành phần chính cho Olympic London 2012.*

3 - **Tháp Heron**, do KPF thiết kế, với chiều cao 225m đã chính thức trở thành tòa tháp cao nhất London. Với 46 hạng mục, công trình sẽ cung cấp 40.000m2 không gian văn phòng tại trung tâm London. Nó được dự tính hoàn thành tháng 3/2011.

4 - **Tháp chung cư cao cấp Strata** 40 tầng ở Abu Dhabi (UAE), được thiết kế bởi Hani Rashid và Lise Anne, với chiều cao 160 m sẽ vươn lên phía chân trời của vùng Al Dana. Một bộ khung xương có khớp nối bao quanh che phủ toàn bộ những đường cong của toàn tháp nhằm trình diễn sự thay đổi ánh sáng và không khí, một hệ thống mái hất thông minh và đầy cảm biến. Môi trường bền vững là điều được cân nhắc thận trọng như tính kinh tế của sản phẩm và quy trình sản xuất.

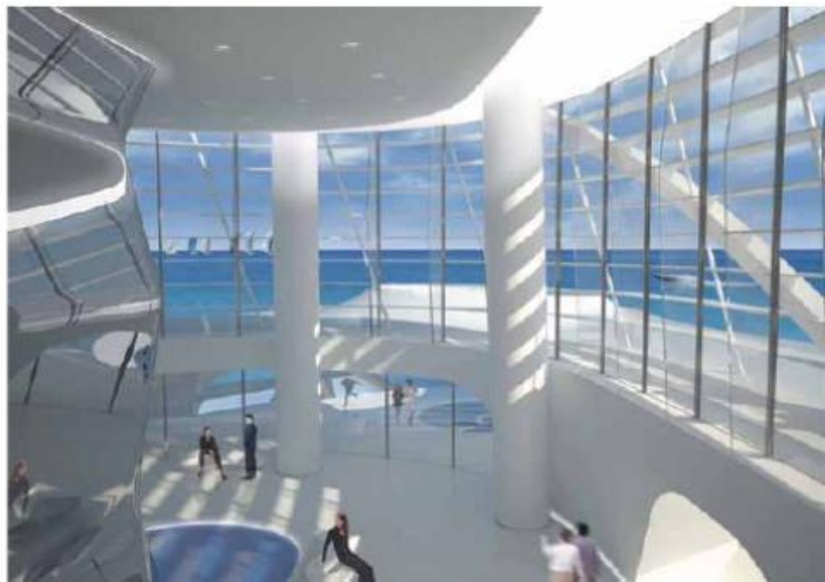

trong mức cho phép nhằm giữ giá thành ở mức tối thiểu. Trông mong vào con số và chất lượng của các công trình nhằm xúc tiến một cách căn bản vào năm 2012 và trong 5 năm tiếp theo.

Từ rất nhiều phía, những dự án của năm tới là những dự án hoặc đã được sắp xếp để khánh thành từ trước nhưng bị trì hoãn hoặc chậm chễ và giờ đang được hoàn thiện toàn bộ, lẻ tẻ trong sự bùng nổ của Trung Đông thường xuất phát từ Abu Dhabi và Dubai; hoặc những dự án được hoàn thiện vì những hạn chót gần kề như Thế Vận Hội London 2012. Những sự kiện như World Cup 2014 tại Brazil, đằng sau nó là viễn cảnh tới những thành tựu và tầm ảnh hưởng lớn hơn. Ngoài ra, trước mắt chúng ta là Yeosu Expo 2012 tại Hàn Quốc và Milan Expo 2014, cả hai đều tràn trề hi vọng là nơi dành cho những trải nghiệm tuyệt vời về kiến trúc.

Những dự án này từ đâu? Khi bong bóng đã vỡ ở Trung Đông, chúng ta thấy càng ngày càng ít dự án được xây tại đây – phần lớn bị treo hoặc bãi bỏ - đồng thời chứng kiến những thị trường khác khởi sắc và vững mạnh. Ví dụ, Trung Quốc vẫn đang duy trì sự cường tráng, và trong năm tới chúng ta sẽ tiếp tục được chứng kiến nhiều dự án được hoàn thiện tại đây, không chỉ tại những thành phố lớn như Thượng Hải, Bắc Kinh, Hồng Công mà còn tại những thành thố ít tiếng tăm hơn như Quảng Châu, Nam Kinh, trong số những đô thị khác. Ấn Độ và Brazil cũng đang chuyển động lên phía trước. Khi tiềm lực những quốc gia BRIC đang lớn dần và trở nên cường tráng hơn, nhiều dự án sẽ được khởi công tại đó.

Hệ thống kinh tế khỏe khoắn của Brazil dẫn đến sự tăng trưởng khó tin của thị trường văn phòng, là nơi một đòi hỏi cực cao đồng nghĩa với những giá thành lớn. Với World Cup 2014, quốc gia này sẽ đi qua một tiến trình đổi mới về cơ sở hạ tầng quan trọng; sẽ là những sân bay mới, những tiện nghi thể thao-tất nhiên, vẫ rất nhiều nhu cầu khách sạn. Một số đề xuất sân vận động đã được đưa ra, và hai công trình văn hóa đã

5 - Do SOM thiết kế, **tháp Pearl River** ở Quảng Châu (Trung Quốc) sẽ là một trong những tòa nhà có hiệu quả năng lượng nhất thế giới. Với 71 chức năng và một mảnh đất 2.3 triệu m2, Pearl Tower đặt ra một biểu tượng mới về thiết kế bền vững. Công trình kết hợp những công nghệ tối tân nhất về sự bền vững và kĩ thuật, mà một thiết kế trong bản thân nó, và qua hình dạng tòa nhà, giúp sản sinh năng lượng bằng cách đẩy gió qua những tuốc bin đặt trong tòa nhà.

6 - Rạp hát **Theatre de l'Archipel** ở Perpignan (Pháp) được Jean Nouvel thiết kế sẽ được khánh thành trong 2011. Phương án hết sức hiện đại, và vật liệu và màu sắc được lựa chọn để phối hợp với kiến trúc vùng Catalan truyền thống.

*8 - **Viện bảo tàng Vận tải bên sông Glasgow** (Scotland) được thiết kế bởi Zaha Hadid và an tọa nơi mà dòng sông Kelvin chảy vào Clyde. Công trình là việc nhắc lại mối liên hệ động lực học và luồng nước từ thành phố tới dòng sông. Mở rộng và biến đổi phương án giúp bảo tàng ăn khớp với khung cảnh xung quanh.*

*7 - **Bảo tàng Khoa Học MUSE** được thiết kế bởi Renzo Piano, là công trình chính của khu tái phát triển 11ha thuộc địa điểm nhà máy Michelin trước đây tại Trento (Ý). Tòa nhà, một hệ thống khu vực và các khu trống, được nhấn mạnh vào việc đùa giỡn với ánh sáng và bóng tối. Dự án đặc biệt chú ý tới hiệu suất năng lượng khi nó liên quan tới vật liệu và thiết kế.*

được thông báo khánh thành tại Rio De Janerio trong 2012, bảo tàng Hình Ảnh và Âm Thanh của Diller, Scofidio và Renfro, bảo tàng Tương Lai của Calatrava.

Nhìn chung, Châu Mỹ La Tinh đã trở thành một mục tiêu thú vị không chỉ cho những nhà đầu tư các nước mà còn dành cho kiến trúc sư. Rất nhiều kiến trúc sư quốc tế bao gồm Foster, Libeskind, Vinoly, Calatrava, Pelli, KPF và Diller, Scofidio và Renfro, trong số những tên tuổi khác, đang tạo nên phương pháp của họ để tìm ra một số dự án nhỏ hơn nhưng không kém phần hấp dẫn. Hai người khổng lồ, Brazil và Mexico đã giành được rất nhiều sự chú ý ban đầu, nhưng còn hơn bị ép buộc.

Sự phung phí kiến trúc xảy ra trong giai đoạn bùng nổ tại Trung Đông đã tạm lắm xuống, và chúng ta không nên nghĩ tới một Burj Khalifa trong lúc này, mà còn có một vài những công trình thú vị đang nhận được chờ đợi lớn lao. Giới hạn về tài nguyên trên thực tế dường như đem lại những giải pháp đáng kể và sáng tạo hơn trên nhiều phương diện. Với những ràng buộc chặt chẽ hơn và

*9 - Với thiết kế của Foster and Partners, **Khu chợ Trung Tâm Aldar** thuộc Abu Dhabi (UAE) bị biến đổi và hiện đại hóa trong một khu vực sôi động với việc bán lẻ, căn hộ và khách sạn, với những sự tái cơ cấu và phù hợp với những công nghệ và ngữ cảnh truyền thống.*

10 - Trạm không gian đầu tiên trên thế giới - Spaceport America - ở New Mexico (Mỹ), được thiết kế bởi Foster and Partners, đã được lên lịch để khánh thành trong năm tới. Phương án là bền vững dựa trên chứng chỉ LEED Bạch Kim và bị ảnh hưởng bởi xung quanh. Được tổ chức thành một dự án vừa phải và có hiệu quả cao, thận trọng cân bằng tầm ảnh hưởng và lĩnh vực công với sự riêng tư khi nó hòa nhập những không gian cho khách tham quan và phi hành gia.

giảm bớt tiềm năng, chúng ta nên tập trung hơn vào những ý đồ, hiệu quả, và chi tiết, thay vì quy mô, độ cao và số lượng. Việc sáng tạo tới trong bất kỳ kích cỡ, và sự khan hiếm đem lại những tài năng hết sức khéo léo.

Ngành kiến trúc đã đi chậm trong giai đoạn này, và phải mất đi rất nhiều nỗ lực và nhiệt huyết nhằm lấy lại ổn định, nhưng nhiều điều đang được nhận thấy khả quan hơn. Trong riêng thập niên vừa rồi, chúng ta đã khai thác những vật liệu mới, những công cụ chế tạo và công nghệ tin học bổ trợ cùng với rất nhiều điều đang chờ được khám phá, và tiềm năng của chúng đang được nắm bắt và triển khai triệt để. Không bị ảnh hưởng bởi khủng hoảng, sự

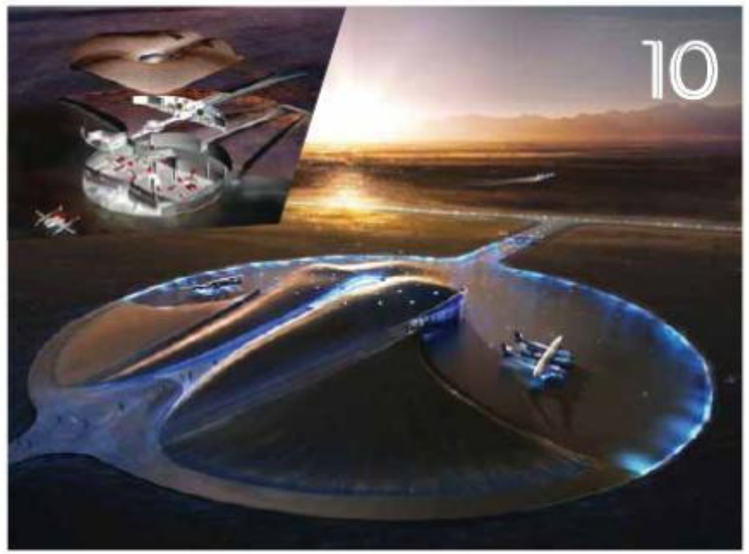

phát triển thích hợp và kiến thức thu được về tính bền vững vẫn sẽ tiếp tục sinh sôi theo cấp số nhân. Quan trọng hơn cả, điều mà chúng đã thừa hưởng từ một những năm trước mà Jacob Slevin đề cập trong bài báo của anh là *"quy mô về sự đổi mới thường cảm nhận dường như nó đã tăng tốc"*, có những khái niệm mới về công nghệ, quy trình thiết kế và sáng tạo, vẫn sẽ tiếp tục định hình nghành kiến trúc và những đối tượng của nó trong những phương cách đáng mong đợi. Mong rằng sẽ được chứng kiến trong những năm tiếp theo ngày càng nhiều những dự án vĩ đại, sau khi quá trình hồi phục từ khủng hoảng mà chúng ta sẽ bỏ lại đằng sau. ❐

GƯƠNG MẶT **TRẺ**

TẠP CHÍ QUY HOẠCH ĐÔ THỊ TRÂN TRỌNG GIỚI THIỆU NHỮNG GƯƠNG MẶT TRẺ TIÊU BIỂU TRONG NĂM 2010 Ở CÁC LĨNH VỰC KHOA HỌC, THỂ THAO, ÂM NHẠC, KIẾN TRÚC. HỌ LÀ NHỮNG TẤM GƯƠNG ĐIỂN HÌNH CHO SỰ LAO ĐỘNG KHÔNG NGỪNG, VƯỢT MỌI KHÓ KHĂN ĐỂ ĐẠT VINH QUANG CHO BẢN THÂN VÀ CHO ĐẤT NƯỚC.

NGÔ BẢO CHÂU
huy chương Fields toán học

Ngô Bảo Châu (sinh ngày 15/11/1972 tại Hà Nội) là nhà toán học Việt Nam đầu tiên giành được Huy chương Fields tại Hội nghị toán học thế giới tổ chức ở Ấn Độ vào ngày 19/8/2010 với công trình chứng minh Bổ đề cơ bản Langlands. Là sinh viên Trường Đại học Paris VI và Trường Sư phạm Paris từ năm 1992 đến năm 1994, rồi sau đó là sinh viên cao học và nghiên cứu sinh của Trường Đại học Paris XI dưới sự hướng dẫn của Giáo sư Gérard Laumon, Ngô Bảo Châu bảo vệ Luận án tiến sĩ năm 1997, trở thành nghiên cứu viên của Trung tâm Nghiên cứu Khoa học Quốc gia Pháp (CNRS) từ năm 1998, lấy bằng *Habilitation à Diriger les Recherches* (HDR) năm 2003 và sau đó được bổ nhiệm là giáo sư toán học tại Trường Đại học Paris XI năm 2004. Cũng trong năm này, ông được trao tặng giải Nghiên cứu Clay của Viện Toán học Clay cùng với Giáo sư Gérard Laumon vì đã chứng minh được Bổ đề cơ bản cho các nhóm Unita. Năm 2005, khi được 33 tuổi, Ngô Bảo Châu được nhà nước Việt Nam phong đặc cách hàm giáo sư và trở thành vị giáo sư trẻ nhất của Việt Nam tính đến thời điểm đó. Năm 2007, ông đồng thời làm việc tại Trường Đại học Paris XI, Orsay, Pháp và Viện nghiên cứu cao cấp Princeton, New Jersey, Hoa Kỳ. Trong năm 2008, ông công bố chứng minh Bổ đề cơ bản cho các đại số Lie hay còn gọi là Bổ đề cơ bản Langlands. Cuối năm 2009, công trình này đã được tạp chí Time (Mỹ) bình chọn là một trong 10 phát minh khoa học tiêu biểu của năm 2009.

LÊ BÍCH PHƯƠNG
huy chương vàng Asiad 16

Đến với võ thuật như một sự tình cờ và dự Á vận hội tại Quảng Châu (Trung Quốc), cô gái 18 tuổi người Hà Nội bỗng trở thành "người hùng" của đoàn thể thao Việt Nam tại sân chơi châu lục ASIAD 16.

Lê Bích Phương đã làm nên những điều kỳ diệu khi tiến một mạch tới trận chung kết hạng cân nữ dưới 55kg bằng những chiến thắng thuyết phục, trong đó ấn tượng nhất là trận thắng với cách biệt 8-0 trước võ sỹ Lao Un Ieng của Macau (Trung Quốc) ở bán kết. Đối thủ của Phương trong trận chung kết là đương kim vô địch thế giới Miki Kobayashi, võ sỹ người Nhật Bản, có kỹ thuật hoàn chỉnh cùng kinh nghiệm chinh chiến quốc tế dày dạn. Phương đã giành chiến thắng chung cuộc 4-3, mang về chiếc Huy chương Vàng duy nhất cho đoàn thể thao Việt Nam.

Vượt qua những "đỉnh dốc" để chạm tới vinh quang, năm 2010 là năm khó quên đối với Lê Bích Phương. Sau chiến thắng tại sân chơi châu lục, Phương lại lao vào những ngày tháng rèn luyện gian khổ để tiếp tục hoàn thiện mình và cố gắng bảo vệ danh hiệu vô địch Á vận hội cũng như chinh phục những đỉnh cao mới.

Trần Nguyễn Uyên Linh

Thần tượng âm nhạc Việt Nam 2010

Quê gốc Thái Bình nhưng Uyên Linh lại sinh ra và lớn lên tại TPHCM. Theo một người bạn học của Linh kể lại, ngay từ nhỏ, Uyên Linh là cô bé cá tính, học rất giỏi nhưng cũng rất thích ca hát.

Năm 2008, Linh quyết tâm theo đuổi con đường âm nhạc của mình khi đăng ký thi cả hai cuộc thi lớn là Sao Mai điểm hẹn và Thần tượng Âm nhạc Việt Nam (Vietnam Idol). Ở Vietnam Idol thì Linh bị loại trước khi nhận được vé vào tham dự top 100, còn tại Sao Mai điểm hẹn thì Linh dừng lại ở vòng Chung kết khu vực miền Bắc. Những thất bại trên không làm nản lòng cô sinh viên Học viện Ngoại giao. Uyên Linh đã tìm cách có được những video clip về mình cũng như những lời nhận xét của ban giám khảo để nghe và để luyện giọng. Không có ai chỉ dẫn góp ý, Linh tự nghe tự thẩm thấu để nắm bắt cái hồn ca khúc theo ý mình và tìm cách thể hiện nó theo cách riêng mà cô cho là hay.

Sau khi tốt nghiệp Học viện Ngoại giao năm 2010, Linh tiếp tục đăng ký dự thi Vietnam Idol. Lần này, trước khi được nhận vé vàng vào top 100, trường hợp Uyên Linh đã gây ra bất đồng giữa các thành viên giám khảo. Rất may sau khi tranh cãi, các giám khảo đã thống nhất sẽ cho Linh một cơ hội. Và từ cơ hội này Linh mới dần có những sự bứt phá cần thiết để rồi tỏa sáng.

Giờ đây trở thành Thần tượng Âm nhạc Việt Nam 2010, Uyên Linh đã thực sự thỏa mãn ước mơ làm ca sỹ của mình. Danh hiệu này sẽ giúp Linh thuận lợi hơn rất nhiều trên con đường phát triển sự nghiệp.

NEW BAMBOO FACADE

Võ Trọng Nghĩa

Kiến trúc sư của Vietnam Pavilion tại Expo 2010

Tại Hội chợ Triển lãm thế giới 2010 (World Expo 2010) diễn ra tại Thượng Hải (Trung Quốc) từ 1/5 đến 31/10/2010, kiến trúc sư Võ Trọng Nghĩa cùng với những cộng sự của mình thiết kế Pavilion Việt Nam với hai mục tiêu là vừa gây ấn tượng bằng bản sắc riêng của đất nước mình tại World Expo 2010, vừa tiết kiệm chi phí. Là kiến trúc sư nổi tiếng với các thiết kế bằng tre và tấm vông độc đáo, mang đậm tính giao hòa giữa con người và thiên nhiên và đoạt nhiều giải thưởng quốc tế, ý tưởng chính được Võ Trọng Nghĩa đưa ra là bao phủ toàn bộ công trình bằng tre để làm biến mất hiện trạng nhà kho bằng thép (ngang 18m, dài 50m, cao 9m) với trên dưới khoảng 5 vạn cây tre do ban tổ chức cung cấp.

Gian trưng bày của Pavilion Việt Nam thể hiện sáu nội dung chính là đô thị hoá với sự phát triển kinh tế xã hội; Hà Nội xưa - nay - ngày mai; di sản văn hoá tiêu biểu ở các thành phố lớn của Việt Nam gắn với phát triển du lịch; đô thị hoá và tiềm năng phát triển của Việt Nam; đô thị hoá và các thách thức của Việt Nam; hợp tác quốc tế của Việt Nam trong phát triển đô thị.

Hướng tới Đại lễ 1.000 năm Thăng Long - Hà Nội, Pavilion Việt Nam tập trung vào hình ảnh Hồ Gươm với logo thủ đô Hà Nội, các công trình đặc trưng của Hà Nội và khu trưng bày các hiện vật đặc trưng cho ba vùng văn hoá tiêu biểu là Văn hoá Đông Sơn, Văn hoá Sa Huỳnh và Văn hoá Óc Eo. Ngoài ra có Khu quảng bá các di sản của Việt Nam với trọng tâm là Di sản thiên nhiên Vịnh Hạ Long.

Võ Trọng Nghĩa tâm sự: *"Với tất cả*

những gì thuộc về văn hóa, văn minh đặc trưng nhất của Việt Nam được tương tác với nhau trong ngôi nhà này, du khách sẽ có dịp tìm hiểu về lịch sử, văn hóa của đất nước Việt Nam trong quá khứ cũng như sự phát triển đô thị song hành với ý thức bảo vệ môi trường ở hiện tại và tương lai...".

Chủ - Môn - Táo

TỪ PHONG THỦY CỔ TRUYỀN ĐẾN KIẾN TRÚC HIỆN ĐẠI

Ảnh: Karador

KTS. PHẠM CƯƠNG

Giống như nhiều môn khoa học khác, Phong thủy học luôn có một hệ thống những quy luật, những nguyên tắc bất biến qua bao thời gian vẫn còn nguyên giá trị. Phong thủy không phải là cái gì đó cũ kỹ và cứng nhắc như nhiều người vẫn lầm tưởng. Trải qua hàng nghìn năm với nhiều bước thăng trầm, Phong thủy đã có nhiều biến đổi để phù hợp với hoàn cảnh sống của con người. Trong Phong thủy học, ba yếu tố là Chủ - Môn - Táo (phòng chủ nhà, bếp, cửa ra vào) luôn là yếu tố đặc biệt cần coi trọng. Những yếu tố này không chỉ được thừa nhận như những yếu tố tiên quyết trong trường phái *Dương Trạch Tam Yếu* mà trong Huyền Không Học hay Bát trạch Phong thủy đều dựa vào và coi đó là yếu tố then chốt để luận đoán cát hung trong một căn nhà, hay một đối tượng xem xét của Khoa Phong thủy. Trong kiến trúc hiện đại, Chủ - Môn-Táo đã có nhiều thay đổi khác trước. Vì vậy mà những quan niệm về Chủ-Môn-Táo trong Phong thủy xưa cũng nên nhìn nhận thấu đáo hơn trước khi ứng dụng cụ thể vào thực tiễn cuộc sống. Bài viết sau đây sẽ xem xét các yếu tố PHÒNG NGỦ, BẾP VÀ HƯỚNG NHÀ trong cái nhìn so sánh giữa Phong thủy cổ truyền và kiến trúc hiện đại.

PHÒNG NGỦ

Có tới một phần ba cuộc đời con người trôi qua trong giấc ngủ. Giấc ngủ giúp chúng ta nghỉ ngơi, thư giãn và tái tạo lại nguồn năng lượng sau những giờ làm việc căng thẳng, mệt nhọc. Không chỉ vậy, chiếc giường ngủ trong phòng còn là nơi gắn bó tình cảm vợ chồng nồng ấm, nơi khởi nguồn những giấc mơ nuôi dưỡng tâm hồn mỗi thành viên trong gia đình. Chính vì vậy, cùng với lịch sử của môn Phong thủy từ hơn hai ngàn năm trước, và cho đến cả những năm đầu của thế kỉ thứ 21 vai trò và ý nghĩa của phòng ngủ không hề thay đổi. Nó được coi là yếu tố có quan hệ mật thiết tới sức khỏe của chủ nhân, thậm chí theo các phong thủy gia, nó còn có vai trò nhất định tới *hưng, suy, thành, hại* của con người. Do vậy việc sắp đặt không gian phòng ngủ luôn được coi trọng là thế để tạo nên một môi trường hoàn hảo cho sự thư giãn tối ưu nhất.

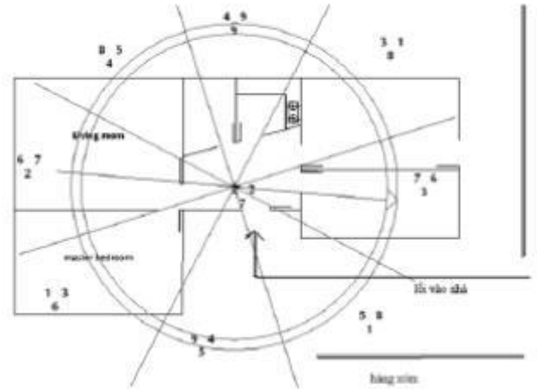

Hướng giường ngủ với khoa học hiện đại

Trong thuật Phong thủy, hướng và vị trí là hai yếu tố quan trọng hàng đầu. Phòng ngủ là không gian cần sự yên lành tất yếu phải tuân theo nguyên tắc bố trí ở những cung tốt và hướng tốt so với bản mệnh của gia chủ hay còn gọi là "tọa cát hướng cát". Đối với hướng giường ngủ thì hiện nay có hai ý kiến khá khá mâu thuẫn người lấy hướng chân để tính Phong thủy, người chọn hướng đầu để tính cát, tính hung. Tuy nhiên, nếu xem xét toàn bộ cơ thể con người ta thấy rõ ràng ở đầu con người ta luôn tập trung nhiều cơ quan quan trọng. Có thể kể ra như trung khu thần kinh, bách hội huyệt đều là những cơ quan trọng yếu của cơ thể và hệ thần kinh thì ảnh hưởng lớn thế nào đối với giấc ngủ. Do đó, việc nhìn nhận hướng giường trong Phong thủy với phương án tính hướng đầu giường sẽ hợp lý hơn cả.

BẾP

Trong một ngôi nhà, gian bếp có vai trò rất đáng kể, đó không chỉ nơi diễn ra các hoạt động liên quan đến ăn uống, không gian bếp còn là nơi giao lưu, gặp mặt của các thành viên trong gia đình. Dưới góc độ Phong thuỷ, gian bếp tượng trưng cho tài lộc và cũng là nơi mang dưỡng khí cho gia đình, cổ nhân xưa có câu "Hoạ tòng khẩu xuất, bệnh tòng khẩu nhập" nên chuyện ăn uống hay khâu chế biến, nấu nướng mà cụ thể là tổng thể của một gian bếp toàn diện phải được coi trọng dầu là thời kì nào, chế độ nào đều không đổi. Bếp quan trọng vậy do đó hướng bếp và vị trí bếp là những yếu tố then chốt để cấu thành nên tính của một gian bếp là cát hay hung vậy!

Hướng bếp – muôn hình vạn trạng cách hiểu

Xã hội hiện đại phát triển, những tri thức mới và công nghệ mới kéo theo nhiều kiểu bếp ra đời. Thời xa xưa thấy Phong thủy với phương thức bếp than bếp củi, họ vẫn tính hướng bếp theo hướng của đường đưa nhiên liệu vào bếp. Có vẻ như tri thức của khoa Phong thủy vẫn chưa theo kịp tiến trình này của xã hội tân tiến. Những lý thuyết về đường đưa nhiên liệu thật khó có thể tìm ra hướng bếp đối với những trường hợp đường dẫn năng lượng là dây ga, nếu đường có uốn éo thì việc xác định đúng là nhiệm vụ bất khả thi. Từ đó khiến cho người muốn tìm hiểu về phong thủy cảm thấy rất lúng túng để tìm ra một hướng bếp đúng đắn cho mình. Một số quan niệm

Ảnh: Lê Minh

www.xaydungso.com

Ảnh: Lê Minh

khuyên tính hướng bếp là hướng của nút vặn công tắc ga. Nhưng khi gặp trường hợp nút điều khiển nằm ngay trên mặt bếp hướng thẳng lên trời thì lại chưa tìm được lời giải thích hợp lý. Để có được lời giải, trước hết chúng ta nên hiểu sự vận hành chính là quá trình nạp khí cho bếp. Trong Phong thủy, sự tương tác vận động, hay giao tiếp giữa con người với khu bếp tạo nên khí, bếp được nạp khí chính là do con người. con người như vật thể sống truyền năng lượng cho căn bếp vậy. Vì vậy có thể coi hướng bếp là hướng nhận thao tác của người nấu, tức là hướng ngược lại với mặt người nấu. Nói cách khác, hướng bếp là hướng lưng của người nấu. Khi đã nắm bắt rõ khái niệm hướng bếp thì cho dù bếp thay đổi đến đâu, có hiện đại đến thế nào, ta vẫn có thể tìm ra hướng một cách dễ dàng.

Tọa cát hay tọa hung ?

Trong sách ***Bát trạch minh cảnh***- một tác phẩm kinh điển và coi là sách gối đầu giường của các Thày Phong thủy cho rằng bếp nên "tọa hung hướng cát", nghĩa là phải đặt ở vị trí xấu và nhìn ra hướng tốt. Tuy nhiên, quan niệm này hiện nay cần phải có những điều chỉnh cho phù hợp với thời đại. Từ xa xưa, con người ta thường sử dụng các nhiên liệu như rơm ra, than, củi để đun nên khu bếp thường là không gian nhiều khói bụi, ô nhiễm. Điều này khiến cho bếp thường được đặt ở những vị trí xấu. Vì lẽ đó lý thuyết phong thủy cho rằng những thứ gì xấu, ô nhiễm nên đặt ở vị trí xấu đối với gia chủ để lấy xấu để chế ngự xấu hay còn gọi là "dĩ độc trị độc"! Tuy nhiên, trong xã hội hiện đại công nghệ hiện đại và cả thói quen sống nữa khiến cho tính chất khu bếp đã thay đổi không còn như xưa nữa. Khoa học hiện đại và công nghệ tiên tiến đã khiến gian bếp trở nên sạch sẽ, gọn gàng và không còn ô nhiễm như xưa. Chính vì vậy, mà ngày nay bếp nên được đặt ở những phương vị tốt để nghênh đón điều lành sẽ hợp lý hơn, tức là bếp luôn phải "tọa cát hướng cát". Ngoài ra có thể sử lí đường thoát mùi hay ống thông hơi cho nhà bếp khi thoát ra phía ngoài đặt tại những phương vị xấu hay cuối hướng gió để trừ khử cái xấu.

CỬA

Khí là một khái niệm đặc thù trong khoa Phong thủy hay những bộ môn khác của nền Văn hóa Phương đông. Phong thủy của một quốc gia người ta đề cập tới khí sông khí núi, phong thủy của một thành phố đặc biệt quan trọng bởi các con đường bởi nó là yếu tố then chốt làm nên cấu trúc của một thành phố cũng như vai trò dẫn khí phân bổ tới từng khu vực trong nội đô, tới ngôi nhà hay từng công trình. Đối với một đối tượng nghiên cứu cụ thể như một ngôi nhà, cửa chính hay còn gọi là Đại môn là không gian giao tiếp đầu tiên, đó là nơi liên hệ giữa hai yếu tố nội và ngoại, ngoài ra nó còn là vai trò then chốt trong việc nạp khí cho ngôi nhà. Ngoài cửa chính các hành lang cầu thang và các cửa phòng, cửa hậu chính là những nơi có nhiệm vụ giúp điều tiết luồng năng lượng trong căn nhà của chúng ta. Vì thế, không thể bàn cãi vai trò cực kì quan trọng của **cửa** trong một ngôi nhà. Ngoài ra, cửa là một trong những yếu tố giúp định vị hướng nhà một yếu tố tối quan trọng theo Phong thủy cổ truyền.

Hướng nhà chung cư - những ngộ nhận chưa đúng

Kiến trúc hiện đại phát triển lên tầm cao cùng với đó là xu hướng tất yếu của đô thị hóa và loại hình nhà chung cư. Việc xác định hướng cho một ngôi nhà nói chung và căn hộ chung cư nói riêng là một việc cần làm và có ý nghĩa quan trọng theo Phong thủy. Nhiều người cho rằng, hướng của căn hộ chính là hướng cửa sổ, cửa ra ban công nơi có nhiều nắng, gió đo khoảng không gian tiếp xúc trực tiếp ngoại cảnh. Qua thực tế và kinh nghiệm cá nhân, cách tính này không chính xác. Những quan niệm trên đã nhầm lẫn khi coi những yếu tố về nắng về gió hay không khí là yếu tố tạo nên "khí" trong Phong thủy. Thực tế không phải vậy. "Khí" được tạo thành bởi sự vận động và tương tác của con người với căn nhà. Một giả định đơn giản cũng chỉ rõ điều này. Nếu chúng ta bịt tất cả cửa sổ, sử dụng cửa chính thì vẫn có thể sinh hoạt được, dù thật bất tiện, khó khăn. Nhưng nếu chúng ta bịt cửa chính thì chắc chắn căn hộ đó không thể vận hành được. Vì vậy, hướng của căn hộ phải được tính bởi hướng cửa ra vào của căn hộ. Phong thủy xưa có câu "Khai môn lập hướng" chính là nói về ý này.

Bên cạnh việc xác định phương vị, thì việc xác định số đo hướng của căn hộ chung cư bằng la bàn là điều mà thực tế khác nhiều so với lý thuyết, đôi khi sử dụng la bàn để đo hướng đối với nhà chung cư lại cho ra những kết quả không dùng được! Nhà chung cư với những đặc thù do kết cấu thường rất nhiều lõi cốt thép với từ tính cao hơn các nhà biệt thự hoặc đất phân nền gấp nhiều lần, do vậy dễ làm sai lệch kim la bàn dẫn đến việc xác định hướng không chính xác. Kinh nghiệm là không chỉ đo ở nhiều vị trí khác nhau, cả ở trong lẫn bên ngoài căn hộ và toà nhà mà những công cụ như bản đồ vệ tinh là những công cụ không thể bỏ qua để quyết xác một thông số đầu vào chính xác.

Hướng cửa xấu có nên ở hay không ?

Trong suy nghĩ của phần đông những người có nhu cầu chọn đất làm nhà hay mua nhà xây sẵn, thường vẫn muốn biết hướng của miếng đất hay căn nhà ấy có hợp với tuổi của mình hay không và đôi khi bỏ qua những yếu tố khác. Với Phong thủy học chân chính đây là một quan niệm khá cứng nhắc. Hướng nhà chỉ là một trong rất nhiều yếu tố cần được quan tâm, xem xét. Bởi lẽ, hướng nhà có tốt nhưng không hay về cấu trúc bên trong, ngoại cảnh hay thời vận không tốt thì căn nhà đó cũng không phải đã chuẩn theo Phong thủy học. Bên cạnh đó, đối với căn nhà hướng nhà xấu thuật Phong thủy luôn có những phương án để hóa giải những bất lợi đó. Chẳng hạn như có thể sắp đặt được hướng bếp, hướng ban thờ, hướng giường ngủ tốt sẽ khắc chế được hướng nhà xấu. Hướng cửa chỉ là một trong ba yếu tố làm nên cái gọi là CHỦ-MÔN-TÁO là những yếu tố cần thiết và tối quan trọng trong Phong thủy. Xấu một thứ ta dùng các thứ khác để hóa giải. Phong thủy gọi là "đa cát chế thiểu hung" hay nói theo nghĩa hiện đại một người xấu chơi với một tập thể tốt... cũng sẽ thành tiến bộ! Rõ ràng trong quá trình chọn lựa nơi định cư không nên vì lý do "không hợp hướng" để rồi kén chọn quá đà mà bỏ lỡ những cơ hội để có một nơi an cư lạc nghiệp.

Dưới ánh sáng của khoa học hiện đại, môn Phong thủy ngày càng gần gũi và cụ thể hơn với cuộc sống con người. Tuy nhiên, chúng ta không chỉ ứng dụng mà phải biết kế thừa và phát triển bộ môn khoa học cổ xưa này. Những yếu tố cũ kỹ và lạc hậu cần phải loại bỏ đồng thời cần phải tiếp tục nghiên cứu, bổ sung những kiến thức mới để nâng cao tính ứng dụng của Phong thủy cũng như hoàn thiện hơn cho phù hợp với công nghệ, với thời đại. Phong thủy là một khoa được sinh ra trong lòng cuộc sống và vì cuộc sống nên nó cũng biến hóa và phải biến hóa sao cho phù hợp với xã hội. Đó chính tiêu chí ***lấy bất biến ứng vạn biến*** của khoa Phong thủy nói riêng và Dịch học nói chung.❐

Ảnh Lê Minh

SÁCH HAY

HÀ NỘI
TIỂU SỬ MỘT THÀNH PHỐ

"Hà Nội: Tiểu sử một thành phố" là cuốn sách nằm trong Tủ sách "Thăng Long-Hà Nội nghìn năm văn hiến"-công trình chào mừng Hà Nội vào thời khắc nghìn tuổi. Được dịch từ cuốn "*Hanoi: Biography of a city*" của GS.TS William Stewart Logan, Đại học New South Weles, Sidney, Australia, Chủ tịch Quỹ Di sản và quy hoạch của UNESCO, cuốn sách này cũng được nhiều nhà nghiên cứu và người yêu Hà Nội chờ đón...

Như tên gọi, công trình này đúng là "tiểu sử " một thành phố, một tiểu sử khá chi tiết và trải đều suốt một thiên niên kỷ. Dư luận quốc tế đã đánh giá đây là "cuốn sách đầu tiên vạch ra lịch sử của kết cấu một đô thị từ nguồn gốc của nó cách đây một ngàn năm trước" (Google books). Với biểu thời gian được xác định từ triều đại các vua Hùng (2879 TCN) đến kỷ niệm Hà Nội nghìn năm tuổi (2010), cuốn sách dẫn người đọc đi qua gần 400 trang với 8 chương từ "*Ý thức hệ, ký ức và ý nghĩa di sản*", "*Thăng Long, thành phố Rồng bay, Hà Nội thời kỳ tiền thuộc địa và những dấu ấn Trung Hoa*"... cho tới "*Đổi mới và Hà Nội những năm 1990*", "*Hà Nội đối mặt với thiên niên kỷ mới*".

Tác giả là một nhà khoa học nghiêm túc và nhiệt huyết, một người "quan sát từ bên ngoài". Chính điều đó giúp cuốn sách đem đến một sự trải nghiệm mới mẻ cho độc giả, với khá nhiều điểm nhìn khách quan, sắc sảo và sáng tỏ hơn người trong cuộc. Tuy đôi chỗ còn chưa thật thấu đáo hoặc trùng hợp với quan điểm của chúng ta, nhưng khoa học, văn hóa cần mở cửa để đón những ngọn gió mới; để cùng thảo luận về những thông tin luận điểm đã nêu lên... Hẳn đấy cũng là điều mong muốn của người viết sách.

Công việc nghiên cứu phục vụ cho cuốn "*Hà Nội: Tiểu sử một thành phố*" được tiến hành ở nhiều địa điểm (Hà Nội, Paris, Aix-en Provence, Moscow, Melbourne...). Qua nhiều năm, tác giả đã nhận được sự tham gia giúp đỡ của các chuyên gia kiến trúc, lịch sử... thuộc các tổ chức hữu quan của Hà Nội, Việt Nam, sự ủng hộ, khuyến khích của Tổ chức UNESCO, của Đại sứ quán, trường đại học nhiều nước... Chỉ riêng vấn đề này thôi, ông đã làm cho Hà Nội thêm một lần trở thành tâm điểm chú ý, nghiên cứu của nhiều nhà khoa học, nhiều tổ chức văn hóa thế giới. Đó là một cầu nối vô hình, hữu hiệu cho sự hiểu biết của thế giới đối với Thủ đô của chúng ta.

Bên cạnh đó là sự nỗ lực không mệt mỏi của tác giả như lời tự bạch: "*Gia đình tôi đã kiên nhẫn rằng chịu với nhiều chuyến đi ra nước ngoài của tôi để thu thập tư liệu cho cuốn sách*". Tất cả "*đã chia sẻ niềm phấn khích cùng tôi đối với Hà Nội và Việt Nam*".

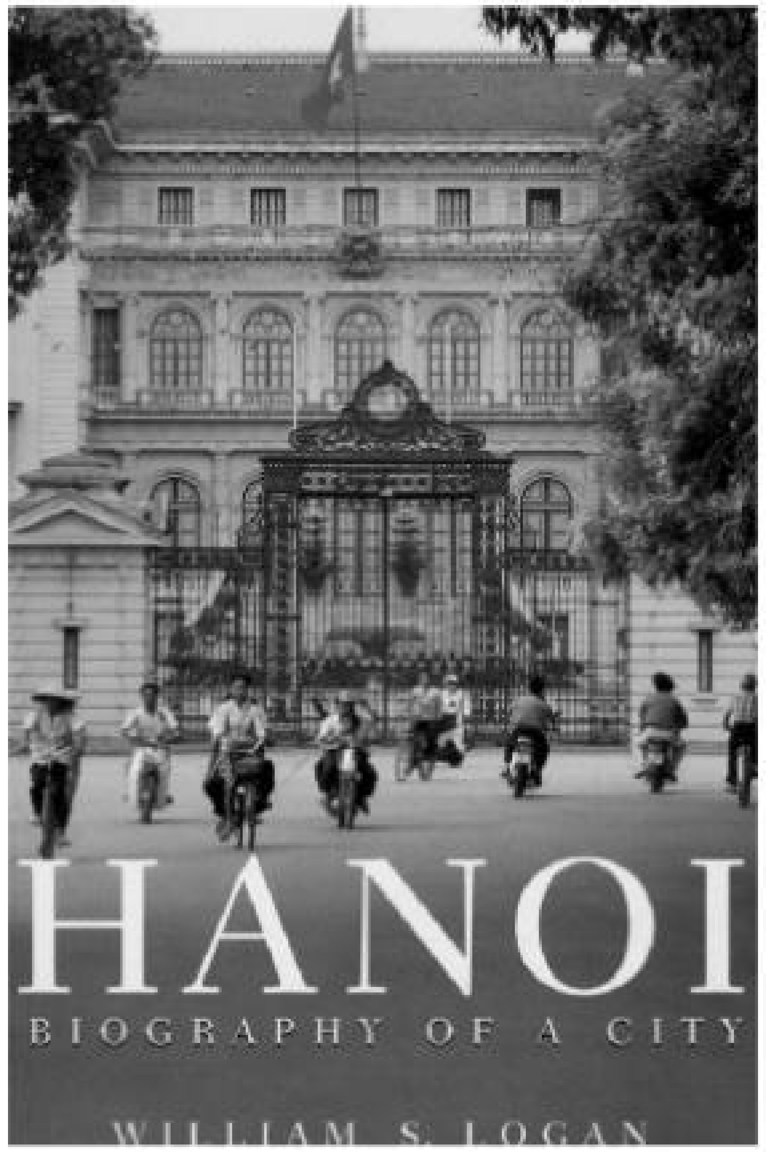

Và Hà Nội đã hiện ra với rất nhiều hình ảnh gần gũi, thân thương nhưng cũng đầy bất ngờ, mới mẻ. Trong đó có câu chuyện về việc trùng tu Ô Quan Chưởng qua các thời kỳ cũng như xác nhận hình dáng gốc của chiếc cổng này qua các tài liệu nước ngoài. Hay nghi vấn về tác giả thiết kế cầu Doumer (Long Biên) là Công ty Hãng Eiffel chứ không phải Gustave Eiffel... Và nhiều nữa những thông tin thú vị ngồn ngộn những sự kiện lịch sử, diễn tiến đời sống, văn hóa, xã hội dưới cái nhìn của W.S Logan khiến chúng ta thêm hiểu, thêm yêu Hà Nội. Trong đó, nổi bật lên là những thông tin, phân tích về vấn đề quy hoạch, bảo vệ di tích với thông điệp: "*Ở Hà Nội, cũng như các đô thị khác của Việt Nam, điều thiết yếu là nhu cầu hiện đại hóa cần được thừa nhận. Bảo vệ di sản không nên có nghĩa là hạn chế người dân Hà Nội tiếp tục sống trong những điều kiện dưới mức tiêu chuẩn. Cần phải tạo nên một sự cân bằng giữa việc duy trì những mối liên hệ với quá khứ và việc mở đường cho một tương lai xán lạn hơn*".

CHÂN DUNG

KTS LÃ THỊ KIM NGÂN
NỮ VIỆN TRƯỞNG VIỆN QUY HOẠCH XÂY DỰNG HÀ NỘI

KTS Lã Thị Kim Ngân tốt nghiệp khoa Kiến trúc, Đại học Kiến trúc Hà Nội năm 1979. Năm 2001, chị tốt nghiệp Thạc sỹ chuyên ngành Quản lý đô thị; tham gia các khoá đào tạo ngắn hạn tại Australia (1990), Singapore (1998), Seoul và Singapore (2002), Belgium (2007)...

Ths.KTS Lã Thị Kim Ngân lựa chọn cho mình con đường sự nghiệp gắn với lĩnh vực quy hoạch đô thị. Chị đã trải qua các vị trí từ cán bộ thiết kế, chủ trì, chủ nhiệm, trưởng phòng rồi Phó viện trưởng Viện Kiến trúc, Quy hoạch đô thị và nông thôn (Bộ Xây dựng) - cơ quan mà chị đã gắn bó trong suốt 27 năm. Hiện nay chị là Viện trưởng Viện Quy hoạch xây dựng Hà Nội, trực thuộc Thành phố Hà Nội. Ngoài ra, chị còn tham gia nghiên cứu khoa học, giảng dạy và hướng dẫn nhiều sinh viên tốt nghiệp của khoa Quy hoạch Trường đại học Kiến trúc Hà Nội.

Gần 30 năm, một chặng đường dài, kiên định và giành hết trí lực với sự nghiệp quy hoạch đô thị, dưới sự dìu dắt chỉ bảo của nhiều thế hệ bậc thầy cùng với các đồng nghiệp, chị đã được trải nghiệm qua nhiều môi trường hành nghề, từ những vùng biên giới nơi địa đầu Tổ quốc, các tỉnh trung du đồng bằng, suốt dải miền Trung, Nam Trung bộ, tới các tỉnh đồng bằng sông cửu Long,...

Ths.KTS Lã Thị Kim Ngân là chủ nhiệm của nhiều đồ án quy hoạch chi tiết khu đô thị, khu du lịch như: Quy hoạch bảo tồn phát huy giá trị di sản vịnh Hạ Long, Quy hoạch hệ thống thiết chế văn hóa tỉnh Thừa Thiên Huế, Quy hoạch hệ thống đô thị tỉnh Thừa Thiên Huế, Quy hoạch chung các thành phố lớn như Huế, Đà Nẵng, Bắc Ninh, Bắc Giang, Vĩnh Long, Hạ Long, Cẩm Phả, Hà Đông, các đô thị An Khánh, Quốc Oai, Ngọc Liệp ..., Quy hoạch vùng biên giới Việt - Trung, vùng kinh tế trọng điểm miền Trung; chỉ đạo các Quy hoạch xây dựng vùng thành phố Hồ Chí Minh, vùng Đồng bằng sông Cửu Long, Quy hoạch vùng biên giới Việt Nam – Campuchia và nhiều quy hoạch hệ thống đô thị vùng tỉnh, quy hoạch chung đô thị, quy hoạch khu kinh tế, quy hoạch chi tiết một số tỉnh; chỉ đạo nghiên cứu dự thảo Quy chuẩn xây dựng Việt Nam; chỉ đạo nhóm nghiên cứu trong phạm vi Hà Nội cũ trong vai trò phối hợp với Viện Kiến trúc, Quy hoạch đô thị và nông thôn, Bộ Xây dựng và Liên danh PPJ lập Quy hoạch chung xây dựng thủ đô Hà Nội đến năm 2030 tầm nhìn 2050.

Ths.KTS Lã Thị Kim Ngân đã được phong tặng Chiến sỹ thi đua toàn quốc 2008, bằng khen của Thủ tướng Chính Phủ, Bộ trưởng Bộ Xây dựng, UBND Thành phố Hồ Chí Minh, UBND tỉnh Thừa Thiên Huế, UBND tỉnh Bắc Ninh về những đóng góp cho công tác quy hoạch đô thị.

Ths.KTS Lã Thị Kim Ngân hiện là ủy viên thường vụ ban chấp hành Hội Kiến trúc sư Việt Nam khóa 2010-2015, ủy viên Đoàn chủ tịch Hội Quy hoạch phát triển đô thị Việt Nam khóa 2010-2015, Phó chủ tịch Hội Quy hoạch phát triển đô thị Thành phố Hà Nội, ủy viên ban chấp hành Hội kiến trúc sư Thành phố Hà Nội.

Mong muốn khát khao xây dựng một Viện Quy hoạch có thương hiệu, có tính chuyên nghiệp luôn là nỗi trăn trở của chị. Người phụ nữ có vóc dáng nhỏ bé ấy, luôn tìm cho mình một chốn bình dị với những công việc dọn dẹp nhà cửa, nấu ăn, chăm sóc gia đình để tự làm cân bằng sau những áp lực chốn công sở.

NGHỊ QUYẾT HỘI NGHỊ ĐOÀN CHỦ TỊCH LẦN THỨ 3
HỘI QUY HOẠCH PHÁT TRIỂN ĐÔ THỊ VIỆT NAM

Thực hiện Nghị quyết của Ban chấp hành Trung ương Hội Quy hoạch phát triển đô thị Việt nam, ngày 09 / 12 / 2010 tại Hà Nội. Hội Quy hoạch Phát triển Đô thị Việt Nam đã tiến hành Hội nghị Đoàn Chủ tịch lần thứ 3 Khóa III nhiệm kỳ 2009-2014.

Tham dự Hội nghị có 16 Ủy viên Đoàn Chủ tịch Trung ương Hội, 11 đồng chí vắng mặt có lý do. Đồng chí Trần Ngọc Chính, Chủ tịch Hội đã chủ trì Hội nghị. Hội nghị đã nghe báo cáo sơ kết hoạt động năm 2010 và chương trình công tác năm 2011 của Hội Quy hoạch Phát triển Đô thị Việt Nam.

Hội nghị đã tiến hành thảo luận và nhất trí thông qua:

1. Báo cáo Tổng kết hoạt động năm 2010 và phương hướng hoạt động công tác năm 2011 của Hội. (gửi kèm theo biên bản Hội nghị)

2. Tiếp tục củng cố, kiện toàn mạnh mẽ tổ chức các Hội cơ sở, Chi hội, phát triển thêm các Hội và Chi hội cơ sở tại các địa phương, có kế hoạch đôn đốc thu hội phí...

3. Giao cho Thường trực Đoàn Chủ tịch có kế hoạch kết hợp với thành phố Hà Nội để tổ chức Hội thảo nội dung về Quy hoạch hai bên bờ sông Hồng.

4. Tích cực tăng cường công tác tư vấn phản biện và giám định xã hội.

5. Giao cho Ban Biên tập có kế hoạch nâng cao chất lượng Tạp chí Quy hoạch Đô thị góp phần vào sự nghiệp phát triển đô thị Việt Nam.

6. Giao cho Thường trực Đoàn Chủ tịch tiếp tục tiến hành các thủ tục với UBND Thành phố Hà nội xin trụ sở làm việc của Hội.

7. Chuẩn bị chương trình đón xuân và gặp mặt cuối năm.

8. Đồng ý có chức danh Chánh Văn phòng Hội, giao thường trực Đoàn Chủ tịch chủ động triển khai.

9. Tiếp tục cải tiến và phát thẻ hội viên, nâng cao vai trò và trách nhiệm của các Hội viên đóng góp vào các hoạt động của Hội.

10. Có văn bản đề nghị Thủ tướng Chính phủ về Quyết định số 68/2010/QĐ-TTg ngày 01/11/2010 của Thủ tướng Chính phủ về việc quy định Hội có tính chất đặc thù.

11. Dự kiến hội nghị Ban Chấp hành lần thứ 3 sẽ được tổ chức tại Thành phố Hồ Chí Minh, giao cho Đoàn Chủ tịch chuẩn bị.

12. Chuẩn bị chương trình làm việc với lãnh đạo Bộ Xây dựng để trao đổi xin ý kiến chỉ đạo các hoạt động của Hội trong thời gian tới.

Hội nghị Đoàn Chủ tịch Hội Quy hoạch Phát triển Đô thị Việt Nam lần thứ 3 đã kết thúc tốt đẹp.

Bản Nghị Quyết này đã được Hội nghị nhất trí thông qua.

Ảnh Việt Khang

GÓP Ý VÀ ĐỀ XUẤT PHÂN VÙNG KIỂM SOÁT **CÔNG TRÌNH CAO TẦNG TRONG 4 QUẬN TRUNG TÂM THÀNH PHỐ HÀ NỘI**

Ngày 09/12/2010, Hội Quy hoạch Phát triển Đô thị Việt Nam đã mời các chuyên gia tham dự cuộc họp trao đổi và đóng góp ý kiến và đề xuất phân vùng kiểm soát công trình cao tầng trong 4 quận trung tâm thành phố Hà Nội dưới sự chủ trì của KTS Trần Ngọc Chính – Chủ tịch Hội.

Hội Quy hoạch Phát triển Đô thị Việt Nam đánh giá đây là văn bản quan trọng, mang tính thời sự nóng bỏng đang được xã hội hết sức quan tâm đồng thời cũng phù hợp với yêu cầu công tác quản lý quy hoạch kiến trúc của thủ đô Hà Nội.

SAU ĐÂY LÀ NHỮNG Ý KIẾN ĐÓNG GÓP CỤ THỂ:

1. Tiêu đề của văn bản đề nghị được sửa là "Quy định phân vùng kiểm soát phát triển công trình cao tầng trong khu trung tâm"

2. Về phạm vi nghiên cứu đề nghị đổi thành phạm vi áp dụng.

3. Về quan điểm đề nghị bỏ các quan điểm 2, 6, 7 (*)

4. Đề xuất phân vùng:

- Việc phân vùng kiểm soát phát triển cần mang tính khoa học và dựa trên quy hoạch phân khu, quy hoạch chi tiết và thiết kế đô thị để làm rõ các yếu tố không gian và cần có những quy định chi tiết cho từng khu vực, đặc biệt là những khu vực quan trọng như: khu vực Hồ gươm, khu vực Hồ Tây, khu vực Hoàng Thành (di sản văn hóa thế giới), khu vực Văn Miếu - Quốc Tử Giám.
- Việc phân vùng nên tham khảo các đồ án quy hoạch và các quy định trước đây đã được nghiên cứu, có kế thừa và chọn lọc các định hướng phát triển cao tầng đã được công bố.
- Đề nghị triển khai quy hoạch chi tiết khu vực hồ Tây để làm cơ sở cho việc ban hành các quy định quản lý tầng cao vì đây là khu vực có cảnh quan kiến trúc quan trọng của thủ đô.
- Khu vực sông Hồng mới được đề cập một bên bờ Nam, đề án thiết kế sông Hồng cần được tiếp tục nghiên cứu xem xét không nên đưa vào trong quy định này.
- Khu vực Văn Miếu – Quốc Tử Giám cần được làm rõ trong đề xuất phân vùng.
- Xem xét lại các cụm từ như chiều cao công trình đặc trưng, phụ cận vì dễ hiểu sai về cụm từ này.

5. Một số đề nghị:

- Ranh giới của Thủ đô Hà Nội đã được mở rộng vì vậy có điều kiện để giải tỏa các công trình cao tầng trong khu trung tâm thành phố Hà Nội. Cần có những nghiên cứu quy hoạch các công trình cao tầng trong toàn thành phố.
- Việc quản lý, tôn tạo phát triển 4 quận nội thành cần được nghiên cứu thống nhất trên cơ sở các thiết kế cụ thể và hướng dẫn cụ thể.
- Đề nghị có những đề tài nghiên cứu khoa học, nghiên cứu quy hoạch phân khu, quy hoạch chi tiết, thiết kế đô thị để làm cơ sở cho việc phân vùng kiểm soát phát triển công trình cao tầng trong khu trung tâm và tổ chức các Hội thảo khoa học để lấy rộng rãi các ý kiến của các chuyên gia và cộng đồng dân cư trước khi ban hành quy định này.
- Đề nghị văn bản này ban hành khi đồ án quy hoạch chung thành phố Hà Nội đã được Chính phủ phê duyệt.

Trên đây là một số ý kiến đóng góp dự thảo về nguyên tắc và đề xuất phân vùng kiểm soát công trình cao tầng trong 04 quận trung tâm thành phố của Hội Quy hoạch Phát triển Đô thị Việt Nam. Đề nghị Sở Quy hoạch-Kiến trúc Hà Nội xem xét.

(*) Theo dự thảo của Sở Quy hoạch - Kiến trúc Hà Nội

Ảnh KTS Nguyễn Phú Đức

www.tusach.com

Ảnh Ashui.com

DỰ THẢO CHƯƠNG TRÌNH HÀNH ĐỘNG QUỐC GIA **VỀ BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU & NƯỚC BIỂN DÂNG TẠI KHU VỰC ĐÔ THỊ**

TẠP CHÍ QUY HOẠCH ĐÔ THỊ XIN GIỚI THIỆU NHỮNG ĐIỂM TÓM TẮT VỀ CHƯƠNG TRÌNH, ĐÃ ĐƯỢC CHỈNH SỬA SAU 3 LẦN HỘI THẢO DO GS.TS.KTS LÊ HỒNG KẾ - GIÁM ĐỐC TRUNG TÂM BẢO VỆ MÔI TRƯỜNG VÀ QUY HOẠCH PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG (CEPSD) - ĐẠI DIỆN NHÓM TƯ VẤN CUNG CẤP.

Chương trình hành động của Bộ Xây dựng về ứng phó với Biến đổi khí hậu (BĐKH) đã được chuẩn bị như một *"Hướng dẫn việc hình thành các Chương trình hành động cho các Bộ và các địa phương để ứng phó với Biến đổi khí hậu"* kèm theo văn bản số 3815/BTNMT-KTTVBĐKH ngày 13 tháng 10 năm 2009 của Bộ Tài Nguyên và Môi trường.

Chương trình đề ra với các mục tiêu cụ thể: (1) Đánh giá mức độ tác động và sự tổn thương do BĐKH và NBD tại khu vực đô thị trên các vùng địa lý khác nhau theo kịch bản của Bộ Tài nguyên và Môi trường; (2) Lựa chọn và đề xuất các chính sách, kế hoạch, chương trình và các dự án đầu tư nhằm ứng phó với BĐKH và NBD tại khu vực đô thị. (3). Đề xuất *Chương trình hành động quốc gia* tại khu vực đô thị và các chương trình liên quan để lồng ghép vào trong các kế hoạch của Bộ Xây dựng và các Bộ liên quan khác.

Những thay đổi lớn và ứng phó

Theo kịch bản của Bộ TN và MT, BĐKH vào năm 2050 nhiệt độ trung bình ở Việt Nam sẽ tăng vào khoảng 1,1 đến 1,2°C và năm 2010 nhiệt độ dự báo tăng từ 2,3 đến 2,9°C. Việc tăng nhiệt độ sẽ khác nhau giữa các vùng sẽ khác nhau: miền Bắc tăng nhanh hơn và cao hơn so với miền Nam. Trong các vùng ở Việt Nam, nhiệt độ mùa đông sẽ tăng nhanh hơn so với mùa hè. Do đó, công tác quy hoạch đô thị cần chú ý quản lý tốt tài nguyên nước để đảm bảo cấp nước đô thị an toàn, phát triển nhiều hơn các không gian xanh để cảnh quan đô thị phát triển tốt hơn, đẹp hơn.

Cũng theo đó, lượng nước mưa trung bình sẽ tăng từ 0.7 đến 4.1% vào năm 2050 và từ 1,4 đến 7,9% vào năm 2100. Sự khác nhau này là do theo các vùng địa lý. Lượng mưa cũng sẽ tăng nhiều hơn, từ 7 đến 8%, ở các vùng phía Bắc và Bắc Trung bộ trong khi vùng ở phía Nam tăng ít hơn, từ 2 đến 3%. Công tác quy hoạch đô thị cần được xem xét các yêu cầu về kiểm soát lũ lụt và hệ thống thoát nước mưa, nhất là các đô thị phía Bắc. Các đồ án quy hoạch đô thị cần nghiên cứu để tránh việc xây dựng tại các khu vực bị tổn thương do

lũ lụt. Hệ thống thoát nước mưa cũng cần được xem xét để đảm bảo hiệu quả và xử lý an toàn.

Dự báo, tốc độ nước biển dâng trung bình vào khoảng 75cm đến 1m vào năm 2100. Nước biển dâng khoảng 75cm sẽ làm ngập khoảng 7.500 km² tại Đồng bằng sông Mê Kông, Thành phố Hồ Chí Minh sẽ mất khoảng 10% diện tích. Mực nước biển dâng 1m, 15.000km² tại Đồng bằng sông Mê Kông sẽ ở dưới mực nước, 475km² diện tích thành phố Hồ Chí Minh hoặc một phần tư diện tích hiện nay sẽ bị mất. Các thành phố dọc bờ biển Việt Nam cũng đặt ra những vấn đề tương tự khi nước biển dâng cộng với bão, thuỷ triều và lũ lụt.

Do tầm quan trọng của BĐKH và NBD, công tác quy hoạch và phát triển đô thị đang đứng trước một thách thức để bảo vệ các khu vực đô thị bằng việc xây dựng các hệ thống đê, kè hoặc kết hợp chặt chẽ với các hồ chứa nước cùng với cảnh quan đô thị. Việc cung cấp nước sạch cũng là một thách thức không nhỏ trong điều kiện BĐKH và NBD. Do đó, trong các thiết kế mới cần có yêu cầu bảo vệ công trình để thích ứng với bão lũ và mực nước biển dâng cao hơn. Đó là điều rất cần thiết để cải thiện hệ thống quản lý vùng bờ biển đồng bộ và đem lại hiệu quả hơn.

Nhiệm vụ quy hoạch xây dựng và đồ án quy hoạch xây dựng phải thể hiện được tầm nhìn tương lai (cho 10 năm và tầm nhìn xa hơn 15 năm hay 20 năm) phát triển đồng thời phù hợp với các điều kiện kinh tế - xã hội và tiềm năng, nguồn lực của địa phương, xem xét trong bối cảnh phát triển kinh tế thị trường, định hướng xã hội chủ nghĩa và trong bối cảnh đô thị hoá toàn cầu hoá. Và ngày nay, còn phải lồng ghép các nội dung về BĐKH và NBD.

Chương trình hành động tập trung chủ yếu nghiên cứu, điều tra, xác định và vẽ bản đồ các khu vực đô thị dễ bị tổn thương nhất do BĐKH và NBD tại khu vực đô thị; Theo kết quả điều tra, phân tích đầy đủ các tổn thương và vẽ bản đồ do BĐKH và NBD gây ra; Hình thành chiến lược thích nghi và lập các dự án nhằm giảm nhẹ các tổn thương

Hậu quả của biến đổi khí hậu. Ảnh nguồn Ashui.com

do hậu quả của BĐKH và NBD; Thực hiện các hoạt động thích nghi, các dự án thí điểm và các dự án liên quan dài hạn và ngắn hạn khác.

Chương trình khảo sát, điều tra và vẽ bản đồ tác động của BĐKH và NBD tại các đô thị, lập các dự án ứng phó với BĐKH và NBD tại khu vực đô thị; Điều chỉnh các định hướng quy hoạch tổng thể đô thị quốc gia.

Bộ Xây dựng hướng dẫn rà soát, điều chỉnh các đồ án Quy hoạch chung đô thị và nghiên cứu xây dựng và ban hành *"Sổ tay hướng dẫn lập quy hoạch và xây dựng các khu công nghiệp sạch, các khu đô thị sinh thái, các khu đô thị xanh đáp ứng các yêu cầu về BĐKH và NBD"*.

Các nguồn vốn được huy động cho chương trình

Chương trình sử dụng nguồn tài chính từ Ngân sách trong việc phòng chống thiên tai - tìm kiếm cứu nạn; thành lập quĩ ứng phó với BĐKH và NBD. Bên cạnh đó, huy động nguồn vốn từ các doanh nghiệp nhà nước, phi chính phủ, khu vực tư nhân có năng lực xây dựng các công trình hạ tầng kỹ thuật phục vụ phòng chống thiên tai theo hình thức BT (xây dựng-chuyển giao) bằng nguồn vốn từ quĩ đất, cùng với nguồn vốn BĐKH và NBD quốc tế và các nhà tài trợ song phương, đa phương khác.

Các danh mục các dự án nhằm thích nghi với BĐKH và NBD được đề xuất cụ thể:

- 8 dự án ưu tiên đặc biệt cấp bách (Giai đoạn 2011-2012) với kinh phí là 44 tỷ đồng/đô thị.
- 5 Các dự án ưu tiên cấp bách (Giai đoạn 2012-2013): 846 tỷ đồng/đô thị
- 4 dự án ưu tiên (Giai đoạn 2013-2015): 15,5 tỷ đồng/đô thị
- Đối với các thành phố miền Núi phía Bắc và Tây Nguyên (Thời kỳ 2011-2015: có 7 dự án Tổng kinh phí xây dựng và cải tạo công trình dành cho các đô thị miền núi và Tây Nguyên là 2.050 tỷ đồng.

www.ashui.com

TRIỂN KHAI CÔNG TÁC QUY HOẠCH TRÊN ĐỊA BÀN TP. HÀ NỘI

BỘ XÂY DỰNG

Bộ Xây dựng vừa trả lời UBND thành phố Hà Nội về việc tổ chức triển khai lập quy hoạch phân khu, quy hoạch chi tiết, quy hoạch xây dựng nông thôn, hướng dẫn điều chỉnh cục bộ quy hoạch đô thị và cấp giấy phép quy hoạch trên địa bàn TP. Hà Nội sau khi Quy hoạch chung xây dựng Thủ đô Hà Nội đến năm 2030 và tầm nhìn đến năm 2050 được Thủ tướng Chính phủ duyệt, như sau:

Về quy hoạch chung đô thị: UBND thành phố Hà Nội chỉ đạo UBND cấp huyện (thị xã và huyện) tổ chức lập quy hoạch chung các đô thị trên địa bàn thành phố Hà Nội theo quy định của Luật quy hoạch đô thị và Nghị định 37/2010/NĐ-CP, làm cơ sở để triển khai quy hoạch phân khu. Đối với các đô thị đã được định hướng cụ thể, phù hợp với tình hình thực tế của địa phương trong nội dung nghiên cứu đồ án quy hoạch chung xây dựng Thủ đô Hà Nội đến năm 2030 và tầm nhìn đến năm 2050 có thể tổ chức lập ngay quy hoạch phân khu.

Về quy hoạch phân khu: Tổ chức lập quy hoạch phân khu cho các khu vực trong thành phố, đặc biệt là trong khu vực đô thị trung tâm để có cơ sở xem xét việc tiếp tục triển khai các dự án đang tồn tại. UBND các đô thị, quận, huyện tổ chức lập quy hoạch phân khu trong phạm vi địa giới hành chính do mình quản lý, làm cơ sở để xác định các dự án đầu tư xây dựng. Đối với các khu vực có phạm vi liên quan tới địa giới hành chính của 2 quận, huyện trở lên thì UBND thành phố Hà Nội có trách nhiệm tổ chức lập quy hoạch phân khu. Các thị trấn thì không cần lập quy hoạch phân khu.

Việc xác định phạm vi, ranh giới, quy mô, các khu vực lập quy hoạch phân khu phải dựa trên yêu cầu quản lý và thực tế phát triển của đô thị hoặc khu vực và thuộc thẩm quyền, trách nhiệm của UBND thành phố Hà Nội, UBND quận, huyện và các đô thị theo quy định của pháp luật. Nội dung quy hoạch phân khu phải tuân thủ các quy định của Luật quy hoạch đô thị và Nghị định 37/2010/NĐ-CP, đồng thời phù hợp với nội dung và các quy định của đồ án quy hoạch chung xây dựng Thủ đô Hà Nộiđến năm 2030 và tầm nhìn đến năm 2050 được Thủ tướng Chính phủphê duyệt.

Về quy hoạch chi tiết: Trách nhiệm tổ chức lập quy hoạch chi tiết thuộcchủ đầu tư sau khi dự án đầu tư đã được xác định. Việc tổ chức lập, thẩm định, phê duyệt quy hoạch chi tiết phải đảm bảo tuân thủ các quy định của Luật quy hoạch đô thị, Nghị định 37/2010/NĐ-CP và phù hợp với quy hoạch phân khu đã được phê duyệt.

Về quy hoạch khu vực nông thôn: Các xã và các điểm dân cư nông thôn được tổ chức lập quy hoạch theo quy định của Luật Xây dựng, Nghị định 08/2005/NĐ-CP và Thông tư 09/TT-BXD quy định việc lậpnhiệm vụ, đồ án quy hoạch và quản lý quy hoạch xây dựng xã nông thôn mới.

Đối với các đồ án đã thực hiện theo Luật Xây dựng: Các đồ án quy hoạch xây dựng đã được phê duyệt và phù hợp với Quy hoạch chung xây dựng Thủ đô Hà Nội đến năm 2030 và tầm nhìn đến năm 2050 được giữ nguyên giá trị pháp lý. Các đồ án không phù hợp cần phải xem xét điều chỉnh. Việc điều chỉnh thực hiện theo quy định của Luật Quy hoạch đô thị. Đối với các đồ án quy hoạch xây dựng đang tổ chức triển khai nghiên cứu được tiếp tục thực hiện theo quy định về thực hiện chuyển tiếp của Thông tư 10/2010/TT-BXD của Bộ xây dựng.

Về điều chỉnh cục bộ quy hoạch đô thị và cấp giấy phép quy hoạch:

Luật Quy hoạch đô thị quy định: Điều chỉnh cục bộ quy hoạch đô thị được tiến hành khi nội dung dự kiến điều chỉnh không ảnh hưởng lớn đến tính chất, ranh giới, định hướng phát triển chung của đô thị; tính chất, chức năng, quy mô và các giải pháp quy hoạch chính của khu vực lập quy hoạch phân khu hoặc quy hoạch chi tiết. Như vậy, việc xác định quy hoạch được điều chỉnh cục bộ chủ yếu dựa trên sự phân tích, đánh giá mức độ ảnh hưởng của nội dung dự kiến điều chỉnh đối với quy hoạch đã được phê duyệt mà không phụ thuộc vào quy mô điều chỉnh (đất đai, dân số...). Vì vậy, việc quy định thêm về định lượng cho các yếu tố để làm cơ sở xác định điều chỉnh cục bộ là không cần thiết.

Theo quy định tại Điều 51 của Luật Quy hoạch đô thị, việc điều chỉnh cục bộ quy hoạch đô thị được quyết định bằng Văn bản (Quyết định điều chỉnh của cấp có thẩm quyền) mà không phải lập và phê duyệt Đồ án điều chỉnh cục bộ. Nội dung và kế hoạch điều chỉnh cục bộ phải được thể hiện trong Báo cáo trình cơ quan có thẩm quyền quyết định.

Việc điều chỉnh ranh giới hoặc một số chỉ tiêu sử dụng đất quy hoạch (mật độ xây dựng, tầng cao công trình...) đối với một lô đất trong khu vực đã có quy hoạch chi tiết được duyệt không phải tiến hành lập Đồ án điều chỉnh cục bộ mà thông qua việc cấp Giấy phép quy hoạch do cơ quan có thẩm quyền cấp.

Việc thực hiện điều chỉnh cục bộ quy hoạch đô thị, cấp giấy phép quy hoạch phải tuân thủ các quy định về trường hợp, nội dung, trình tự thủ tục, lấy ý kiến cộng đồng, cập nhật, công bố, công khai, lưu trữ...tại các Điều 51, 52 và 71 của Luật Quy hoạch đô thị 2009, và các Điều 35, 36, 37, 38, 39 và 40 của Nghị định 37/2010/NĐ-CP ngày 07/4/2010 về lập,thẩm định, phê duyệt và quản lý quy hoạch đô thị.❐

DANH SÁCH CÁC NHÀ GIÁO NHÂN DÂN, NHÀ GIÁO ƯU TÚ, GIÁO SƯ, PHÓ GIÁO SƯ TRONG NGÀNH XÂY DỰNG ĐƯỢC NHÀ NƯỚC PHONG TẶNG TRONG NĂM 2010

I.	**NHÀ GIÁO NHÂN DÂN**	
1	GS.TSKH NGUYỄN XUÂN TRỤC	Trường Đại học Xây dựng
2	GS.TSKH LÂM QUANG CƯỜNG	Trường Đại học Xây dựng
II	**NHÀ GIÁO ƯU TÚ**	
1	PGS.TS PHẠM DUY HÒA	Trường Đại học Xây dựng
2	PGS.TS ĐINH ĐĂNG QUANG	Trường Đại học Xây dựng
3	PGS.TS VŨ LIÊM CHÍNH	Trường Đại học Xây dựng
4	KS ĐỖ HỮU NGHĨA	Trường Đại học Xây dựng
5	PGS.TS.KTS LƯƠNG BÁ CHẤN	Trường Đại học Kiến trúc Hà Nội
6	PGS.TS.KS NGUYỄN TRỌNG PHƯỢNG	Trường Đại học Kiến trúc Hà Nội
7	PGS.TS.KS ĐOÀN THỊ TUYẾT NGỌC	Trường Đại học Kiến trúc Hà Nội
8	PGS.TS.KS NGUYỄN THỊ NGỌC DUNG	Trường Đại học Kiến trúc Hà Nội
III	**GIÁO SƯ**	
1	PHẠM ĐÌNH VIỆT (*)	Trường Đại học Xây Dựng
IV	**PHÓ GIÁO SƯ**	
1	VƯƠNG NGỌC LƯU	Trường Đại học Kiến trúc Hà Nội
2	CÙ HUY ĐẤU	Trường Đại học Kiến trúc Hà Nội
3	ĐOÀN THỊ TUYẾT NGỌC	Trường Đại học Kiến trúc Hà Nội
4	NGUYỄN ĐỨC NGUÔN	Trường Đại học Kiến trúc Hà Nội
5	LÊ THANH SƠN	Trường Đại học Kiến trúc TP. Hồ Chí Minh
6	TÔ VĂN MẪN	Trường Đại học Kiến trúc TP. Hồ Chí Minh
7	VŨ ĐÌNH ĐẤU	Trường Đại học Xây Dựng
8	LỀU THỌ BÁCH	Trường Đại học Xây Dựng
9	TRƯƠNG QUỐC THÀNH	Trường Đại học Xây Dựng
10	LÊ NGUYÊN MINH	Trường Đại học Xây Dựng

(*) PGS. Phạm Đình Việt đã được công nhận Giáo sư ở Hội đồng nhà nước nhưng do một số thủ tục nên chưa được công nhận ở trường ĐHXD

www.achui.com

TIN BẤT ĐỘNG SẢN

Năm 2011: Phấn đấu **70.000** hộ thu nhập thấp có nhà ở

Trong năm 2010, từ các chính sách ưu đãi của Chính phủ tiến độ các dự án nhà ở cho người thu nhập thấp đã được thúc đẩy trong cả nước.

Sau hơn một năm triển khai thực hiện đã có 37 dự án nhà ở cho người thu nhập thấp được khởi công, với tổng vốn dầu tư khoảng 3.600 tỷ đồng, tổng diện tích sàn 750.000 m2, góp phần giải quyết chỗ ở cho khoảng 64.000 người, trong đó đã có 1.653 căn hộ hoàn thành phần xây dựng và đã bán được 728 căn hộ cho các hộ dân.

Hiện nay, nhiều địa phương trong đó có Hà Nội và Đà Nẵng đang chỉ đạo các chủ đầu tư khẩn trương hoàn thiện các thủ tục để trước Tết Nguyên đán Tân Mão 2011 bàn giao 728 căn hộ cho người sử dụng.

Trong năm 2011, các dự án đã khởi công sẽ tiếp tục hoàn thành bàn giao và đưa vào sử dụng, đồng thời sẽ có hàng loạt dự án với quy mô lớn tiếp tục được khởi công xây dựng.

Bộ Xây dựng hiện đang tiếp tục phối hợp với các bộ, ngành để huy động nguồn vốn nhằm đẩy nhanh tiến độ triển khai các dự án nhà thu nhập thấp, phấn đấu năm 2011 sẽ có khoảng 70.000 hộ thu nhập thấp có nhà ở.

Thứ trưởng Bộ Xây dựng Nguyễn Trần Nam cho biết thêm đã có khoảng 190 dự án xây dựng nhà cho người thu nhập thấp với tổng số vốn trên 28.000 tỷ đồng được đăng ký. Khoảng 170.000 căn hộ tương ứng với khoảng 7 triệu m2 sàn của các dự án này sẽ đáp ứng cho khoảng 700.000 người có thu nhập thấp trong giai đoạn 2011 – 2015.

EVN SAIGON đầu tư 6.000 tỷ đồng xây chung cư cao cấp

Tổng Công ty Điện lực TP.HCM (EVN Saigon) sẽ chính thức triển khai dự án Khu phức hợp văn phòng cho thuê, TTTM và chung cư cao cấp vào quý I/2011.

Dự án tọa lạc tại số 8-8bis đường Hàm Tử, Phường 1, Quận 5 với tổng mức đầu tư khoảng 6.000 tỷ đồng do Tổng Công ty Điện lực TP.HCM, Công ty CP Bất động sản Điện lực Sài Gòn Vina là đơn vị thực hiện dự án.

Hiện UBND Quận 5 đã phê duyệt quy hoạch chi tiết tỷ lệ 1/500, và ngày 17/11 vừa qua UBND TP.HCM đã có văn bản chấp thuận chủ trương đầu tư dự án theo quy hoạch được duyệt. Dự kiến, quý III/2011 dự án sẽ chính thức được khởi công xây dựng.

Bình Dương: Ra mắt một số dự án mới

Thị trường bất động sản (BDS) đang có nhiều yếu tố bất lợi như chính sách thắt chặt tiền tệ, lãi suất ngân hàng cao, sức mua thấp... nhưng một số doanh nghiệp BĐS Bình Dương vẫn nỗ lực hâm nóng thị trường bằng các dự án mới.

Dự án căn hộ cao cấp Charm Plaza (*ảnh bên*) mở bán vào ngày 6/1/2011. Với quy mô 6 block 24 tầng với khoảng 2.700 căn hộ, tọa lạc tại khu vực Dĩ An, giáp ranh với TP.HCM, mức giá dự kiến cho đợt mở bán giai đoạn 1 tương đương 700 - 900 USD/m2, được xem là giá "đỉnh" của Bình Dương hiện nay. Chủ đầu tư Posco E&C Việt Nam đang hy vọng sẽ biến dự án này trở thành điểm nhấn của khu vực này tương tự như Phú Mỹ Hưng của TP.HCM.

Cũng trong thời điểm này, dự án IJC Aroma do Becamex IJC làm chủ đầu tư tiếp tục mở bán giai đoạn 2. Với diện tích lên đến 1.000 ha, tổng vốn đầu tư khoảng 150.000 tỉ đồng, dự án tổ hợp căn hộ cao cấp IJC Aroma nằm gần công viên trung tâm thành phố Bình Dương mới hướng đến nhóm khách hàng là các chuyên gia với các tiện ích hiện đại, gần gũi với thiên nhiên... Dự kiến giá bán đợt 2 sẽ cao hơn mức giá bán đợt 1 (21 triệu đồng/m2). Trước đó, ngày 29/11/2010, Công ty CP kinh doanh và phát triển Bình Dương (TDC) mở bán khu phố thương mại Uni-Glory thuộc TP mới Bình Dương. Sản phẩm là nhà phố một trệt, 2 lầu, giá từ 4 - 6 tỉ đồng/căn...

Hơn 14.500 tỷ đồng xây dựng Hưng Điền New Town

UBND Tp.HCM đã chấp thuận cho Công ty Cổ phần Đầu tư Tấn Hưng nghiên cứu lập dự án khu trung tâm thương mại dân cư Hưng Điền (Hưng Điền New Town).

Dự án Hưng Điền New Town gồm 1.060 căn hộ, nằm trong tổng thể dự án khu trung tâm thương mại - dân cư Hưng Điền thuộc phường 16, quận 8 và xã Tân Kiên, huyện Bình Chánh, Tp.HCM, với tổng diện tích gần 20 ha.

Tổng mức đầu tư cho dự án là hơn 14.500 tỷ đồng và được chia làm hai giai đoạn: giai đoạn 1 nằm ở quận 8 có quy mô 8,3 ha với tổng số căn hộ là 1.060 căn; 5 toà nhà cao từ 18 - 34 tầng, tổng diện tích sàn xây dựng 308.805 m2, vốn đầu tư là 3.231 tỷ đồng.

Giai đoạn 2 của dự án thuộc huyện Bình Chánh có quy mô 659.500 m2 sàn xây dựng với 2 toà tháp cao từ 69 - 81 tầng, vốn đầu tư là 11.317 tỷ đồng.

Dự án sử dụng nguồn vốn tự có, vốn vay và vốn huy động từ tiền ứng trước của khách hàng để đầu tư xây dựng khu dân cư theo quy hoạch được duyệt để bán cho các tổ chức, cá nhân có nhu cầu về nhà ở phù hợp quy định của pháp luật; theo phương án tiêu thụ sản phẩm, sẽ bán 1.056 căn hộ chung cư...

Công trình dự kiến hoàn thành trong quý 2/2012.

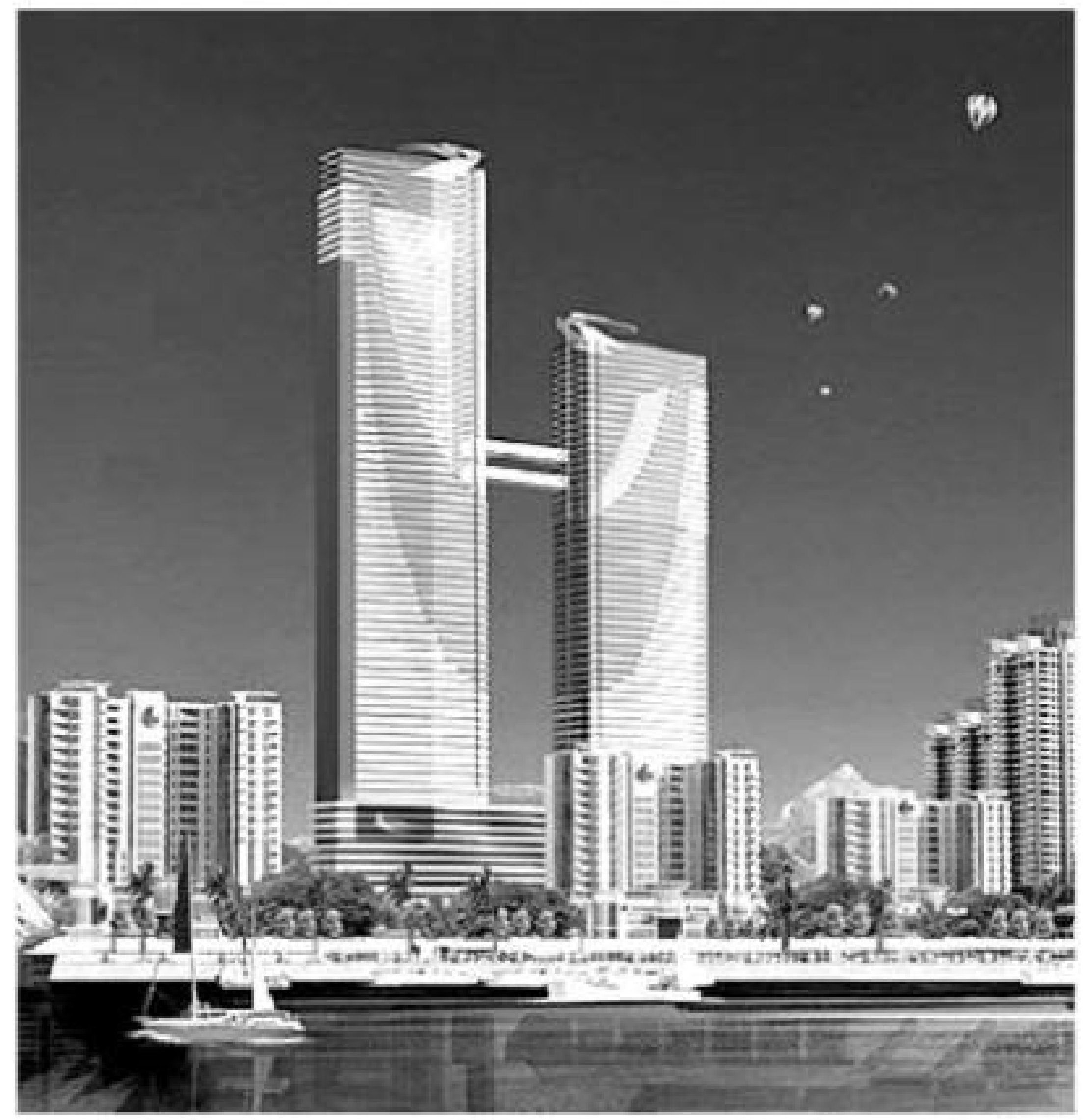

Dòng vốn đã trở lại

Sự trở lại của dòng vốn đầu tư bất động sản năm 2010 đang hứa hẹn sự đột phá mới trong lĩnh vực địa ốc năm 2011.

Mặc dù thị trường bất động sản toàn cầu tiếp tục chững lại sau cuộc đại khủng hoảng cho vay "dưới chuẩn" của các ngân hàng Hoa Kỳ, nhưng bất động sản vẫn đứng ở vị trí thứ 3 trong số các lĩnh vực thu hút nhiều vốn đầu tư nước ngoài nhất vào Việt Nam. Tại Hội thảo "Phát triển đô thị bền vững từ góc độ thị trường bất động sản châu Á" tổ chức tại Hà Nội cuối tháng 11/2010, giới đầu tư đến từ Nhật Bản, Singapore, Hongkong... đều thống nhất một nhận định rằng, thị trường địa ốc Việt Nam vẫn là điểm đến đầu tư hấp dẫn.

Tính đến cuối năm 2010, cả nước có hơn 500 dự án bất động sản có vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI), với số vốn đăng ký trên 46 tỷ USD.

Sông Đà Thăng Long xây tổ hợp **Dragon Pia tại Nha Trang**

Ngày 14/12/2010, Công ty Cổ phần Sông Đà Thăng Long đã khởi công tổ hợp khu căn hộ chung cư cao cấp – khách sạn và du lịch nghỉ dưỡng Dragon Pia tại Khu đô thị biển An Viên, thành phố Nha Trang (Khánh Hòa). Với tổng diện gần 50.000 m2, dự án có tổng mức đầu tư khoảng 1.400 tỷ đồng, thời gian dự kiến hoàn thành là 30 tháng. Cùng với dự án Dragon Pia, hiện Sông Đà – Thăng Long đã và đang là chủ đầu tư của nhiều dự án, khu đô thị khác trên cả nước như: khu đô thị Văn Khê, Khu chung cư cao cấp Usilk City (Hà Nội), khách sạn Sông Đà Thăng Long tại Huế, khu đô thị mới 115ha tại Đà Lạt, Chung cư Trương Đình Hội II quận 8, dự án Chung cư cao cấp Sao Mai quận 7 (Tp.HCM)... với doanh thu hàng năm trên 900 tỷ đồng.

HBC khởi công dự án **khu dân cư Quốc Hương**

Công ty CP Xây dựng và Kinh doanh Địa ốc Hòa Bình vừa khởi công công trình khu dân cư Quốc Hương tại 58 Quốc Hương, phường Thảo Điền, quận 2, Tp.HCM.

Dự án do Công ty Cổ phần Kết nối đầu tư Việt - có vốn góp của Singapore và Công ty Cổ phần Nhà Hòa Bình (đơn vị thành viên của HBC) - làm chủ đầu tư.

Công ty Cổ phần Xây dựng và Kinh doanh Địa ốc Hòa Bình được chọn làm nhà thầu chính thi công phần ngầm công trình với tổng giá trị gói thầu gần 36 tỷ đồng. Thời gian thi công dự kiến là 105 ngày.

Dây là khu dân cư có quy mô 29 tầng, 3 tầng đậu xe trên cao và các khu thương mại, nhà trẻ, dịch vụ công cộng đi kèm.

VietinBank được đề xuất ý tưởng đầu tư **khu trung tâm tài chính quốc tế Thủ Thiêm**

UBND TP.HCM vừa chấp thuận cho Ngân hàng thương mại cổ phần Công thương Việt Nam (VietinBank) được nghiên cứu, đề xuất ý tưởng đầu tư dự án khu trung tâm tài chính quốc tế tại khu đô thị mới Thủ Thiêm. UBND TP.HCM yêu cầu việc nghiên cứu phải đảm bảo tính hiện đại, hài hoà, đồng bộ, khả thi theo nội dung quy hoạch chi tiết 1/2000 khu đô thị mới Thủ Thiêm đã được duyệt. Theo thông tin từ ban quản lý đầu tư xây dựng khu đô thị mới Thủ Thiêm, ngoài dự án trên, hiện nhiều dự án khác trong khu đô thị này cũng đang kêu gọi các nhà đầu tư tham gia như dự án khu phức hợp trung tâm tài chính và hội nghị triển lãm quốc tế 42ha; dự án khu phức hợp tháp quan sát; dự án khách sạn cao cấp phía đông tiêu chuẩn sáu sao với diện tích gần 6ha, quy mô hơn 2.500 phòng; dự án khu cao ốc văn phòng dọc đại lộ Đông Tây; dự án khu dân cư phía Bắc v.v...

VIỆN KIẾN TRÚC, QUY HOẠCH ĐÔ THỊ VÀ NÔNG THÔN - BỘ XÂY DỰNG
PHÂN VIỆN QUY HOẠCH ĐÔ THỊ - NÔNG THÔN MIỀN NAM
65 Mạc Đĩnh Chi, Quận 1, Tp.HCM - Việt Nam * Tel: 08.38235714 * Fax: 0838220090 - Email: pvqh-tkxd@vnn.vn

Chức năng, nhiệm vụ và dịch vụ chính
-Lập các đồ án Quy hoạch xây dựng:
Quy hoạch xây dựng vùng - Quy hoạch chung - Quy hoạch chi tiết
Quy hoạch môi trường - Quy hoạch kiến trúc cảnh quan
-Lập dự án đầu tư
-Thiết kế đô thị
-Nghiên cứu khoa học
-Khảo sát đo đạc
-Quan trắc và đánh giá tác động môi trường
-Đào tạo, bồi dưỡng chuyên môn quy hoạch xây dựng

SIUP
80 ĐỐ TỔ CHỨC

Địa bàn hoạt động chính
-Các tỉnh thành phố khu vực Nam Trung Bộ, Nam bộ và TP Hồ Chí Minh: *bao gồm 22 tỉnh thành từ Phú Yên đến Mũi Cà Mau.*
-Các vùng kinh tế trọng điểm, các khu đô thị, các khu công nghiệp, các điểm dân cư nông thôn

ĐỊA BÀN HOẠT ĐỘNG

SIUP South đạt nhiều giải thưởng trong các kỳ thi trong nước :
-Giải khuyến khích - "Ý tưởng qui hoạch khu trung tâm đô thị mới Thủ Thiêm" *(do UBND TP Hồ Chí Minh tổ chức,năm 2003).*
-Giải Nhì - "Ý tưởng qui hoạch khu dân cư Nam Rạch Chiếc" *(năm 2003).*
-Giải nhất - "Qui Hoạch Chi Tiết Trung Tâm Thành Phố Biên Hòa" *(năm 2004).*
-Giải Nhì - "Quy hoạch chi tiết khu trung tâm hành chính tỉnh Long An" *(năm 2005)*
-Giải Nhất - "Quy hoạch chi tiết khu trung tâm văn hóa Tây Đô - TP Cần Thơ" *(năm 2008)*
-Giải Ba - "Quy hoạch chi tiết khu trung tâm hành chính tỉnh Sóc Trăng" *(năm 2009)*

Các loại đồ án đã thực hiện:
-Thực hiện nghiên cứu thiết kế đồ án qui hoạch xây dựng vùng lãnh thổ *(như Vùng đô thị Thành phố Hồ Chí Minh, Vùng Đồng Bằng Sông Cửu Long, Vùng Kinh Tế Trọng Điểm Phía Nam, vùng biên giới Việt Nam Campuchia, vùng tuyến dân cư dọc đường HCM v.v)*
-Qui hoạch tổng thể cho các đô thị và dân cư nông thôn, qui hoạch chi tiết các thành phố thị trấn, điểm dân cư *(như Thành Phố Cần Thơ, Thành Phố Biên Hòa, Thành Phố Cà Mau, quy hoạch chung đảo Phú Quốc)*
-Qui hoạch chuyên biệt:quy hoạch ngành, quy hoạch kinh tế xã hội, qui hoạch các khu chức năng: *công nghiệp, chế xuất, khu du lịch sinh thái, khu thể dục thể thao vui chơi giải trí, khu thương mại dịch vụ, v.v.*
-Lập dự án đầu tư xây dựng và quản lý dự án đầu tư xây dựng cho hầu hết các khu công nghiệp phía Nam
-Thực hiện khảo sát, đo đạc phục vụ quy hoạch xây dựng và dự án đầu tư xây dựng
-Thực hiện quan trắc, kiểm tra, đánh giá ô nhiễm môi trường khu công nghiệp, khu đô thị, khu dân cư
-Đào tạo bồi dưỡng chuyên môn phục vụ công tác quy hoạch xây dựng cho cán bộ các sở ban ngành

"Quy hoạch để tạo dựng môi trường sống tốt đẹp hơn"

VINACONEX

VIMECO

CÔNG TY CỔ PHẦN VIMECO

Nghĩ cùng bạn, làm cho bạn
We build your dreams

Chúc mừng năm mới
Tân Mão 2011

CÔNG TY CỔ PHẦN VIMECO - VIMECO JOINT STOCK COMPANY

E9, đường Phạm Hùng, Trung Hòa, Cầu Giấy, Hà Nội

Block, Pham Hung Road, Trung Hoa, Cau Giay, Ha

Tel: (84-4) 3768 48 204 Fax: (84-4) 3768 48 208

Email: ...@vimeco.com.vn Website: www.vimeco.com

QUY HOẠCH ĐÔ THỊ 03 - 2010